

Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky

Bc. Milan Daněk

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Milan Daněk**
Osobní číslo: **A18304**
Studijní program: **N3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky**
Téma práce anglicky: **Active Backups of the Armed Forces of the Czech Republic**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši literatury a pramenů ke zpracovávanému tématu.
2. Vymezte fenomenologii a etiologii ke zkoumané oblasti
3. Analyzujte stávající situaci v oblasti výcviku příslušníků Aktivních záloh ozbrojených sil ČR.
4. Analyzujte a vymezte metody a formy výcviku.
5. Pro tvůrčí část kvalifikační práce využijte syntézních postupů; vlastní návrhy směřujte k opatřením, vedoucím ke zvýšení kvality výcviku Aktivních záloh ozbrojených sil.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. PERNICA, Bohuslav. *Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti*. Praha, MOČR, 2007. ISBN – 9788072783816.
2. MULINEN, Frederic de. *Příručka práva ozbrojeného konfliktu pro ozbrojené síly*. Praha, MOČR, 2017. ISBN- 9788072786923.
3. VÁGNEROVÁ, Marie a Marie VÁGNEROVÁ. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2014, 815 s. ISBN 9788026206965.
4. NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie osobnosti*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009, 620 s. ISBN 9788020016805.
5. PRAŠKO, Ján a Hana PRAŠKOVÁ. *Asertivitou proti stresu*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2007, 277 s. Psychologie pro každého. ISBN 9788024716978.

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: 9. prosince 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 29. května 2020

L.S.

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 9. prosince 2019

Jméno, příjmení: Milan Daněk

Název bakalářské/diplomové práce: Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 12.8.2020

Milan Daněk v.r.
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Obsahem diplomové práce je vymezení Aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky. S průběhem jejich základního výcviku, který probíhá u Velitelství výcviku – Vojenské akademii ve Vyškově a navazujícího výcviku, který probíhá prostřednictvím jednotlivých krajských vojenských velitelství, nebo konkrétních vojenských útvarů. Dále jsou vymezeny metody, kterými probíhá výcvik, návrhy na odstranění nedostatků při výcviku a možná vylepšení kurzu.

Klíčová slova: Aktivní záloha, výukové metody, ozbrojené síly České republiky, výcvik.

ABSTRACT

The subject matter of this diploma thesis is a definition of the Active Reserve of the Armed forces of the Czech Republic. There is also an acquaintance with the course of the basic training which takes place at Training Command - Military Academy in Vyškov and consequential training which is held individually by the Military Regional Offices or particular Army units. Then there is a specification of training methods, suggestions of the elimination of shortcoming and the possibilities of the training improvement.

Keywords: Active Reserve, training methods, Armed forces of the Czech Republic, training.

Rád bych poděkoval všem, kteří mě podporovali a pomáhali mi po celou dobu mého studia.

Dále bych chtěl poděkovat těm, co mi byli nápomocni při vypracování diplomové práce.

Obzvláště bych chtěl poděkovat PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi, jako jejímu vedoucímu.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 OZBROJENÉ SÍLY ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.1 ÚKOLY OZBROJENÝCH SIL	11
1.2 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	12
1.2.1 Úkoly armády	12
1.2.2 Povědomí o AČR a její reputace mezi spojeneckými jednotkami a veřejností	14
2 AKTIVNÍ ZÁLOHA	16
2.1 URČENÍ AKTIVNÍ ZÁLOHY	16
2.1.1 Objekty důležité pro obranu státu	18
2.1.2 Objekty možného napadení	19
2.2 VIZE AZ	20
2.3 ZÁKLADNÍ VÝCVIK	23
2.3.1 Učební plán	26
2.3.2 Hlavními předměty základní přípravy jsou:	26
2.3.3 Ukončení kurzu	28
2.4 NAVAZUJÍCÍ VÝCVIK	29
2.4.1 Teritoriální strážní jednotky	29
2.4.2 Bojové jednotky	30
2.5 NASAZENÍ JEDNOTEK AZ	31
3 METODY VÝCVIKU A VÝUKY	33
3.1 PŘEDNÁŠKA	33
3.2 VÝKLAD	34
3.3 UKÁZKA	35
3.4 UKÁZKA S VYSVĚTLENÍM	35
3.5 INSTRUKTÁŽ	36
3.6 INSTRUKČNĚ-METODICKÉ CVIČENÍ	37
3.7 BRIEFING	37
4 POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ	38
4.1 DOTAZNÍK	38
4.1.1 Cíl dotazníku	38
4.1.2 Výhody dotazníku	38
4.1.3 Nevýhody dotazníku	39
4.1.4 Typy otázek v dotazníku	39
4.2 ŘÍZENÝ ROZHOVOR	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
5 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍHO VÝCVIKU	42

5.1	PRVNÍ TÝDEN	42
5.2	DRUHÝ TÝDEN	43
5.3	TŘETÍ TÝDEN.....	44
5.4	ČTVRTÝ TÝDEN	46
5.5	PÁTÝ TÝDEN	47
5.6	ŠESTÝ TÝDEN.....	48
6	VYMEZENÍ NAVAZUJÍCÍHO VÝCVIKU	50
6.1	VÝCVIK U 24. ZÁKLADNÍ DOPRAVNÍHO LETECTVA KBELY	50
6.2	VÝCVIK U 42. MECHANIZOVANÉHO PRAPORU TÁBOR.....	53
7	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	56
7.1	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	56
8	NÁZORY ODBORNÍKŮ	76
8.1	NÁZOR INSTRUKTORŮ ÚSEKU ZÁKLADNÍ PŘÍPRAVY	76
8.2	NÁZOR ZAMĚSTNANKYNĚ MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY	79
9	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ VÝCVIKU VOJÁKŮ AKTIVNÍ ZÁLOHY	82
9.1	VZDĚLÁVACÍ KURZY PRO INSTRUKTORY	82
9.2	OBNOVA A MODERNIZACE VÝCVIKOVÉHO MATERIÁLU	82
9.3	OBNOVA A MODERNIZACE VZDĚLÁVACÍHO MATERIÁLU	83
9.4	MINIMÁLNÍ POŽADAVKY NA OSOBY VSTUPUJÍCÍ DO AZ	84
9.5	STRAVA	85
	ZÁVĚR	86
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	93
	SEZNAM OBRÁZKŮ	95
	SEZNAM TABULEK	97
	SEZNAM PŘÍLOH	98

ÚVOD

Předkládaná diplomová práce má za cíl zhodnotit problematiku výcviku aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky.

V teoretické části této práce je pozornost zaměřena na Aktivní zálohu, její určení a vize pro budoucnost Aktivní zálohy. Je zde vymezen kurz základní přípravy, který se uskutečňuje u Úseku základní přípravy, který spadá pod Velitelství výcviku – Vojenskou akademii ve Vyškově. Stejně tak je vymezen navazující výcvik u pěších rot Krajských vojenských velitelství a u bojových rot, které spadají pod jednotlivé vojenské útvary.

Dále jsou vylíčeny Ozbrojené síly České republiky, Armáda České republiky, dotazníkové šetření a jednotlivé metody, které se používají při výcviku a výuce.

V praktické části práce je vylíčen průběh základního, ale i navazujícího výcviku u krajského vojenského velitelství a u bojových rot po jednotlivých dnech. Dále je v ní zpracované a vyhodnocené dotazníkové šetření pomocí výsečového grafu s procentuálním zobrazením. Použitá analýza kontrolního seznamu je vyplněna především z pohledu zkušeného instruktora, který má dlouholeté zkušenosti s výcvikem, ale i za pomoci dalších instruktorů výcviku a také členů Aktivní zálohy. V práci jsou dále zapracovány názory instruktorů 4. výcvikového kurzu Úseku základní přípravy, kde mají několikaleté zkušenosti s výcvikem nových rekrutů aktivní zálohy. Na závěr práce jsou shrnuty a vypracovány návrhy na možné zlepšení efektivity výcviku vojáků aktivní zálohy.

Toto téma bylo zvoleno z důvodu dlouholeté praxe u Úseku základní přípravy u Velitelství výcviku – Vojenské akademie, kde probíhá základní výcvik všech nově nastupujících vojáků do Armády České republiky, včetně všech nově nastupujících vojáků Aktivní zálohy. Při vedení tohoto výcviku se potýkám s mnohdy se opakujícími problémy. Ty také potvrzují i sami vojáci, kteří vyplňují dotazník na průběh kurzu po jeho ukončení. Problémy s výcvikem mají vojáci i v dalším vojenském životě u Krajských vojenských velitelství a u bojových rot. Tyto problémy se ke mně donesly zpětnou vazbou od vojáků, kteří prošli výcvikem v základní přípravě. Z důvodu, že nově nastupující vojáci k Aktivní záloze mají mnohdy první kontakt s vojenským prostředím právě s instruktory základní přípravy, tak je potřeba se především zaměřit na problematiku u toho subjektu.

Témata spojená s Armádou České republiky a zejména s Aktivní zálohou jsou u občanů tohoto státu v poslední době velmi populární a momentální situace tomu jen nahrávají.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OZBROJENÉ SÍLY ČESKÉ REPUBLIKY

Ozbrojené síly ČR jsou síly, které vytváří ČR k zajišťování své bezpečnosti. Ozbrojené síly se člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly ČR plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly se podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích, záchranných humanitárních akcích [1]

Vrchním velitelem ozbrojených sil ČR je prezident republiky Miloš Zeman. Ozbrojené síly ČR jsou přímo podřízeny Ministerstvu obrany (MO) ČR.

Ozbrojené síly tvoří vojáci v činné službě, jejichž služebně-právní vztahy se řídí zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání a zákonem č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze. [2]

1.1 Úkoly ozbrojených sil

Primárním úkolem, ke kterému jsou ozbrojené síly vytvářeny, je připravovat se k obraně České republiky a zabezpečovat její bezpečnost proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení. Další úkoly armády, Vojenské kanceláře prezidenta republiky a Hradní stráže jsou stanoveny zvláštním právním předpisem. [2]

Ozbrojené síly nelze použít k přímému zásahu proti účastníkům stávký vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů zaměstnanců. [2]

Mezinárodní spolupráce

Ozbrojené síly spolupracují s cizími ozbrojenými silami na základě mezinárodních smluv. Dále se ozbrojené síly podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích. Do těchto operací a akcí se mohou vojáci v činné službě vysílat i jako jednotlivci. Ozbrojené síly se mohou zúčastňovat vojenských cvičení spolu s cizími ozbrojenými silami na území České republiky, nebo v zahraničí. [2]

1.2 Armáda České republiky

Armáda České republiky, jako hlavní složka Ozbrojených sil ČR, tvoří její jádro. Armáda České republiky se dále organizačně člení na vojenské útvary a vojenská zařízení, které se mohou slučovat do větších organizačních celků. [2] [3]

Obr. 1. Znak AČR. [4]

„Armáda České republiky je zapojena do integrované vojenské struktury NATO, do systému obranného, operačního a civilního nouzového plánování, do procedurálních a organizačních aspektů jaderných konzultací a do společných cvičení a operací.

Armáda České republiky je dále zapojena do vojenské struktury Evropské unie a účastní se společných cvičení a operací.“ [5]

1.2.1 Úkoly armády

Hlavními úkoly AČR je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení a plnit mezinárodní závazky o společné obraně proti napadení. Dále lze armádu použít:

- *„ke střežení objektů důležitých pro obranu státu,*

- *k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou,*
- *k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy,*
- *k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,*
- *k letecké dopravě ústavních činitelů,*
- *k zabezpečení letecké zdravotnické dopravy,*
- *k zabezpečení dopravy pro vlastní potřeby,*
- *k poskytování leteckých služeb,*
- *k zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády,*
- *k zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí,*
- *k plnění humanitárních úkolů civilní obrany. “ [2]*

Vojáci armády při plnění úkolů s Policií České republiky mají stejná práva a povinnosti jako příslušníci Policie České republiky podle zvláštního právního předpisu. [2]

Vláda nařízením určí objekty důležité pro obranu státu a úseky státních hranic střežené vojáky armády, stanoví použití vojáků armády a způsob jejich povolání k plnění úkolů Policie České republiky podle zvláštního právního předpisu a k záchranným pracím a stanoví počty vojáků armády potřebných k plnění uvedených činností. [2]

Cílem Armády České republiky je neustálé zvyšování nejen profesionálních vojáků, ale i vojáků Aktivní zálohy. Podle Dlouhodobého výhledu pro obranu 2030 má mít AČR na 27000 vojáků v činné službě. Podle jiných zdrojů by se tento počet měl blížit až k hranici 30000 profesionálních vojáků. [6] [7]

„Na začátku tohoto roku v armádě sloužilo 21 500 vojáků z povolání, při plné naplněnosti útvarů by měla armáda mít k dispozici až 25 000 profesionálů. Už dříve politici rozhodli, že se tento počet postupně zvýší až na 30 000. Koncepce počítá s tím, že v roce 2020 by počty vojáků měly dosáhnout téměř 23 tisíc mužů a žen, v roce 2025 by jich mělo být 27 245 a o pět let později 30 tisíc.“ [7]

Nejdůležitějším faktorem pro naplňování osob s požadovanými schopnostmi do ozbrojených sil ČR je personál a s ním spjatá legislativa. Prioritou pro nábor, vzdělávání a přípravu

kvalitního personálu, je péče o vojáky. Nejvhodnějšími lidmi pro nábor do ozbrojených sil ČR jsou osoby ve věku 18 až 25 let, ale dle demografických analýz je zřejmé, že takových vhodných kandidátů bude postupem let ubývat. V takovém případě je ještě důležitější, aby byl rezort obrany vnímán jako atraktivní, spolehlivý a odpovědný zaměstnavatel, který je schopen konkurovat na trhu práce nejen civilním, ale i státním podnikům. [6]

Zásadní roli pro vzdělávání personálu AČR proto musí hrát především Univerzita obrany a další vzdělávací a výcviková zařízení rezortu, ale i klíčoví partneři v regionu a v oblasti NATO. [6]

„V situacích, kdy ČR není přímo ohrožena, má rezort obrany k dispozici pouze mírové vojenské schopnosti a počty osob. Zásadní úlohu pro pokrytí nedoplněnosti personálu tak bude mít aktivní záloha ve výši až pěti tisíc osob. Rezort obrany bude zároveň trvale připravovat občany ČR k obraně státu a zajišťovat přípravu zaměstnanců státní správy a samosprávy a samotných občanů se zaměřením na vytvoření podmínek k realizaci mobilizace ozbrojených sil ČR.“ [7]

1.2.2 Povědomí o AČR a její reputace mezi spojeneckými jednotkami a veřejností

V rámci své novodobé historie se příslušníci Armády České republiky zúčastnili hned několika významných zahraničních vojenských i mírových operací, respektive misí.

V letech 1996 až 2001 byli přítomni v Bosně a Hercegovině či Chorvatsku, na přelomu tisíciletí pak i v Kosovu. V rámci druhé války v Zálivu působili v Kuvajtu, posléze i v samotném Iráku. Doposud jsou aktivní v Afghánistánu a střídavě pomáhají střežit vzdušný prostor nad Pobaltím či Islandem. [8]

Armáda České republiky působí nejen v zahraničních operacích, ale podílí se na fungování struktur NATO. Čeští vojáci působí v zahraničí od roku 1990, kdy byl vydán souhlas Federálním shromážděním Parlamentu o vyslání české protichemické jednotky do Saudské Arábie jako reakce na překročení iráckých jednotek hranic s Kuvajtem. [9]

Čeští vojáci působí v Evropě, Africe, Gruzii, na Středním východě, v Severní Americe a dalších státech a regionech. [9]

Příprava občanů k obraně státu

Příprava občanů k obraně státu (POKOS) je formou seznamování veřejnosti s obranou státu, především dětí školního věku. Armáda České republiky se prezentuje především

prostřednictvím vojenských útvarů formou ukázek zejména zdravotnické přípravy, přípravy k civilní ochraně, vzájemné pomoci a dalších činností spojených se zabezpečením přípravy k obraně státu na školách.

Obr. 2. Logo POKOS. [10]

„Příprava občanů k obraně státu je nedílnou součástí plánování obrany státu. Zákonná povinnost občanů bránit svou vlast nezanikla ani s profesionalizací Armády České republiky. Systematická a diferencovaná příprava občanů k obraně státu je jedním z předpokladů vytvoření potřebných schopností k zajišťování obrany jednotlivců i celé společnosti.“ [11]

Podle zákona č.222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR je příprava občanů k obraně státu dobrovolná a má charakter vzdělávání, pokud není zákonem, nebo zvláštním právním předpisem určeno jinak.[11]

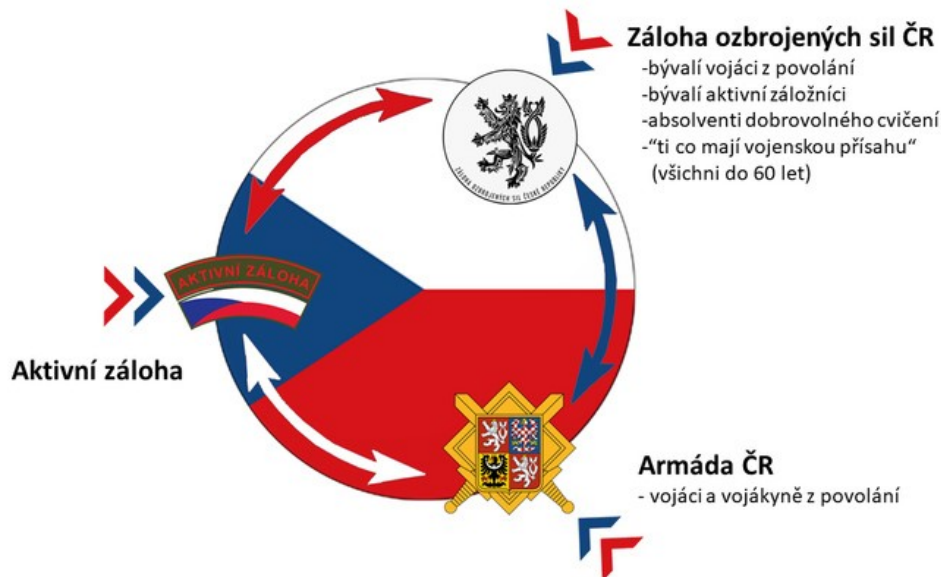
Provádění přípravy občanů k obraně státu řídí Ministerstvo obrany především prostřednictvím vojenských útvarů, na přípravě občanů k obraně státu se mohou podílet i občanská sdružení, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby v součinnosti s příslušnými krajskými a obecními úřady. [11]

2 AKTIVNÍ ZÁLOHA

Aktivní záloha se dá rozčlenit podle dvou způsobů určení. Prvním určením je začlenění pod Krajské vojenské velitelství takzvané teritoriální jednotky a jejich střežení určených objektů důležitých pro obranu státu v rámci kraje. Dalším určením je začlenění do bojových jednotek v podobě vyčleněných rot AZ, které mají podporovat bojové schopnosti daného útvaru.

„Aktivní zálohy, tj. vojáci, kteří vojenskou službu nekonají ani na základě donucení, ani na základě zaměstnaneckého vztahu, ale na základě převzetí časově omezeného závazku připravovat se vojenským cvičením na případnou aktivní službu anebo se této služby účastnit, a to zpravidla při existenci jejich řádného civilního zaměstnaneckého poměru.“ [12]

Kromě Aktivní zálohy jsou zavedeny i „povinné“ zálohy ozbrojených sil ČR. Ty se skládají především z bývalých vojáků z povolání (těch, co po ukončení závazku nenastoupí do Aktivní zálohy), bývalých příslušníků Aktivní zálohy, úspěšných absolventů dobrovolného vojenského cvičení a těch, co absolvovali povinnou základní vojenskou službu.

Obr. 3. Grafické vyjádření možnosti vstupu do armády. [13]

2.1 Určení aktivní zálohy

Primárním určením Aktivní zálohy je prvotní doplnění AČR na válečné stavy. Dalším stěžejním určením především teritoriálních jednotek je ostraha objektů důležitých pro obranu

státu. Mimo tyto primární úkoly mohou sloužit jednotky AZ i k podpoře Integrovaného záchranného systému v podobě pomoci při odstraňování vzniklých škod při živelných pohromách.

Tab. 1. Tabulka schematického znázornění předurčení jednotek aktivní zálohy. [13]

Předurčení jednotek AZ	Teritoriální strážní jednotky	Bojové jednotky/ specialisté
<p style="text-align: center;">Mír</p> <p style="text-align: center;">Krizová situace</p> <p style="text-align: center;">(Na základě nařízení vlády ČR)</p>	<p style="text-align: center;">Plnění úkolů PČR</p> <p style="text-align: center;">Záchranné a likvidační práce ve prospěch IZS</p> <p style="text-align: center;">Ochrana a obrana ODOS</p>	<p style="text-align: center;">Doplnění mírové nenaplňnosti útvarů v případě potřeby AČR (např. zahraniční mise, aktivace BUU)</p> <p style="text-align: center;">Úhrada operačních ztrát AČR</p>
<p style="text-align: center;">Stav ohrožení státu</p> <p style="text-align: center;">Válečný stav</p>	<p style="text-align: center;">Ochrana a obrana ODOS</p> <p style="text-align: center;">Podíl na zajištění vnitřní bezpečnosti</p> <p style="text-align: center;">Základ mobilizačně vytvářených teritoriálních jednotek (pěší roty KVV)</p>	<p style="text-align: center;">Doplnění mírové nenaplňnosti útvarů</p> <p style="text-align: center;">Základ mobilizačně vytvářených útvarů</p> <p style="text-align: center;">Doplnění operačních ztrát AČR, doplnění speciálních schopností</p>

Krizová situace

„Krizovou situací se rozumí mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. Dále zákon používá souhrnný pojem.“ [14]

Stav ohrožení státu

„Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit Parlament, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.“ [14]

Válečný stav

„Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu:

- *je-li Česká republika napadena;*
- *nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.*

K přijetí usnesení o vyhlášení válečného stavu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů. “ [14]

„V souladu se zákony, vyhláškami a směrnicemi plní vojáci v AZ KVV tyto úkoly:

- a) střežení objektů důležitých pro obranu státu;*
- b) plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou;*
- c) provádění záchranných prací při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo likvidace následků pohromy;*
- d) odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky;*
- e) zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády;*
- f) zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí;*
- g) plnění humanitárních úkolů. “ [15]*

2.1.1 Objekty důležité pro obranu státu

Objekty důležité pro obranu státu (ODOS) jsou pozemky a stavby umístěné ve vojenských újezdech a jejich příslušenství, které mají z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil. [16]

Obr. 4. Logo Aktivní zálohy. [17]

Objekty důležité pro obranu státu jsou dále:

- pozemky a stavby, k nimž výkon vlastnického práva státu a jiných majetkových práv státu vykonává ministerstvo nebo právnická osoba jím zřízená nebo založená,
- pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel,
- pozemky, stavby a další objekty strategického významu, které určí vláda,
- pozemky a stavby, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou mít strategický význam a které určí vláda. [16]

Do objektů důležitých pro obranu státu z důvodu veřejného zájmu nebo z důvodu bezpečnosti fyzických osob, může být statutárním orgánem nebo jím pověřenou osobou, do jehož působnosti objekty důležité pro obranu státu náleží, vstup omezen nebo zakázán. [16]

Mezi objekty důležité pro obranu státu lze zařadit například chemičky, elektrárny, vodní nádrže s pitnou vodou, teplárny, přenosové soustavy elektrické energie, ropovody a podobně.

2.1.2 Objekty možného napadení

Na území České republiky jsou mimo ODOS i další objekty, které z hlediska své funkce při zajišťování obrany státu nemají strategický význam, ale na území správních obvodů krajů a obcí mají význam zásadní. [18]

Objekty možného napadení (OMN) se běžně nestřeží silami a prostředky OS ČR. Kdyby byly OMN střeženy OS ČR, tak by se tyto objekty staly dle mezinárodního humanitárního

práva legitimním vojenským cílem. Vybrané OMN by přešli pod ochranu OS ČR pouze v případech jejich využívání pro potřeby OS ČR.

OMN jsou objekty, které mají za stavu ohrožení státu a za válečného stavu svou povahou, funkcí nebo umístěním zásadní význam pro zabezpečení mobilizace OS ČR na území kraje, plnění opatření k zajišťování obrany na území kraje, zajištění základních životních potřeb obyvatel kraje a fungování státní správy a samosprávy na území kraje. [18]

„K zajištění obrany státu se OMN rozdělují do čtyř kategorií:

- **Objekty k zabezpečení fungování státní správy a samosprávy.**

Jedná se o objekty, které svým zásadním posláním nebo funkcí hrají rozhodující roli v oblasti fungování státní správy a samosprávy na území kraje při zajišťování obrany ČR

- **Objekty k zabezpečení úkolů ozbrojených sil ČR.**

Jedná se o objekty, které jsou na území kraje již v míru plánovány pro zabezpečení ozbrojených sil ČR nebo jsou k jejich zabezpečení předurčeny a dále objekty, které by byly za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu k zabezpečení ozbrojených sil ČR vyčleněny.

- **Objekty k zabezpečení potřeb obyvatel při zajišťování obrany ČR.**

Jedná se o objekty, které slouží na území kraje k vytvoření nezbytných podmínek zabezpečení života, zdraví a základních životních potřeb obyvatelstva.

- **Objekty pro zachování funkcí kraje při zajišťování obrany ČR.**

Jedná se o objekty, jejichž narušení, omezení jejich činnosti nebo zničení by vážně narušilo běžný chod územně správního celku a schopnost využití obranné infrastruktury.“ [18]

2.2 Vize AZ

Armáda České republiky plánuje mít do roku 2025 necelých 6000 vycvičených vojáků aktivní zálohy. Zhruba polovina z toho by měla být u pěších rot při Krajských vojenských velitelstvích a druhá polovina by měla být u bojových útvarů AČR, které by měli být u všech vojenských útvarů. [19]

Poté do roku 2030 plánuje AČR naplnění AZ až na stav 10000 vojáků. Podle poradce náčelníka Generálního štábu AČR tento počet je reálný. Mají se o to zasloužit především samotní příslušníci AZ, kteří šíří dobré jméno a povědomí o svých jednotkách mezi svými blízkými

a na sociálních sítích. Momentální stav k 1. 1. 2020 byl 3242 aktivních záložníků a z toho bylo 296 žen. Což už nyní překračuje původní plány z roku 2015. [13]

Nejčastějším udávaným důvodem vstupu do AZ je vlastenectví, přesvědčení, že jde o dobrou věc, dobrodružství a zájem o vojenskou techniku a zbraně. Lukrativní to bývá především pro mladší ročníky, které nezažili povinnou vojenskou službu. Takto dostávají možnost se projet tankem, proletět vrtulníkem, zastřílet si z automatických zbraní a kulometů, vystřelit si z minometu, střílet z houfnice a další zajímavé věci. Největší naplněnosti hlásí právě především bojové roty se zajímavou technikou a ty, které jsou výjimečné. Na druhou stranu už některá Krajská vojenská velitelství (KVV) hlásila plnou naplněnost a musela být tabulkově rozšířena. [13]

V roce 2020 je plánováno další rozšíření jednotek AZ o letecké a technické roje AZ u leteckých základen (21. základna taktického letectva, 22. základna vrtulníkového letectva a 24. základna dopravního letectva), jednotka AZ řízení letového provozu u Správy letiště v Pardubicích, tři jednotky AZ Vojenské policie, jednotky AZ při Velitelství pro Operace, Velitelství teritoria a Velitelství kybernetických sil a informačních operací. V dalších letech je v plánu rozšíření o jednotky AZ podpory vojenské nemocnice a jednotky AZ u praporu podpory nasaditelných sil. [13]

Nasazení záložníků v zahraničních misích

V roce 2019 se zúčastnil první voják v aktivní záloze zahraniční mise v Afghánistánu. Byl jím šéf pražské záchranky Petr Kolouch, který nejvíce působil v americké vojenské nemocnici. Je potřeba upozornit na nutnost toho, že zákon takové nasazení umožňuje pouze s výslovným souhlasem záložníka a vždy bude muset existovat potřeba pro takové operační nasazení ze strany AČR.

Petr Kolouch musel podstoupit náročnou přípravu na jeho první vojenskou zahraniční operaci v Afghánistánu. Musel projít náročnou, nejen fyzickou, taktickou a informační přípravou, ale také speciální přípravou v přežití na nepřátelském území. Navíc si také musel osvojit základy vojenské medicíny, protože ty se od civilní medicíny v lecčem liší. [20]

„Nejvíce během mise pracoval v americké nemocnici na největší vojenské základně v Afghánistánu, v Bagramu. Občas také letěl na lékařskou kontrolu českých vojáků, kteří cvičí afghánské vojáky na menších základnách. Měl jsem za úkol ošetřovat české vojáky, takže jsem s nimi chtěl být v místě jejich působení, podotkl. Jeho čeští pacienti měli podle něj štěstí a také dobrý výcvik, takže jeho služby příliš nepotřebovali.“

V nemocnici měl na starosti příjem raněných. Byl jsem v prvním kontaktu s raněnými, dělal jsem třídění a diagnostiku. Celý půlrok byl víceméně v práci, protože v nemocnici i bydlel stejně jako ostatní lékaři. Když jsem otevřel dveře pokoje, tak jsem tam měl místnost pohotovosti, poznamenal. Do vojenské akce ale nevyrazil. Lékař je přidaná hodnota, a proto do pole nelétá. Ve válečné vřavě víc jako lékař neuděláte a vojenští medicí tam dostačují, vysvětlil záchranář, jehož otec je vojenský lékař.“ [20]

Dále říká, že v Afghánské misi získal větší pokoru, a také vděk za to, že žijeme v bezpečné a fungující zemi, kde se můžeme pacientům komplexně věnovat.

Nejvíce ošetřovali běžné úrazy z výcviku, nebo provozu základny, o kterou se starají američtí hasiči. Zranění způsobená bojem ošetřovali zhruba jednou týdně. Všem zájemcům o vstup k AZ může doporučit, ať do toho jdou. Nejen, že se můžou udržovat v dobré fyzické kondici, ale hlavně zvýšit své schopnosti reagovat v krizových situacích. Sám je především vděčný za možnost získat zkušenosti z bojového prostředí a pokusí se některé věci implementovat do „pražské záchranky“. [21]

Obr. 5. Dislokace jednotek AZ. [22]

2.3 Základní výcvik

Základní výcvik vojáků je realizovaný prostřednictvím Velitelství výcviku – Vojenské akademie (VeV-VA) ve Vyškově. Velitelství výcviku – Vojenská akademie je jediným

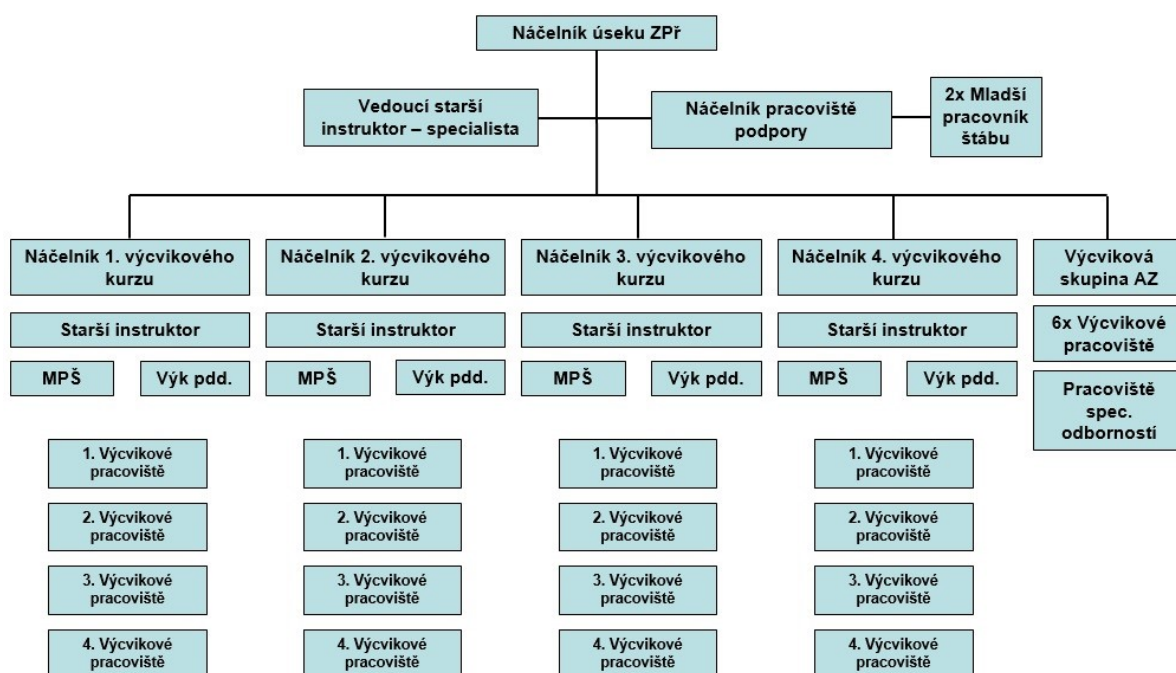
výcvikovým útvarem v AČR. Vedle VeV-VA jsou podobnými vzdělávacími celky Univerzita obrany v Brně a Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové.

Úsek základní přípravy (ÚsZPř), který připravuje všechny nově nastupující vojáky organizačně, spadá pod Odbor přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy. Ten je přímo podřízen veliteli Velitelství výcviku – Vojenské akademie. Úsek základní přípravy je rozčleněn do čtyř výcvikových kurzů, z nichž první tři jsou předurčeny pro výcvik budoucích vojáků z povolání a čtvrtý výcvikový kurz je předurčen pro výcvik vojáků aktivní zálohy (Obr. 5.). Dále je součástí ÚsZPř Výcviková skupina AZ, která je tvořena vojáky AZ a je určena pro výcvik jejich příslušníků.

Základní příprava představuje počáteční etapu přípravy vojáka v činné službě Armády České republiky. Zpravidla šestitýdenní základní příprava vojáků AZ je rozdělena do dvou fází.

Při základním výcviku je třeba pracovat s temperamentem nových vojáků, kteří mnohdy nezažili větší fyzické a psychické napětí. Temperament je úzce spojován s emocionalitou a je chápán jako styl činnosti a je pro ni příznačná síla psychických procesů spojených s určitým stupněm napětí. [23]

Voják se naučí zvládat základní činnosti potřebné k přežití na bojišti a k boji a vytvoří si fyzické a psychické předpoklady pro výkon služby vojáka ve službě AZ.

Obr. 6. Bloková struktura Úseku základní přípravy. [24]

„V průběhu základní přípravy musí voják získat nejen potřebné vědomosti, dovednosti a návyky, ale také přesvědčení a vůli splnit i nejnáročnější úkoly. Toho lze dosáhnout jen důsledným propojením všech oblastí základní přípravy do jednoho harmonického celku.“ [25]

Úsek základní přípravy má za cíl vojáky především naučit základním dovednostem, které by měl mít každý voják osvojeny. Mezi tyto základní dovednosti patří především pořadová příprava, základní řády, zdravotní příprava, střelecká příprava a především je jim vštěpován kodex etiky vojáka.

Kodex etiky vojáka

„Kodex etiky vojáka AČR musí představovat pro každého vojáka základní formu žádoucího chování tak, aby svědomitě a řádně konal službu podle svých sil, znalostí a schopností.

Kodex etiky vojáka vyjadřuje tradiční vojenské hodnoty, které má každý voják ctít a vytvářet tak základ pro vybudování a udržení důvěry veřejnosti k AČR.

Těmito vojenskými hodnotami jsou:

Odpovědnost a smysl pro povinnost – uvědomuj si své povinnosti, projevuj iniciativu a tvořivý přístup ke službě.

Obětavost – dej všechno, dej víc, než dostáváš, uvědom si, že úspěch celku stojí výš než úspěch tvůj.

Odvaha – neboj se rozhodnout a přijímat nové výzvy, měj sílu překonat složité, nebezpečné a riskantní situace.

Věrnost – buď oddaný své zemi a její armádě a loajální ke svým nadřízeným, respektuj své spolupracovníky a podřízené.

Čest – buď přímý a zásadový, jednej vždy v souladu se svým svědomím, tvé poslání tě zavazuje.“ [26]

Konkrétní zaměstnání a témata, které se vojáci učí, jsou stanovena v učebním plánu, který se aktualizuje dle moderních trendů a požadavků na znalosti vojáků AZ. Požadavky jsou dávány z KVV, vojenských útvarů a. Učební plán je vytvářen příslušníky ÚsZpř a je schvalován velitelem VeV-VA ve Vyškově.

2.3.1 Učební plán

Dle učebního plánu je cílem základní přípravy naučit vojáka v záloze základním právům a povinnostem, naučit jej základním činnostem potřebným k přežití na bojišti a k boji, naučit jej obsluze a střelbě ze samopalů (útočné pušky), pistole, univerzálního kulometu vz. 59, pancéřovky RPG-7 a vytvářet fyzické, psychické a morální předpoklady pro výkon služby vojáka v záloze.

2.3.2 Hlavními předměty základní přípravy jsou:

Střelecká příprava

Cílem výuky a výcviku ve střelecké přípravě je naučit vojáky bojové použití, charakteristiku, TTD a konstrukci ručních zbraní (samopal, útočná puška, pistole, univerzální kulomet vz. 59, pancéřovka RPG-7), ručních granátů a základy a pravidla střelby pro jejich použití v boji. Doporučená literatura u předmětu střelecká příprava je například Vševojsk-7-12 Plánování a hodnocení přípravy vojsk AČR a Pub-70-01-01; Příprava příslušníků AČR; Pub-31-10-02 Taktika pozemních sil; Pub-31-11-06 Příručka taktické přípravy pro velitele družstev a čet, Vševojsk-4-2 Osnovy střelby z ručních zbraní a zbraní bojových vozidel; Pub-75-00-02 Metodika střelecké přípravy; Dě1-21-5 7,62mm samopal vz. 58; Vševojsk-4-7 Výcvik ve střelbě ze 7,62mm samopalů vz. 58; Dě1-21-6 7,62mm univerzální kulomet vz. 59; Vševojsk-4-8 Výcvik ve střelbě ze 762mm univerzálního kulometu vz. 59; Vševojsk-4-9 Výcvik ve střelbě z pancéřovky RPG-7; Dě1-21-28 9mm pistole vz. 82; Vševojsk-51-17

Pistole CZ 75 SP-01 Phantom; Vševojsk-51-19 Útočná puška CZ 805 BREN; Dě1-27-2 Ruční granáty; Pub-75-55-21 Ruční útočné granáty a další.

Pořadová příprava

Cílem výuky a výcviku v pořadové přípravě je seznámit vojáky se základními pojmy, tvary a povely a naučit je v praxi plnit povinnosti vojáků před nástupem a v tvaru. Naučit všechny vojáky přesně a správně provádět pořadové cviky a pohyby se zbraní i beze zbraně, ve tvaru i mimo tvar, na místě i za pohybu. Důsledně vyžadovat od vojáků neustálé procvičování cviků a činností uvedených ve Cvičebním řádu ozbrojených sil České republiky (Zákl-2). Pořadové vystupování hodnotit jako nedílnou součást vojenské kázně. Doporučená literatura u předmětu pořadová příprava je například Zákl-1 Základní řád ozbrojených sil České republiky; Zákl-2 Cvičební řád ozbrojených sil České republiky a další.

Zdravotní příprava

Cílem výuky a výcviku ve zdravotní přípravě je připravit vojáky k poskytnutí účinné první pomoci formou svépomoci a vzájemné pomoci, osvojit si základní postupy a úkony, které vedou k záchraně života zraněného, především v plnění bojové činnosti. Doporučená literatura u předmětu zdravotní příprava je například Příručka vojáka AČR, Učební text pro Combat life saver, Zdrav-51-1, Zdrav-21-2, Zdrav-6-2.

Taktická příprava

Cílem výuky a výcviku v taktické přípravě je vytvořit, prohloubit a upevnit praktické návyky a dovednosti vojáků při plnění úkolů v boji i mimo boj v komplexu s ostatními předměty přípravy. Doporučená literatura u předmětu taktická příprava je například Vševojsk-1-2 Bojový předpis pozemních sil AČR. Část 1. Mechanizovaná brigáda; Vševojsk-1-3 Bojový předpis pozemních sil AČR. Část 2. Mechanizovaný prapor; Vševojsk-1-4 Bojový předpis pozemních sil AČR; Část 3. Mechanizovaná, tanková, minometná a protitanková rota; Vševojsk-51-12 Zásady a způsob organizace získávání poznatků a využívání zkušeností v AČR a další.

Tělesná příprava

Cílem výuky a výcviku v tělesné přípravě je rozvíjet základní pohybové schopnosti a dovednosti, upevnit fyzickou zdatnost a psychickou odolnost a získat nové pohybové dovednosti v tématech tělesné přípravy. Doporučená literatura u předmětu topografická příprava je například Těl-51-2.

Topografická příprava

Cílem výuky a výcviku v topografické přípravě je naučit vojáky pracovat s topografickou mapou, určit své stanoviště na mapě a v terénu, pohybovat se a orientovat v neznámém terénu, hodnotit a využívat vlastností terénu pro plnění úkolů. Doporučená literatura u předmětu topografická příprava je například Topo-4-4, Pub-28-68-01, Příručka vojáka AČR a další.

Ochrana proti zbraním hromadného ničení

Cílem výuky a výcviku v ochraně proti zbraním hromadného ničení (OPZHN) je vycvičit vojáky tak, aby byli připraveni přežít napadení zbraněmi hromadného ničení a schopni podílet se na udržení bojeschopnosti své jednotky v kontaminovaném prostředí. Doporučená literatura u předmětu OPZHN je například Vševojsk-2-1 Ochrana proti zbraním hromadného ničení; Pub-36-16-02 Zásady ochrany proti zbraním hromadného ničení v operacích NATO na taktické úrovni Velení; Příručka vojáka AČR a další.

2.3.3 Ukončení kurzu

Každý kurz základní přípravy určený pro AZ je ukončen slavnostním vyřazením a slavnostní vojenskou přísahou. Každý voják, i ten, který vstupuje do AZ, musí složit vojenskou přísahu. Vojenské přísahy bývají veřejné a přítomnost rodinných příslušníků bývá pro vojáky ještě o to důležitější a emotivnější. Mnohdy až tam si uvědomí důležitost a význam slov, ze kterých se vojenská přísaha skládá. Vojáci sice podepisují text vojenské přísahy už na KVV před nástupem na kurz základní přípravy do Vyškova, ale právě z důvodů prestiže a uvědomění si významu těch slov ji slavnostně skládají po úspěšném ukončení kurzu.

Znění textu vojenské přísahy:

„Já, voják, vědom si svých občanských a vlasteneckých povinností, slavnostně prohlašuji, že budu věrný České republice.

Budu vojákem statečným a ukázněným, budu plnit úkoly ozbrojených sil a budu dodržovat právní a vojenské předpisy. Svědomitě se budu učit ovládat vojenskou techniku a zbraně, připravovat se k obraně České republiky a budu ji bránit proti vnějšímu napadení.

Pro obranu vlasti jsem připraven nasadit i svůj život. Tak přísahám!“ [2]

2.4 Navazující výcvik

Další výcvik, který navazuje na úspěšné absolvování základní přípravy, se dá rozdělit do dvou kategorií. První kategorií je výcvik u teritoriálních jednotek u krajských vojenských velitelství. Druhou kategorií je navazující výcvik u rot AZ spadající pod konkrétní vojenské útvary.

„K plnění úkolů OS ČR se zálohy připravují formou cvičení. V míru jsou prováděna vojenská cvičení a výjimečná vojenská cvičení. Příprava záloh je pravidelně prováděna u AZ, ale i povinné zálohy mohou provádět výcvik.“ [27]

2.4.1 Teritoriální strážní jednotky

Výcvik u KVV se provádí podle Prog-1-3/AZ KVV - Programy přípravy vojáků v aktivní záloze krajských vojenských velitelství. Prog-1-3/AZ KVV obsahově sjednocuje přípravu vojáků v AZ KVV, stanovuje doporučenou tematiku jejich přípravy a umožňuje výběr jednotlivých témat výcviku k dosažení požadovaných schopností. Program přípravy obsahuje nejen návrh tematiky jednotlivých předmětů se stanoveným obsahem, metodickými pokyny a doporučenou literaturou, ale také pokyny týkající se plánování, provádění a hodnocení přípravy jednotek AZ u KVV. Důvodem je specifika provádění přípravy jednotek AZ u KVV oproti systému přípravy jednotek u útvarů a zařízení AČR. [15]

Provádění přípravy vojáků v AZ KVV

Pro přípravu vojáků v AZ KVV ředitel KVV stanoví konkrétní cíle přípravy vycházející ze záměru nadřízeného pro danou etapu. Svým obsahem musí na sebe příprava navazovat a procvičování nových témat a učebních úkolů musí rozvíjet a zdokonalovat dříve získané znalosti, dovednosti a návyky. [15]

Přípravu vojáků v AZ KVV provádějí všestranně připravení velitelé se zabezpečenou technikou a materiálem. Základem správného provádění přípravy je velitelská a metodická příprava velitelů pěších družstev, čet a velitele pěší roty, která se zaměřuje na rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků nezbytných pro přípravu, řízení a zabezpečení přípravy jednotek. [15] [28]

Příprava se uskutečňuje v přidělených a schválených prostorech pro výcvik s maximálním využitím názorných pomůcek a simulačních a trenažérových technologií a se stanovenou výzbrojí a materiálem. [15]

Témata a jednotlivá cvičení se plní v metodické posloupnosti od jednoduchého ke složitému. Nejdříve se musí dosáhnout pochopení a přesného provedení činnosti a teprve v dalším se zvyšuje tempo činnosti a nadále se upevňují dovednosti a návyky. [15]

Příprava se provádí za podmínek, které se co nejvíce přibližují skutečnému nasazení. Činnost protivníka se imituje značkami, terči, maketami, imitačním materiálem, bojovou technikou nebo imitační jednotkou. [15] [28]

Příprava v terénu s využitím techniky a materiálu se provádí jako komplexní zaměstnání s maximálním propojením praktických zaměstnání a navazující tematiky. [15]

V rámci plánu přípravy vojáků v AZ KVV musí být vytvořeny podmínky pro údržbu a opravy výzbroje, techniky a materiálu, pro odpočinek vojáků, výdej stravy v souladu se stanovenými normami a v návaznosti na taktickou situaci. Při zaměstnání musí řídicí zaměstnání dbát na dodržování zásad a pravidel ochrany životního prostředí stanovených pro danou lokalitu, pravidel protipožární ochrany a norem bezpečnosti a ochrany zdraví vojáků v záloze. [15] [28]

2.4.2 Bojové jednotky

Další navazující výcvik je realizován prostřednictvím kurzu, nebo zdokonalovacího cvičení. Kurz se zpravidla organizuje u Velitelství výcviku-Vojenské akademie, nebo u vybraných organizačních celků. Zdokonalovací cvičení je určeno pro vojáky v záloze k obnovení návyků a získání dovedností potřebných pro plnění úkolů, které vyplývají z jejich služebního zařazení.

Obsah a rozsah kurzu stanovuje odborný gestor kurzu. Délku a termíny kurzu stanovuje velitel Velitelství výcviku-Vojenské akademie nebo vedoucí organizačního celku, u kterého je kurz organizován. [28]

U jednotek aktivní zálohy mimo podřízenost krajských vojenských velitelství se vojenský výcvik zaměřuje na

- postupné dosažení a udržování cílových schopností jednotlivce a postupné dosažení a udržování cílových schopností a sladění družstev, čet a rot (baterií),
- prohlubování připravenosti jednotek k plnění úkolů s přihlédnutím ke specifickému předurčení jednotky, u které jsou vojáci v aktivní záloze zařazení. [28]

2.5 Nasazení jednotek AZ

Každý voják, který je nasazený ve vojenské operaci, nebo v bojové akci se nazývá kombatant. To se vztahuje i na vojáky Aktivní zálohy, pokud jsou nasazeni do vojenské operace, nebo vojenské akce. Kombatant je legitimním cílem útoků. Kombatanti musejí být identifikovatelní k příslušným ozbrojeným silám, to znamená pomocí uniforem nesoucími znaky státní symboliky a musí viditelně nosit zbraň. Výjimku tvoří zdravotnický a duchovní personál. Pokud je kombatant zajat, stává se válečným zajatcem a vztahují se na něj tomu příslušná práva. Status kombatanta se nevztahuje na žoldnéře a vyzvědače. [12] [29] [30]

A kdy může být jednotka záloh bojově nasazena?

Aktivní záloha je jediná vycvičená záloha, kterou má Česká republika k dispozici, a kterou může vláda ČR v případě potřeby povolát. Zákon umožňuje povolát Aktivní zálohu až na 7 měsíců v roce. Pokud by došlo k podobné události, jako například ve Vrběticích, kde vybuchl sklad munice, téměř s jistotou by byly tentokrát nasazeny i jednotky aktivní zálohy. [22]

Jak by to probíhalo?

Nejprve by na místě zasahovaly složky Integrovaného záchranného systému. Následně by objekt zabezpečila policie. Pokud by vláda rozhodla o posílení policie, takřka okamžitě by na místo nastoupila profesionální armáda a policii začala pomáhat. V případě, že by bylo jasné, že to je úkol na dlouhou dobu, vláda by na návrh armády mohla rozhodnout o operačním nasazení jednotek Aktivní zálohy. Ty by na místě - pod velením policie a společně s vojáky z povolání - rotovaly například ve čtyř až osmítýdenních cyklech. [22]

Nejen samotný výcvik, ale i možné nasazení jednotek a jejich případná velká fyzická a psychická zátěž mohou u nich vyvolat stresové situace.

Pojem stres (angl. napětí, zátěž) je označení pro charakteristické fyziologické projevy organismu, jimiž reaguje na různé zátěže. [31]

Charakteristické znaky stresových situací

- **Neovlivnitelnost situace** - člověk vnímá určitou situaci s větší pravděpodobností jako stresovou, když ji považuje za neovlivnitelnou. Příkladem může být nevléčitelná nemoc. Přesvědčení, že můžeme průběh událostí nějak ovlivnit, snižuje prožitek stresu.

- **Nepředvídatelnost vzniku zátěžové situace** - nemožnost předvídat určité události a připravit se na jejich zvládnutí zvyšuje pocit intenzity stresu. Člověk, který neví, jak se bude jeho nemoc dále vyvíjet, se cítí být více stresován než ten, kdo má již určité zkušenosti nebo byl srozumitelně informován.
- **Subjektivně nepřiměřené, nadměrné nároky.** Nároky určité situace mohou dosahovat až na hranici možností určitého člověka. Například stará žena, která se stará o těžce nemocného, dementního a zcela závislého manžela, může žít v dlouhodobém stresu. Výlučná péče a zodpovědnost za pacienta je pro jednoho člověka zcela neúnosná.
- **Životní změna, která vyžaduje značné přizpůsobení,** omezuje dosavadní zvyklosti a znehodnocuje dosud funkční strategie chování. Za stresovou situaci je např. považována nejen smrt manželského partnera, ale i rozvod, nebo dokonce sňatek.
- **Subjektivně neřešitelné vnitřní konflikty.** Například muž si vytvořil nový citový vztah, který jej plně uspokojuje, ale nemůže situaci řešit rozvodem, protože jeho manželka je těžce nemocná a je na něm v mnoha směrech závislá. V tomto případě jde o konflikt potřeby vlastního uspokojení proti morálnímu tlaku. [31]

Každý nadměrný, dlouhodobý či často opakovaný stres je škodlivý. Traumata mechanická i psychická organismu škodí. Psychické podněty tak mohou vést i k somatickým potížím či onemocněním (např. vysoký krevní tlak, stresové vředy žaludku a dvanácterníku, zhoršení cukrovky atd.). [31]

3 METODY VÝCVIKU A VÝUKY

Metody výcviku by měli být adekvátní a přiměřené jak fyzickým, tak psychickým dovednostem vojáků. Důležité je postupovat od nejjednodušších věcí, po ty složitější. Názornost a praktické ukázky jsou pro vojáka stejně důležité jako pro vyučujícího nejen teoretická, ale i praktická znalost vyučovaného předmětu. Dobrá výuka vždy začíná u vyučujícího.

Při výuce si přednášející musí dávat pozor na komunikační zlozvyky, aby studentům předal přesně to, co by měli umět. Nejde ani tak o obsah sdělení, ale o to, že forma sdělení je nevhodná. Problémy v komunikaci vznikají především z nedostatečně rozvinutých dovedností komunikovat a nepřesných interpretací chování studentů. [32]

3.1 Přednáška

Přednáška je metodou, která slouží ke sdělování určitých vědomostí, např. nového učiva, při jejímž použití je pramenem poznání pro vojáka živé mluvené slovo velitele. Velitel při ní v určité logické posloupnosti vysvětluje například příslušná ustanovení vojenských předpisů, rozebírá fakta, provádí jejich srovnání a objasnění ve vzájemných souvislostech. Velitel při rozboru zároveň aplikuje tato fakta na konkrétní příklady činnosti velitele a jednotky daného stupně. Přednáška plně nevyčerpává obsah dané tematiky, ale dává o ní jen základní představu. [26]

Přednosti přednášky:

- v krátkém čase zprostředkovává značné množství učiva;
- prezentuje učivo v logickém sledu, systematicky utříděné, což usnadňuje pochopení faktů a vztahů;
- objasňuje základní, nejobtížnější část daného problému, nové, dosud neznámé otázky a informuje, ze kterých pramenů (např. vojenských předpisů, služebních pomůcek a jiné literatury) je třeba samostatným studiem čerpat další poznatky;
- cvičí vojáky v naslouchání mluveným projevům, v pozornosti, soustředění se, ve výběru a zachycování důležitých myšlenek, podněcuje zájem. [26]

Přednáška je zpravidla úvodem k samostatnému studiu, zaměřuje se především na vysvětlování základních problémů, a tím napomáhá i k utváření některých vlastností, které vyjadřují vztah člověka k práci. Vojáci si většinou uvědomují, že čím lépe si osvojí problematiku

daného tématu během přednášky, čím výstižněji a dokonaleji si z ní pořídí záznam, tím hlubší bude samostatné studium a kvalitnější jeho výsledek. [26]

Modifikace přednášky:

- **přednáška s diskusí** – diskuse následuje po přednášce buď bezprostředně, nebo na konci jednotlivých částí;
- **přednáška spojená se skupinovou diskusí** – po přednesení stručného úvodního slova k problematice rozdělí velitel (učitel) vojáky na skupiny. Vždy dvěma skupinám, které diskutují samostatně, odděleně, přidělí jedno téma. Potom se vojáci rozejdou a samostatně o tématu diskutují. Asi za 30 minut se sejdou a za každou skupinu přednese výsledky diskuse jeden účastník. [26]

3.2 Výklad

Výklad je sdělovací metodou ústního podání nového učiva jednoduchými a přístupnými slovy v logické postupnosti za současného objasňování. Výklad je charakteristický pestrostí metodických obrátů, umožňuje veliteli obracet se otázkami přímo na vojáky a zjišťovat, zda rozumějí tomu, co je jim objasňováno a současně řešit i otázku počátečního upevnování získaných vědomostí. [26]

Přednosti výkladu:

- je velmi blízký přednášce, je však popisnější a obsahuje řadu dějových prvků;
- do popředí se dostává otázka podněcování aktivity vojáků, uplatňování prvků problémového vyučování a prosazování principu soustavnosti, posloupnosti a přiměřenosti;
- významným požadavkem je, aby si vojáci uvědomovali praktický význam příslušných vědomostí. Souběžně je nutno ověřovat, do jaké míry učivu porozuměli, udržovat kontakt s jejich činnostmi a důsledně je vést ke správným závěrům a k pochopení vnitřní souvislosti jevů a faktů;
- základní vědomosti dané tematiky je nutno upevňovat přímo v průběhu výkladu.

Metodu výkladu používáme především při objasňování učiva převážně teoretického charakteru. Význam této metody však nespočívá pouze v možnosti poměrně rychle předávat vojákům potřebné vědomosti, ale i v jejich výchovných možnostech. Umožňuje veliteli působit

na rozum, city a vůli vojáků, udržovat jejich pozornost a učit je logickému myšlení. Je velmi výhodné spojovat výklad s ukázkou. [26]

3.3 Ukázka

Ukázka je významnou sdělovací metodou, která patří mezi základní metody výcviku jednotlivce, ale i jednotky. Její předností je vysoká názornost a sepětí s praxí. Její podstata spočívá v tom, že velitel ukazuje vojákům určitý předmět nebo jev (skutečný nebo zobrazený), předvádí jim určitou činnost se současným popisováním, objasňováním, vysvětlením. [26]

Charakteristika ukázky:

- používá se v různých obměnách ve všech druzích přípravy;
- je často spojována s praktickým procvičováním ukázané a objasněné činnosti;
- ve spojení s nácvikem zabezpečuje získání trvalých návyků a dovedností.

Při výcviku jednotlivce se rovněž používá **ukázka s vysvětlením**, která se svojí podstatou značně přibližuje metodě ukázkových cvičení. Tímto způsobem je možné ukázat i bojovou techniku v činnosti za podmínek, které se v maximální míře přibližují skutečným podmínkám, ukázat možnosti použití a účinnost zbraní a bojové techniky, jejich technické vlastnosti apod. [26]

3.4 Ukázka s vysvětlením

Ukázku s vysvětlením je možné uskutečnit i prostřednictvím výcvikového filmu, jehož předností je skutečnost, že může ukázat a přiblížit i takové jevy, které lze jiným způsobem pouze těžko pozorovat (let střely a její účinek v cíli, bojovou činnost celé jednotky apod.). Výhodou je také to, že lze činnost nebo jev ukazovat nepřetržitě nebo po částech, popřípadě ukázku několikrát opakovat. Promítání filmu vyžaduje od velitele stejně dobrou přípravu jako každé jiné zaměstnání. Před projekcí je vhodné slovně zdůraznit cíl a obsah ukázky. V průběhu projekce, je-li to vhodné, lze ukázku doplnit vlastními slovy a po ukončení projekce stručně shrnout nejdůležitější poznatky a závěry. Ukázka s vysvětlením určitého úkonu, určité činnosti vyžaduje dokonalou přípravu na výcvik a vzorné provedení úkonu nebo činnosti. Mimořádnou důležitost ve výuce a výcviku mají ukázky s vysvětlením za použití skutečných předmětů, skutečné bojové techniky nebo maket, obrazů, tabulek apod. Ukázka s

vysvětlením plní i důležitou výchovnou funkci a to tím, že její bezvadné provedení posiluje autoritu velitele, vytváří předpoklady pro výchovu ke kázni, houževnatosti a vytrvalosti. [26]

Obr. 7. Ukázka první pomoci. [33]

3.5 Instruktaž

Instruktaž je sdělovací metodou bezprostřední přípravy podřízených velitelů na plánovaný výcvik. Instruktaž organizují velitelé, kteří budou výcvik řídit s těmi veliteli, kteří se budou na daném výcviku podílet zpravidla ve funkcích řídicích pracovišť či přímo jako velitelé určených skupin a jednotek. Cílem instruktaže je ujasnit organizační, metodické a materiální otázky před zahájením cvičení nebo nácviku. Instruktaž může probíhat v prostoru, kde bude výcvik prováděn, nebo na učebně s využitím názorných pomůcek, náčrtků, plastických stolů apod. [26]

Instruktaž je jednou ze základních a v praxi dobře osvědčených metod přípravy velitelů všech stupňů na výcvik. Po ukončení instruktaže a splnění s tím souvisejících úkolů ohlásí ten, kdo instruktaž prováděl, nadřízenému veliteli připravenost podřízených na výcvik. [26]

3.6 Instrukčně-metodické cvičení

Instrukčně-metodické cvičení (IMC) je základní metodou přípravy poddůstojníků a nižších velitelů. Cílem IMC je naučit tyto velitele správně metodicky řídit výcvik podřízených a ukázat jim organizaci a materiální zabezpečení výcviku. Náplň a obsah IMC je volen z hlavních druhů přípravy na nejdůležitější a nejsložitější učební úkoly jednotlivých témat výcviku. Při přípravě zaměstnání prostuduje řídící IMC ustanovení příslušných řádů a předpisů. Nezbytnou součástí přípravy je i dokonalé zvládnutí praktické činnosti vyplývající z daného úkolu. Na závěr přípravy zpracuje řídící IMC písemnou přípravu v rozsahu potřebném pro kvalitní a efektivní provedení IMC. [26]

Na závěr vyhodnotí IMC, zdůvodní hlavní metodické zásady a uloží prostudovat příslušné předpisy a nařízení. Obdobná metoda se může využít i k bezprostřední přípravě podřízených na výcvik příštího dne. [26]

3.7 Briefing

Briefing je prostředkem pro prezentaci informací vedoucím pracovníkům, velitelům, štábům anebo jinému určenému publiku. [26]

Briefing zahrnuje čtyři základní fáze:

- analýzu situace;
- organizování;
- provedení;
- činnost po skončení.

Úspěch briefingů závisí na tom, jak je prezentován. Sebevědomé, uvolněné a energické provedení, zřetelná artikulace a dobrá znalost problematiky napomáhá vojáky přesvědčit. Přednášející vystupuje uvolněně, ale vojensky, používá přirozená gesta a pohyby, avšak vyvaruje se rušivých zlovyků. Celkové vystoupení musí být stručné, objektivní a přesné. [26]

4 POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ

Pro zpracování praktické části jsem využil metodu dotazníkového šetření, řízený rozhovor s odborníky, důstojníky AČR na problematiku Aktivní zálohy a formou brainstormingu jsem oslovil instruktory z ÚsZPř. Všechny metody použité pro praktickou část práce jsou vymezeny níže.

4.1 Dotazník

Dotazník je nástroj pro hromadné a strukturované získávání informací. Také bývá nejběžnějším způsobem sběru informací pro různé typy průzkumů. Skládá se ze série uzavřených, nebo otevřených otázek, jejichž cílem je získat názory a fakta od dotazovaných respondentů. Účelem je získat data ve strukturované formě tak, aby odpovědi šlo co nejlépe vyhodnotit, analyzovat a porovnat. Dotazník by měl zahrnovat dostatečný počet respondentů tak, aby měl co nejlepší vypovídající hodnotu. Nejčastěji mívá podobu papírovou, nebo elektronickou, může být anonymní, nebo spojený s respondentem.[34] [35] [36]

4.1.1 Cíl dotazníku

„Přesná formulace konkrétního cíle a úlohy dotazníku ve vztahu ke zvolenému problému je základní podmínkou účelného koncipování dotazníku. Přispívá k cílevědomému obsahovému zaměření dotazníku i k jasnému zaměření jednotlivých položek na uzlové momenty. Naproti tomu nepřesné anebo příliš povrchní vymezení problému vede obyčejně k neujasněnosti celkové obsahové koncepce dotazníku a k orientaci na náhodné, nepodstatné stránky při shromažďování dat.“ [34]

4.1.2 Výhody dotazníku

- jedna z nejlevnějších metod průzkumu
- jednoduše se zpracovává a vyhodnocuje
- jedna z nejméně dotěrných metod průzkumu - respondent jej může vyplnit v klidu doma
- jednoduchý na vyplnění - téměř každý alespoň jednou v životě vyplňoval dotazník [34]

4.1.3 Nevýhody dotazníku

- může být obtížné získat respondenty
- v dotazníku je snadnější vyplnit nepravdivé informace
- redukuje komunikaci, protože 90 % komunikace je nonverbální - dotazník ji nedokáže zachytit [34]

4.1.4 Typy otázek v dotazníku

Základní rozdělení dotazníku je rozdělen podle stupně otevřenosti na tři typy:

- otevřené
- uzavřené
- polouzavřené (polootvřené)

Otevřené otázky

Otevřená otázka dává respondentovi dost velkou volnost u odpovědí a možnost vyjádřit se vlastními slovy podle vlastního uvážení. Nedostává na výběr z předpřipravených variant odpovědí, ale otázka nasměruje respondenta na tázaný jev, kde mu však neurčuje alternativní odpovědi. [34] [35]

Výhody otevřených otázek

- umožňují získat odpověď, která tvůrce dotazníku nemusela napadnout,
- věrněji zachycují pohled respondenta na otázku, jelikož není omezen variantami odpovědi,
- podněcují respondenta k hlubšímu zamyšlení nad tématem,
- jsou užitečné, nelze-li efektivně definovat nebo vypsát všechny možné odpovědi,
- hodí se jako úvodní otázky, které napomáhají získat kontakt s respondentem. [35]

Nevýhody otevřených otázek

- volnost odpovědí znesnadňuje následné zpracování,
- může být obtížné odpověď interpretovat,
- kvalitu odpovědi je ovlivněna verbálními schopnostmi respondenta. [35]

Uzavřené otázky

Uzavřené otázky nabízejí několik možných variant odpovědí, ze kterých si dotazovaný vybírá jednu nebo více odpovědí, které se nejvíce blíží jeho názoru. Hotové odpovědi si musí výzkumník připravit na základě poznání problematiky prostřednictvím literatury a na základě předvýzkumu. Předvýzkum může mít dotazníkovou podobu nebo může jít o interview. Výhodou uzavřených otázek je jejich lehké zpracování. Vyhodnocovatel spočítá, kolikrát respondenti odpověděli na každou alternativu. Tento typ otázek je vhodné použít v případě, že znáte většinu možných odpovědí. [34] [35]

Výhody uzavřených otázek

- jednoduché vyplnění odpovědi,
- nasměrování respondenta na to, co nás zajímá,
- snadné zpracování odpovědí. [35]

Nevýhody uzavřených otázek

- umožňují nahodilé vyplnění,
- sugestivní odpovědi,
- nemusí vystihnout názor respondenta,
- složitější na vytváření. [35]

Polouzavřené otázky

Polouzavřené otázky nabízejí nejprve alternativní odpověď a potom ještě žádají vysvětlení anebo objasnění v podobě otevřené otázky. [34]

4.2 Řízený rozhovor

Řízeného rozhovoru se dopouštíme pokaždé, když potřebujeme něco upřesnit, když potřebujeme něco konkrétního zjistit, nebo když se chceme něco dozvědět. Je to jedna z technik sběru dat v sociálním výzkumu. Tazatel postupuje otázkou za otázkou a respondent odpovídá. Cílem je získat názory a myšlenkové tendence respondentů na předem dané otázky, které souvisejí s jejich životními zkušenostmi. Aby byly získané odpovědi reprezentativní, měli by respondenti být vybráni jako náhodný vzorek. [37] [38] [39]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍHO VÝCVIKU

Dle rámcového obsahu kurzu, který je momentálně vymezen ve směrnici pro provádění základní přípravy, ve které je stanoveno, jaké předměty, s jakým obsahem a s jakou časovou dotací mají vojáci absolvovat. V této kapitole je zhruba vymezen obvyklý průběh kurzu základní přípravy. Vzhledem k rozmanitosti počasí, nařízení velitelů a třeba přítomnosti státních svátků se každý kurz, byť minimálně liší.

5.1 První týden

V den nástupu přijdou vojáci na registraci, kde předloží povolávací rozkaz a dají ke kontrole své osobní dokumenty. Po vstupní lékařské prohlídce jdou do skladu naturálního odívání, kde si nafasují oděv polní vz. 95, boty polní, trička, termo prádlo, pokrývku hlavy, ponožky a jiný materiál ve skladu naturálního odívání (SNO). Poté se přesunou na rotu k výkonnému praporčíkovi a dostanou zapůjčený další materiál potřebný k výcviku. Posledním zaměstnáním prvního dne je vstupní beseda s velitelem roty a velitelem čety, kde dostanou poučení o průběhu kurzu.

Obr. 8. Fasování materiálu ve SNO. [24]

Druhý den obvykle začíná fotografováním vojáků na jejich průkazy, které dostanou po úspěšném ukončení kurzu. Následuje vstupní přezkoušení fyzické zdatnosti. Vstupní školení

o požární ochraně a BOZP. Po večeri začínají první teoretické odborné předměty, jako je především pořadová příprava.

Třetí den se začíná tělesnou přípravou a následuje teoretická topografická příprava. Pořadová příprava se už provádí prakticky venku na nástupišti. Následuje ochrana proti zbraním hromadného ničení, kde se probírají druhy chemických, biologických, radiologických a nukleárních zbraní.

Poslední den prvního týdne se opět začíná ranní rozcvičkou a obvykle probíhá celý den střelecká příprava, kde se vojáci seznamují s naukou a činností se samopalem vz. 58.

5.2 Druhý týden

První den dalšího týdne začíná nástupem, kde se provede ranní rozdělení, a vojáci se přesunou do skladiště zbraní, kde si nafasují zbraně na výcvik. Po obdržení zbraní se přesunou na učebny a zahájí výuku ve střelecké přípravě. Tentokrát nauku a činnost s útočnou puškou CZ 805 BREN a nauku s pistolí vz. 82. Následuje nauka o granátech a základy a pravidla střelby z ručních zbraní a organizace a plnění střelb. Večer čekají vojáky ještě dvě hodiny teorie topografické přípravy.

Úterý se zahajuje jako obvykle ranní rozcvičkou. Po snídani se vojáci přesunují do vojenského prostoru, kde je čekají praktické nácviky se zbraněmi. Konkrétně se samopalem, útočnou puškou a pistolí. Po obědě mají vojáci pěší přesun do kasáren, kde mají výuku na učebnách. Po pořadové přípravě na nástupišti jdou na učebnu, kde mají první teoretickou hodinu o zdravotní přípravě. Tam se učí přistupovat ke zraněnému, zastavovat krvácení a poskytovat první pomoc při rozvoji šoku.

Obr. 9. Zdravotní příprava na učebně. [24]

Středa probíhá v podobném duchu, jako úterý. Ranní rozcvička, po které následuje snídaně, výběr zbraní z rotního dočasného úložiště zbraní. Rozvod do zaměstnání a přesun do vojenského prostoru na taktické polní cvičiště, kde vojáky čeká střelecká příprava a nacvičování činnosti na palebné čáře. Po obědě se jde na taktickou přípravu, kde je vojákům vysvětlen a ukázán pohyb vojáka po bojišti. Poté si to prakticky procvičují a na závěr k tomu zapojí i cvičnou municí. Po příchodu do kasáren čeká vojáky večere a do splnění čistí zbraně, které používali na výcviku.

Poslední den druhého týdne čekají vojáky především učebny. Po ranní rozcvičce a snídani jdou vojáci na pořadovou přípravu, kde se zdokonalují v obratech, přístupu k nadřiznému a vystupování z tvaru. Poté jdou na učebny, na kterých probírají topografickou a taktickou přípravu.

5.3 Třetí týden

Poslední týden prvního bloku začíná stejně tak, jak ostatní týdny. Nástupem a kontrolou všech vojáků, zda se po víkendu dostavili na vojenské cvičení. Poté následuje výběr zbraní z centrálního skladiště a pěší přesun do vojenského prostoru na předposlední střelecký nácvik. Po nácviku se vojáci přesunují do vojenského objektu a den zakončují teoretickými přípravami na učebně. Seznámení se zavedenými spojovacími prostředky zavedenými

v AČR a zásady vedení hlasové komunikace ve vojenských rádiových sítích. Poslední dvě hodiny tohoto dne mají vojáci ženijní přípravu, kde probírají ženijní zátarasy, minové nebezpečí a reakci na nevybuchlou municí.

Po úterní ranní rozcvičce se vojáci přesunují na cvičiště, kde budou mít poslední nácvik se cvičnou municí, před střelbami z ručních zbraní. Po nácviku mají vojáci tělocvik a běh do kasáren. Po vyčištění zbraní se přesunují na učebnu, kde mají po zbytek dne ochranu proti zbraním hromadného ničení. Tam probírají prostředky jednotlivce pro realizaci OPZHN a prostředky individuální ochrany, mezi které patří ochranná maska OM-90.

Obr. 10. Výcvik v realizaci OPZHN. [24]

Středa se opět zahajuje ranní rozcvičkou. Po snídani se vojáci přesunou na rotu, kde si vyvednou své zbraně a cvičné granáty. Přiděleným vojenským vozidlem se přesunou na určenou střelnici, kde budou mít vojáci první nácvik střelby z ručních zbraní s ostrou municí a nácvik v házení ručního granátu. Na střelbách jsou vojáci rozděleni do několika skupin, kde budou plnit různé přípravy. Počet skupin závisí na počtu cvičících, ale obvyklý počet jsou čtyři. Prvním stanovištěm je střelba ze samopalu, druhým je střelba z útočné pušky, třetím je střelba z pistole a čtvrtým je nácvik v házení ručního obranného granátu RG-F1. Po ukončení střelby a kontrole materiálu se vojáci přesunují do prostoru skanzenu, kde jsou vybudovány vzorové přístřešky, ohně, filtrace na vodu a další na přednášku o přežití v tísni.

Čtvrtek je opět ve volnějším, odpočinkovém režimu. První dvě hodiny je záloha velitele pro odevzdání zbraní do centrálního skladiště a údržbu materiálu. Poté jdou vojáci na Československou překážkovou dráhu, kde jsou jim ukázány jednotlivé překážky a jsou jim vysvětleny a předvedeny způsoby překonání jednotlivých překážek. Poté se přesunou na učebnu, kde mají OPZHN, kde mají prostředky individuální ochrany a zkouší si činnost na povel „plyn“. Poslední dvě hodiny před odjezdem domů na víkend jsou věnovány Organizaci posádkové směny a použití zbraně vojákem v činné službě při plnění strážní a dozorcí služby.

5.4 Čtvrtý týden

První den druhého bloku nastupují vojáci, kteří si přišli dodělat druhou polovinu kurzu. Tito vojáci projdou vstupní lékařskou prohlídkou a dovystrojením od výkonného praporčíka. Ostatní vojáci mají od rána tělesnou přípravu ve formě překážkové dráhy. Následuje pořadová příprava a právní a vnitřní předpisy, kde se probírá mezinárodní humanitární právo, právní systém ČR, právní, vnitřní a vojenské předpisy související s výkonem služby vojáka v záloze. Poté mají humanitární a společenské vědy, teoretickou přípravu z taktiky, kde se vojáci učí, jak se budují stanoviště palebných prostředků a činnost při napadení jednotky při pěších přesunech. Poslední dvě hodiny mají topografickou přípravu.

Obr. 11. Výcvik v pořadové přípravě. [24]

V úterý se začíná ranní rozcvičkou, poté následuje snídaně a učebny. První hodiny mají zdravotní přípravu, kde se vojáci učí poskytovat první pomoc k obnovení základních životních

funkcí a první pomoc při poranění hrudníku a břicha. Následuje taktická příprava, kde je probíráno, jak se vojáci chovají v obraně a při útoku. Den uzavírá pořadová příprava.

Po středeční rozsvičce si vojáci přijdou vyzvednout zbraně na rotu. Po vyzvednutí zbraní se pěšky přesunují do prostoru, kde si cvičně vykopou okop pro ležícího střelce. Po obědě mají taktické překonávání překážek ve dvojici, takzvanou dráhu bojovníka. Jakmile je jim vysvětlena každá překážka a ukázán jim způsob jejich překonávání, tak si tyto překážky vyzkouší bez střílení a bez ochranných masek. Po zvládnutém nácviku jdou tyto překážky v OM-90, s cvičnou municí a imitačními prostředky. Po příchodu do kasáren vyčistí a uloží zbraně.

Čtvrtek se opět začíná rozsvičkou a je také odpočinkový. Celý den se stráví na učebně, kde se vojáci věnují střelecké přípravě. Konkrétně nauce a činnosti s 7,62mm univerzálním kulometem vz. 59 a nauce a činnosti s pancéřovkou RPG-7.

5.5 Pátý týden

Předposlední týden se opět začíná ranním rozvodem a kontrolou počtů. Poté se vyzvedávají zbraně z centrálního skladiště a vyráží se do vojenského prostoru na střeleckou přípravu na nácviky se zbraní. Tentokrát vojáci cvičí, jak ovládat kulomet, pancéřovku a mají průpravné cvičení v házení ručních granátů. Po nácvicích mají pořadovou přípravu, OPZHN a zdravotní přípravu, kde se učí, jak ošetřit poranění hlavy, krku, páteře a poranění pohybového ústrojí.

Úterý probíhá obdobně. Začíná se rozsvičkou, následuje vyzvednutí zbraní a vyráží se na cvičiště, kde probíhají nácviky se zbraněmi. Po činnostmi se zbraněmi je pořadová příprava, kde si vojáci opakují vystupování z tvaru, příchod k nadřízenému a vstupování do místnosti. Po pořadové přípravě následuje zdravotní příprava, kde se vojáci učí, jak postupovat při poranění teplem a chladem. V závěru dne mají vojáci samostudium, aby se připravili na závěrečnou sdruženou zkoušku, která je čeká následující den.

Po středeční rozsvičce se jede na střelnici, kde probíhají střelby z kulometu, „pancéřovky“ a házení ostrého granátu. Po příjezdu ze střelnice se vyčistí zbraně a po jejich uložení do skladiště se začne s první fází závěrečné zkoušky. Praktická část se skládá z činnosti na palebné čáře se samopalem a s pistolí. Na druhém stanovišti se provádí částečné rozebrání a složení těchto zbraní. Třetí stanoviště je určeno pro vystupování z tvaru a příchod k nadřízenému. Na posledním stanovišti jsou vojáci přezkoušeni ze vstupování do místnosti.

Obr. 12. Střelby z ručních zbraní. [24]

Ve čtvrtek na vojáky čeká výstupní přezkoušení fyzické zdatnosti, což je jedna z podmínek splnění kurzu. Po něm vojáci absolvují druhou část závěrečné zkoušky, kde je čeká prověření teoretických znalostí. Na závěr dne jsou vojákům oznámeny jejich výsledky.

5.6 Šestý týden

Poslední týden výcviku je zahájen komplexním polním výcvikem (KPV), který začíná v pondělí ráno a končí v úterý navečer. Po výběru zbraní si jednotky nastoupí k zahájení KPV. Po úvodních slovech velitele se přesunují na cvičiště zápalných látek, kde si vojáci procvičují překonávání zamořeného prostoru. Poté následuje kontrola materiálu, zda si vojáci nevzali nějaké zakázané věci. Po kontrole se přesunují na taktické polní cvičiště, kde jsou jim odebrány veškeré věci, kromě jedné, kterou si mohou vzít z velké polní. Jakmile je jim určen prostor, tak zahájí budování přístřešků pro přenocování. Večer je polovina ze skupiny odeslána pro večeři v podobě mraženého kuřete. Po příchodu a přípravě stravy mohou vojáci zahájit večerní činnost, při které dva vojáci bdí a zbytek vojáků v přístřešku může spát. Po snídani si vojáci zkouší další prostředky pro přežití v tísni. To jsou třeba různé typy ohňů, zbraní, přístřešků a podobně. Po obědě vojáci zlikvidují přístřešky, uklidí prostor a vyrazí směr kasárna. Po příchodu a důkladném vyčištění zbraní se vojáci odebírají na internát.

Obr. 13. Výcvik v překonávání kontaminovaného prostoru na KPV. [24]

Předposlední den výcviku je sportovní den velitele roty. Je určen pro ty, kteří mají úspěšně zvládnuté všechny zkoušky. Ti, co se jim to nepovedlo splnit požadavky hned napoprvé, tak mají opravný pokus jak ze závěrečné sdružené zkoušky, tak z výstupního přezkoušení fyzické zdatnosti. Večer už jen vrací materiál, který dostali zapůjčený od výkonného praporčíka.

Poslední den výcviku vojáci podstoupí výstupní lékařskou prohlídku a nacvičují své slavnostní vyřazení z kurzu a slavnostní vojenskou přísahu. Po nacvicích mají výstupní besedu a po ní oběd. Po obědě proběhne slavnostní vyřazení s přísahou a předání certifikátů o úspěšném absolvování kurzu základní přípravy.

6 VYMEZENÍ NAVAZUJÍCÍHO VÝCVIKU

Každý navazující výcvik se od sebe hodně liší. Každé krajské vojenské velitelství, nebo útvar si jej tvoří jinak. V této kapitole je zhruba vymezeno, jak probíhala cvičení u 24. základny dopravního letectva ve Kbelích a u 42. motorizovaného praporu v Táboře.

6.1 Výcvik u 24. základny dopravního letectva Kbely

Průběh dvou výcviků, 24. základny dopravního letectva (24.zDL) Kbely, které se uskutečnily v roce 2019 a 2020. První cvičení bylo v délce 7 dnů a druhé trvalo 4 dny.

První cvičení jednotky AZ 24. zDL kbely

Výcvik začal v pondělí nastoupením jednotky na letišti ve Kbelích. Po nástupu a vyřízení potřebné dokumentace jako je lékařská dokumentace, povolávací rozkaz, doklady a přesun na vstupní lékařskou prohlídku u vojenského doktora, jsou vojáci rozděleni do družstev, v závislosti na konkrétní účasti osob na cvičení. Následovalo fasování potřebného materiálu jako je například prostěradlo, spacák, ochranná maska OM-90, filtrační a ochranný převlek, pouzdro na pistoli a zásobníky, taktickou vestu, kolenní chrániče a pončo od výkonného praporčíka. Po obdržení zbraní a veškerého materiálu potřebného k výcviku si vojáci uložili věci do autobusu a přesunuli se s ním do vojenského výcvikového prostoru Libavá. Po přijetí na místo určení se vojáci začali ubytovávat v ubytovně. Po ubytování a vybalení věcí se jednotky sešly na učebně, kde proběhlo školení o požární ochraně, bezpečnosti práce a seznámení s riziky při výcviku.

Druhý den se začal ranním nástupem, kontrolou upravenosti a ranním rozvodem do zaměstnání. Celé dopoledne bylo věnováno střelecké přípravě, kde se vojáci zaměřovali na bezpečnou manipulaci se zbraní a na činnost na palebné čáře se samopalem vz. 58 a pistolí vz. 82. Odpoledne se z těchto zbraní střílelo na střelnici ostrou municí. Střelba ze samopalu probíhala na ocelové terče poppery na dlouhou vzdálenost, střelba z pistole na papírový terč a nácviky přebíjení. Část vojáků si vyzkoušela i střelbu z odstřelovačské pušky SVD Dragunov.

Třetí den probíhal v podobném režimu, jako byl den předchozí. Rozdíl byl v tom, že odpoledne byl nácvik v házení ručního granátu RG F-1 a střelby ze samopalu s překračováním, střelba z pistole na papírový terč a večer se střílely noční střelby ze samopalu se svítícími náboji.

Čtvrtý den dopoledne proběhl ostrý hod granátem RG F-1. Odpoledne probíhala taktická příprava, kde si vojáci zkoušeli tvorbu plastických stolů podle mapy a měli přednášku s praktickým přesahem od vojenského pyrotechnika.

Pátý den se vojáci věnovali taktické přípravě, kde si nacvičovali výcvik v zastavěných aglomeracích zvaný FIBUA a CQB pod dohledem instruktorů z bojových jednotek. Odpoledne trénovali chování vojáků při taktických situacích. Především reakci na napadení nepřítelem při přesunech v terénu se zaměřením na předávání signálů.

Obr. 14. Návčik boje v zastavěném prostoru. [24]

Šestý den si vojáci zkoušeli taktickou přípravu pod nasimulovaným scénářem, kdy byli napadeni při pěším přesunu. Tuto léčku jim připravila jednotka AZ z 21. základny taktického letectva v Čáslavi. Smyslem patroly byl návčik přesunu pod taktickým námětem, návčik komunikace, signálů, reakce na nástrahy, které instruktoři připravili a zajištění jejich okolí.

Poslední den cvičení jednotka vyčistila zbraně a materiál, který poté sbalila a přesunula se zpátky na letiště ve Kbelích, kde vrátila nafasovaný materiál a podstoupila výstupní lékařskou prohlídku.

Druhé cvičení jednotky AZ 24. zDL Kbely

První den byl sraz na letišti ve Kbelích. Po nástupu, kde proběhla kontrola přítomnosti a vyřízení potřebné dokumentace, se šlo na vstupní lékařskou prohlídku. U výkonného praporčíka se nafasoval materiál potřebný k výcviku a přebrání zbraní. Poté se vojáci převlékli do sportovní ústroje a absolvovali fyzické přezkoušení. Na něm plnili 12-ti minutový běh, sed-lehy a muži ještě kliky. Po vyhodnocení výsledků, osprchování a převlečení do bojové uniformy šli na vstupním školení o PO, BOZP, mezinárodním humanitárním právu, kybernetické bezpečnosti a dostali informace o letišti, na kterém celé cvičení probíhalo.

Druhý den po ranním rozvodu do zaměstnání probíhala střelecká příprava. Po dopoledních nácvicích bez munice se samopalem vz. 58 a pistolí vz. 82 proběhly odpoledne ostré střelby z těchto zbraní na krátkou vzdálenost na papírové terče. Ve večerních hodinách proběhlo ještě zaměstnání z komunikační a informační podpory s praktickým nácvicem s rádio stanicí RF-13.

Obr. 15. Střelby se samopalem vz. 58. [24]

Středeční den byl opět zahájen ranním rozvodem do zaměstnání. Po nástupu šli vojáci na učebnu, kde měli zaměstnání z dozorčí a strážní služby, což je stěžejním programem tohoto cvičení. Po dopoledním zaměstnání, kde se probíraly zákonné normy, jako bylo použití vojenské zbraně, vojenského psa, použití hmatů, chvatů, další vnitřní předpisy letiště pro

střežení a školení o poskytování první pomoci. Odpoledne se vojáci rozdělili do ochranných směn, které v dané rotaci po celý zbytek dne a večer hlídali útvar a přílehlé sklady leteckého materiálu. Při službě si vyzkoušeli postupy řešení možných incidentů, které mohou při hlídání objektu nastat.

Poslední den se vojáci věnovali praktické problematice boje v zastavěném prostoru CQB a FIBUA. Po ukončení nácviků proběhla údržba materiálu a zbraní. Jakmile vojáci vyčistili požadovaný materiál, tak jej vrátili výkonnému praporčíkovi a podstoupili výstupní lékařskou prohlídku.

6.2 Výcvik u 42. mechanizovaného praporu Tábor

Výcvik začal ráno v objektu kasáren 42. mechanizovaného praporu Tábor. Po kontrole počtů následovala kontrola potřebné dokumentace a vstupní lékařská prohlídka. Po prohlídce následuje přezkoušení fyzické zdatnosti. Odpoledne probíhá tělesná příprava v bojové uniformě a střelecká příprava, kde se cvičí se útočnou puškou CZ 805 BREN, pistolí CZ 75 SP-01 PHANTOM a RPG-7 bez munice. Zaměření je na bezpečnou manipulaci se zbraní, bezpečnostní stereotyp, postoj, míření a spouštění zbraně. Večer ještě proběhne zdravotní a topografická příprava.

Druhý den ráno po kontrole se nasedá do autobusů a odjíždí se do vojenského výcvikového prostoru (VVP) Boletice. Po přijetí do srubového tábora proběhne ubytování. Odpoledne je střelecká příprava bez munice.

Obr. 16. Střelecký nácvik s pistolí. [40]

Ve středu od rána až do večera probíhá taktická příprava v lesích VVP. Procvičují se pochodové a bojové formace, překonávání otevřeného prostoru, činnost na slabého a silného protivníka s cvičnou municí a imitačními prostředky.

Obr. 17. Střelecký nácvik s RPG-7. [40]

Čtvrtý den strávili vojáci střeleckou přípravou na střelnici při ostrých střelbách. Provádí se různé cvičení střelb. Od základních na papírové terče až po pokročilé střelby

s překračováním na kovové terče poppery. Tento den jsou i noční střelby s útočnou puškou CZ 805 BREN se svítícími náboji. Střílí se i s lehkým kulometem FN MINIMI.

Další tři dny bylo vyvedení do terénu, kde byl nácvik v přežití, pěší přesuny se zátěží a topografické přesuny ve dne a v noci. Budování krátkodobých přístřešků z neseného materiálu, úprava vody a stravy, výroba ohně, zbraní a pastí pro odlov drobných zvířat. Přenocování a další den úklid přístřešků. Seznámení s možnostmi sběru potravin ve formě bobulí a kořínků. Topografická příprava ve formě improvizovaných způsobů určování světových stran a rozpoznávání terénních tvarů a nerovností. Noční přesun podle azimutů, hvězd a měsíce. Další den byl zaměřena na taktický pohyb terénem s následnými léčkami a taktickými situacemi, se kterými si jednotka měla poradit. K večeru návrat vojáků do srubového tábora, kde proběhla údržba materiálu a zbraní.

Obr. 18. Přesun jednotky ve formaci. [40]

V neděli se jednotka přesunula zpátky do tábořských kasáren, kde opět proběhlo důkladné čištění materiálu a zbraní. Poté jeho odevzdání výkonnému praporčíkovi, výstupní lékařská prohlídka a odjez vojáků domů.

7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

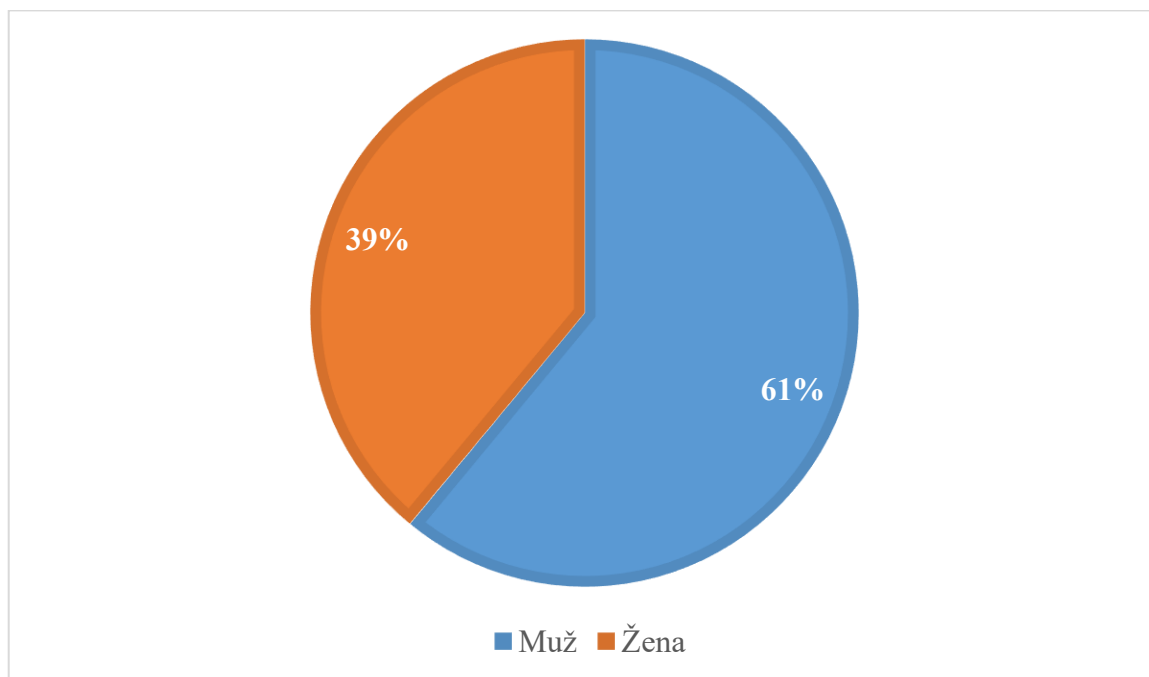
Dotazníkové šetření bylo směřováno na vojáky v Aktivní záloze. Dotazník byl vytvořen na stránkách www.vyplnto.cz a poslán na facebookové stránky Aktivní záloha OS ČR - Active Reserve. Dotazník byl uzavřen po získání odpovědí 100 respondentů.

7.1 Vyhodnocení dotazníku

Vyhodnocení je zpracováno výsečovým grafem s procentuálním zobrazením výsledných hodnot a barevným rozlišením.

Vzor dotazníku předkládaného účastníkům kurzu k vyplnění je v příloze P I.

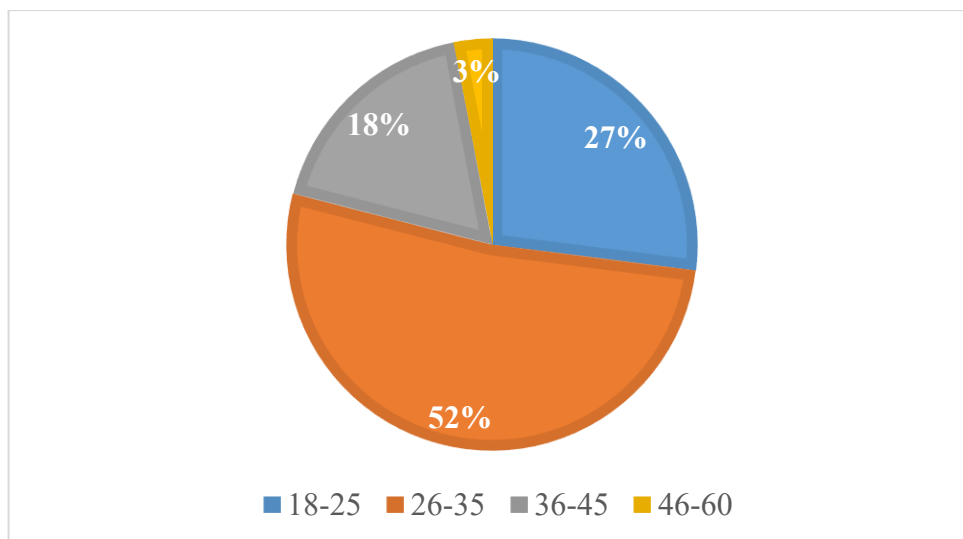
Otázka č. 1 – Pohlaví

Obr. 19. Graf odpovědi k otázce č. 1.

Z respondentů, kteří vyplňovali dotazníkové šetření, bylo téměř 40 % žen. Trend, kdy se ve vojenském prostředí pohybovali ve většině pouze muži, je již dávno za námi. Ať již chceme nebo ne, je ženská role v armádě nepostradatelná. Jejich role zejména v jemných dovednostech je mnohdy lepší než mužská. Ženy také bývají poctivější, zodpovědnější a lépe se dokážou učit a soustředit. Psychická odolnost a vůle vytrvat bývá u žen také mnohdy na vyšší úrovni než mužská. Ovšem pokud jsou ženy pouze mezi ženami, tak tyto rozdíly se ztrácí a jejich kvalita a výkonost se snižuje.

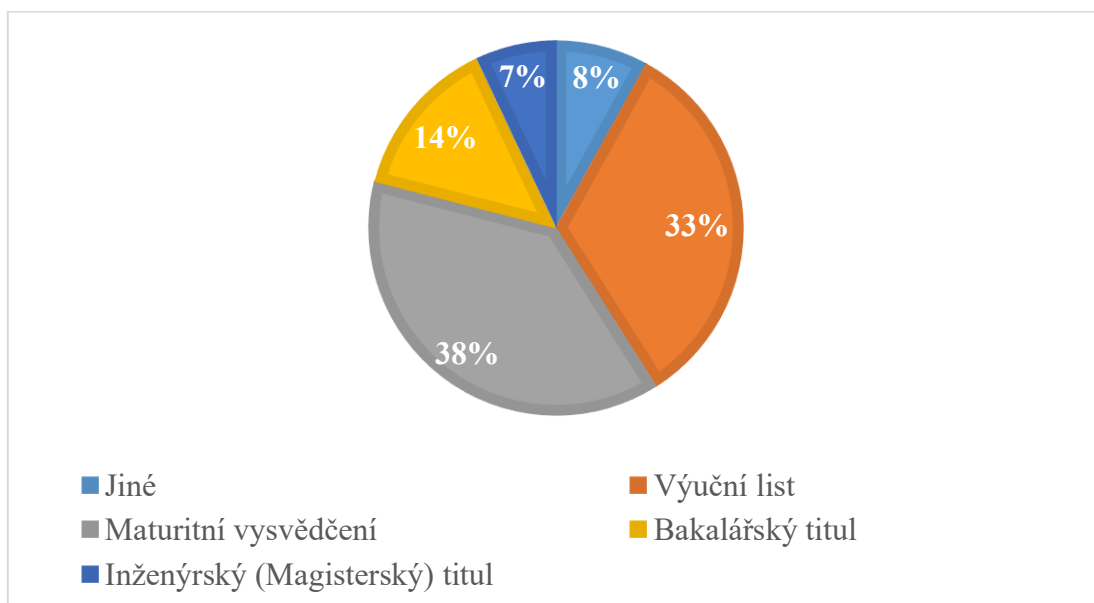
Otázka č. 2 – Věk

Obr. 20. Graf odpovědi k otázce č. 2.

Z grafu je patrné, že nejvíce lidí, kteří mají zájem o službu u AZ, je ve věkovém rozmezí 26-35 let. Druhou výrazně početnější skupinou jsou respondenti ve věku 18-25 let. Z tohoto obrázku je možné vidět, že o službu u aktivní zálohy mají především mladí lidé, kteří obvykle bývají aktivnější a přebírají zkušenosti od svých starších kolegů. Jednou z podmínek služby u aktivní zálohy je minimální věk, který je 18 let a maximální věk je v tomto případě 60 let.

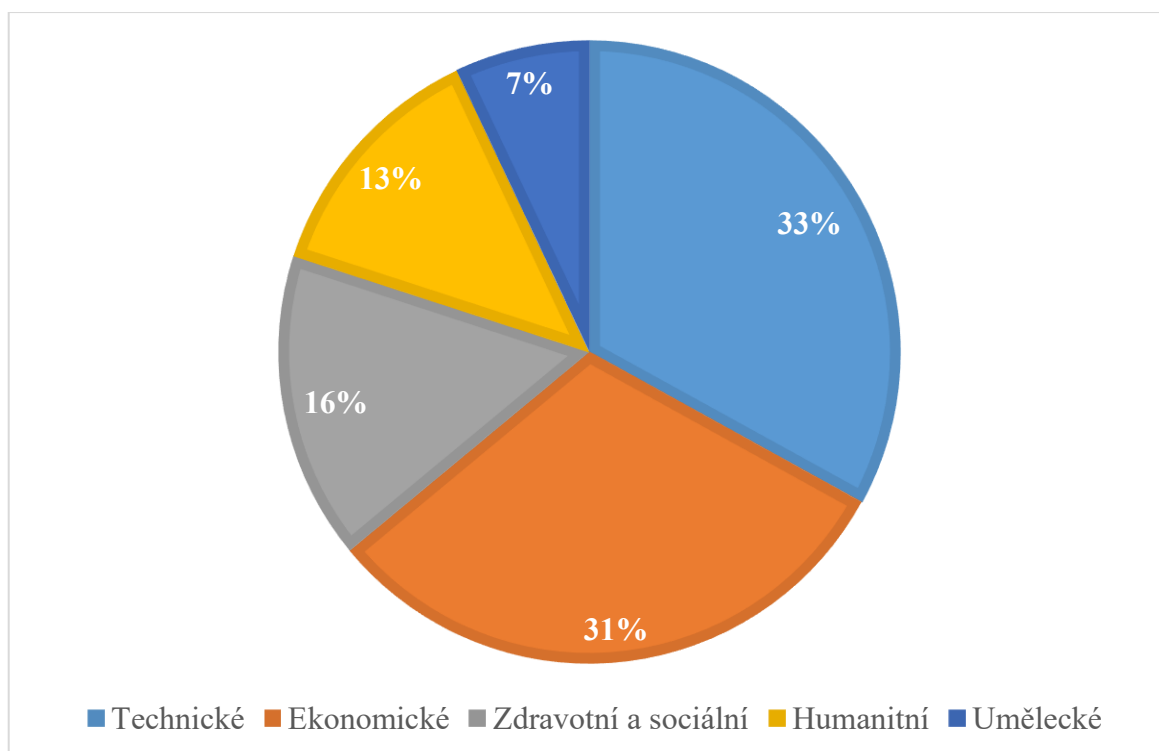
Otázka č. 3 – Vzdělání

Obr. 21. Graf odpovědi k otázce č. 3.

Základní vzdělání nemá nikdo, protože jednou z podmínek vstupu k AZ je minimálně středoškolské vzdělání zakončené výučním listem. Téměř tři čtvrtiny dotazovaných má středoškolské vzdělání zakončené výučním listem, nebo maturitní zkouškou. Nehledě na vysokoškolské vzdělání někteří vojáci zastávají základní pozice. Je to z důvodu, že tito lidé mnohdy ve svých civilních zaměstnáních zastávají manažerské pozice a k aktivní záloze si jdou pouze odpočinout, protože nemusí přemýšlet a nadřízený jim řekne všechno, co mají dělat. Nicméně k velitelským, respektive k důstojnickým pozicím ale je potřeba mít vysokoškolské vzdělání. U odpovědi „Jiné“ odpovědělo osm respondentů, kde čtyři měli absolvovanou vyšší odbornou školu a čtyři měli doktorský titul.

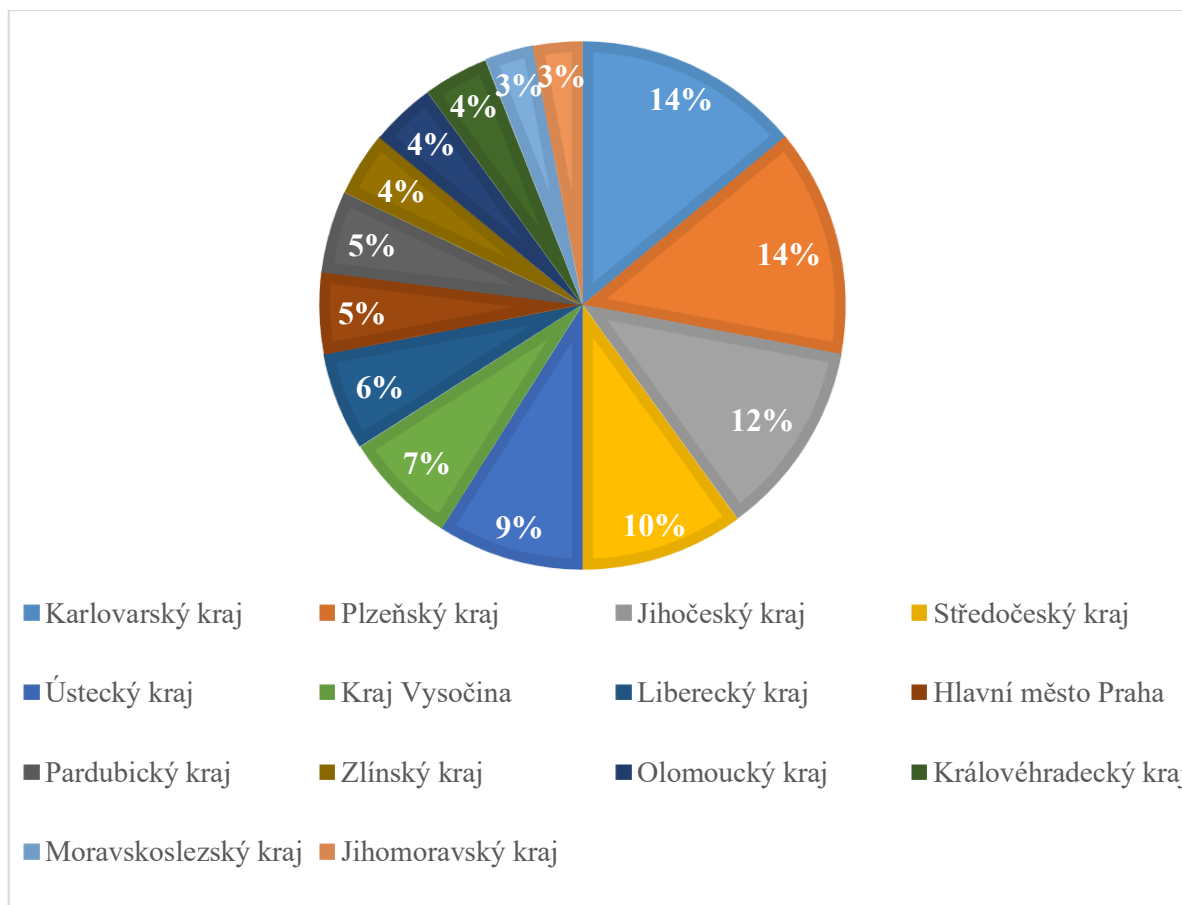
Otázka č. 4 – Váš obor vzdělání

Obr. 22. Graf odpovědi k otázce č. 4.

Převážná část dotazovaných má technické vzdělání, což může souviset s tím, že tento obor má nejbližší k zájmu o armádu a činnost v ní. Jen o něco málo méně bylo dotazovaných s ekonomickým vzděláním, což také blíže souvisí s armádou, především v oblasti logistiky a plánování. Překvapením bylo, že celých 13% respondentů má humanitní vzdělání, které by se u takového ozbrojeného sboru, jako je armáda moc neočekávalo.

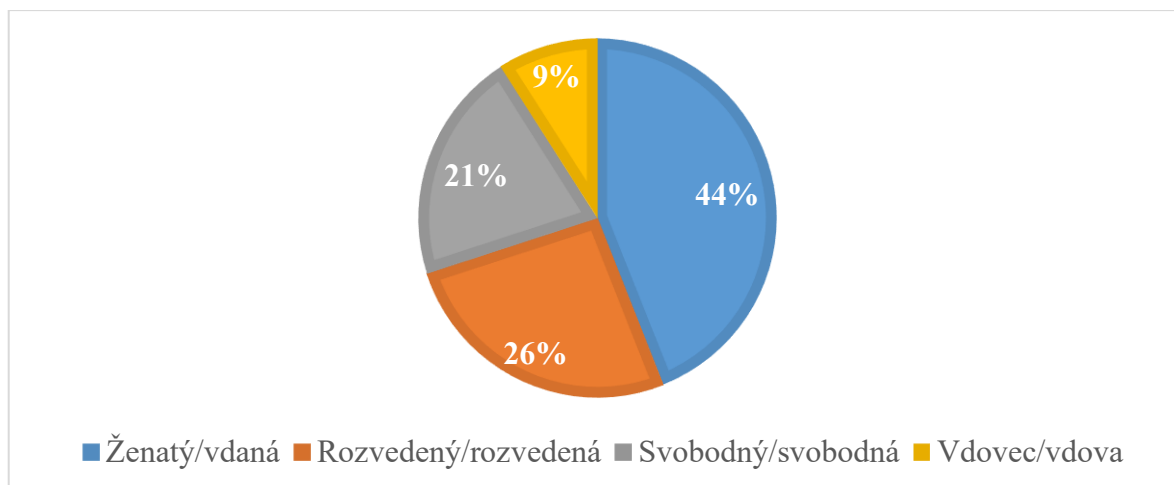
Otázka č. 5 – Jaké je Vaše bydliště

Obr. 23. Graf odpovědi k otázce č. 5.

Armáda České republiky má v každém ze 14 krajů na Krajských vojenských velitelstvích své pěší roty, které se postupně plní vojáky a pomalu se u nich navyšují počty. Většina vojenských útvarů má i své bojové roty aktivní zálohy. Z grafu vyplívá, že nejvíc respondentů je z Karlovarského a Plzeňského kraje. Nejvíce bojových rot je ale v Jihočeském kraji, kde jsou celkem čtyři vojenské útvary.

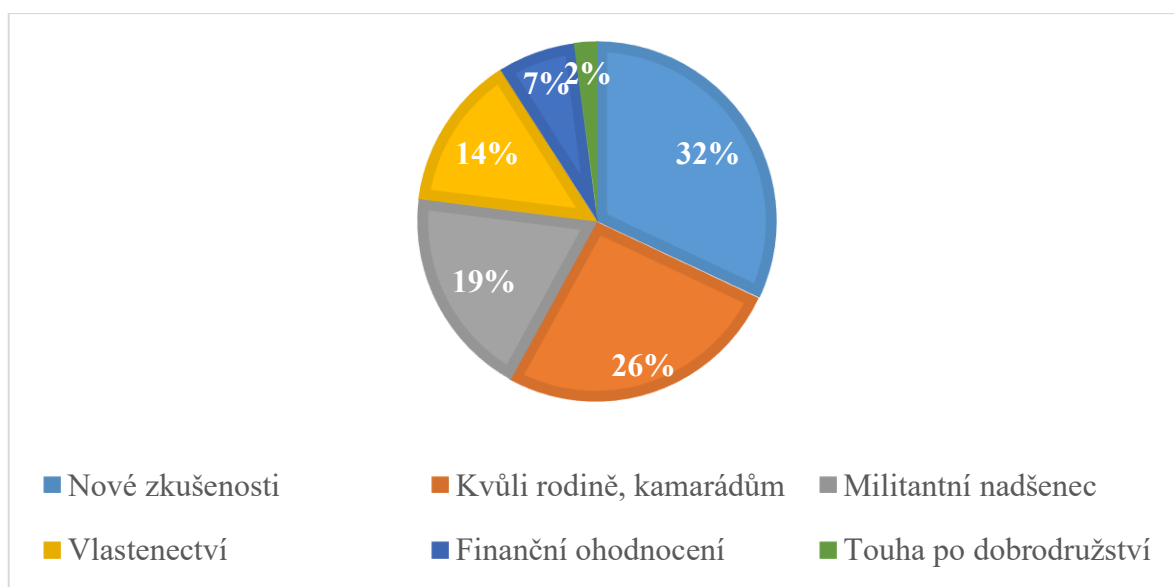
Otázka č. 6 – Jaký je Váš rodinný stav

Obr. 24. Graf odpovědi k otázce č. 6.

Téměř polovina respondentů je ženatých, nebo vdaných. Což může mít potencionální vliv na možnost nasazení v případě potřeby AZ, nebo může způsobovat problémy při potřebě účasti na vojenských cvičeních, nebo kurzech. U rozvedených, kterých odpovídalo více než jedna čtvrtina, by stejně tak mohl nastat problém, kde by mezi bývalými partnery mohla být nastavena střídavá péče a potřeba se starat o děti. Vdovci a vdovy na tom mohou být podobě jako rozvedení, kteří se mohou starat o rodiny. Nejméně rizikovou skupinou se v tomto ohledu jeví svobodní, kteří ještě nemusí mít tolik závazků a je u nich předpoklad více času na věnování se svým zálibám, mezi které by měla patřit i armáda.

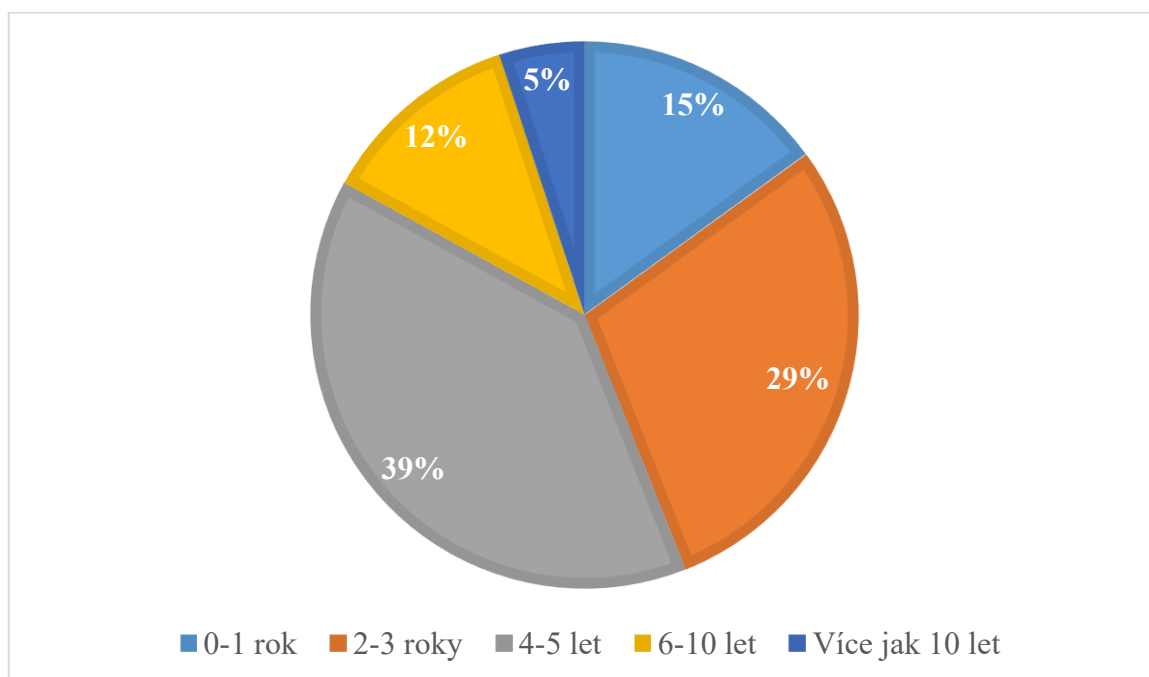
Otázka č. 7 – Jaký byl důvod vstupu k Aktivní záloze

Obr. 25. Graf odpovědi k otázce č. 7.

Motivace občanů nastupujících a sloužících u AZ je poměrně důležitá, proto je potěšující, že pouhých 7 % dotázaných šlo k AZ pouze kvůli finančnímu ohodnocení. Nejčastějším důvodem nástupu k AZ jsou nové zkušenosti. V dnešní době, kdy především mladí lidé nemají zkušenost z armádou z důvodu zrušení povinné vojenské služby, je to docela očekávatelná odpověď a je také radostné, že v dnešní době obrovských možností trávení volného času mají lidé o armádu takový zájem. Dalším velkým faktorem je, že jsou občané u AZ z důvodu rodiny a kamarádů, od kterých mají dobré reference ohledně výcviku a činnosti v AZ, nebo se chtějí zapojit do obrany jejich rodin, známých a celého státu, i když jim to civilní zaměstnání neumožňuje jako vojákům z povolání. Militantní nadšenci jsou obvykle lidé, kteří se věnují paintballu, nebo airsoftu, mají k armádě velmi blízko a jejich zkušenosti z výcviku přenáší do jejich klubů a týmů.

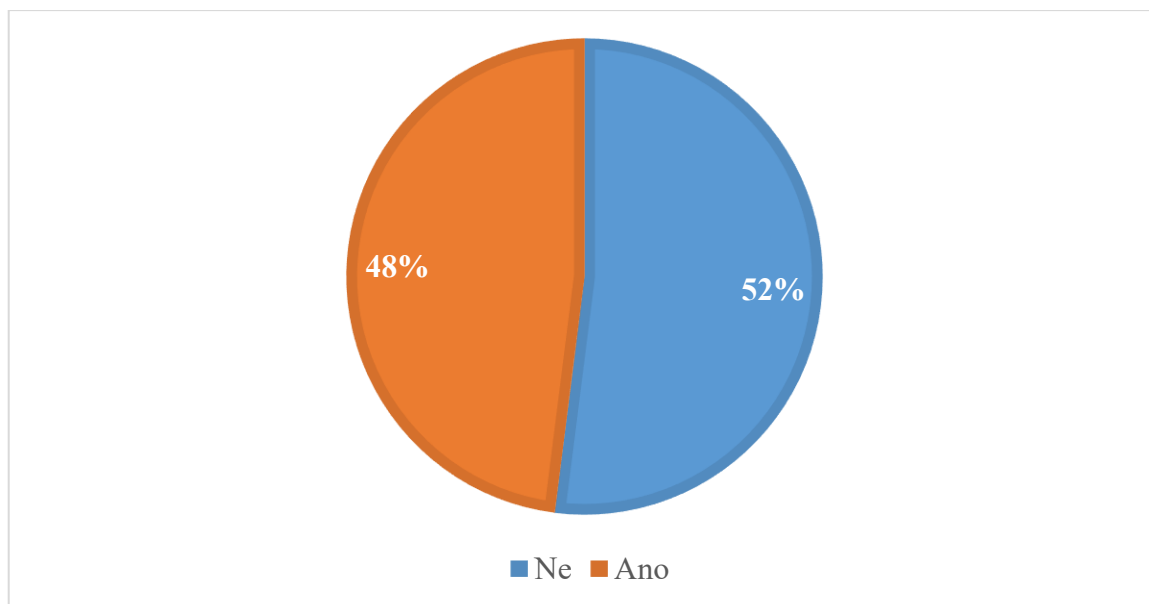
Otázka č. 8 – Jak dlouho jste u Aktivní zálohy

Obr. 26. Graf odpovědi k otázce č. 8.

Nejvíce lidí, kteří odpovídali na dotazník je u AZ mezi 4-5 lety. Což se dá považovat za ideální období, protože se dá říct, že zhruba od 3-4 roku služby u AZ se dá brát, že je „záložák“ vycvičený. Samozřejmě se musí brát ohled na jejich specializace a odbornost. Třeba základní výcvik AZ u vojenské policie trvá tři roky v devíti týdenních blocích, než je voják připraven na to, aby mohl jít ke zkouškám. U AZ je spousta dalších specialistů, kteří slouží například v Centru biologické ochrany Těchonín, výsadkového pluku v Chrudimi, kybernetických specialistů v Brně, četa rušení u praporu elektronického boje v Opavě a další.

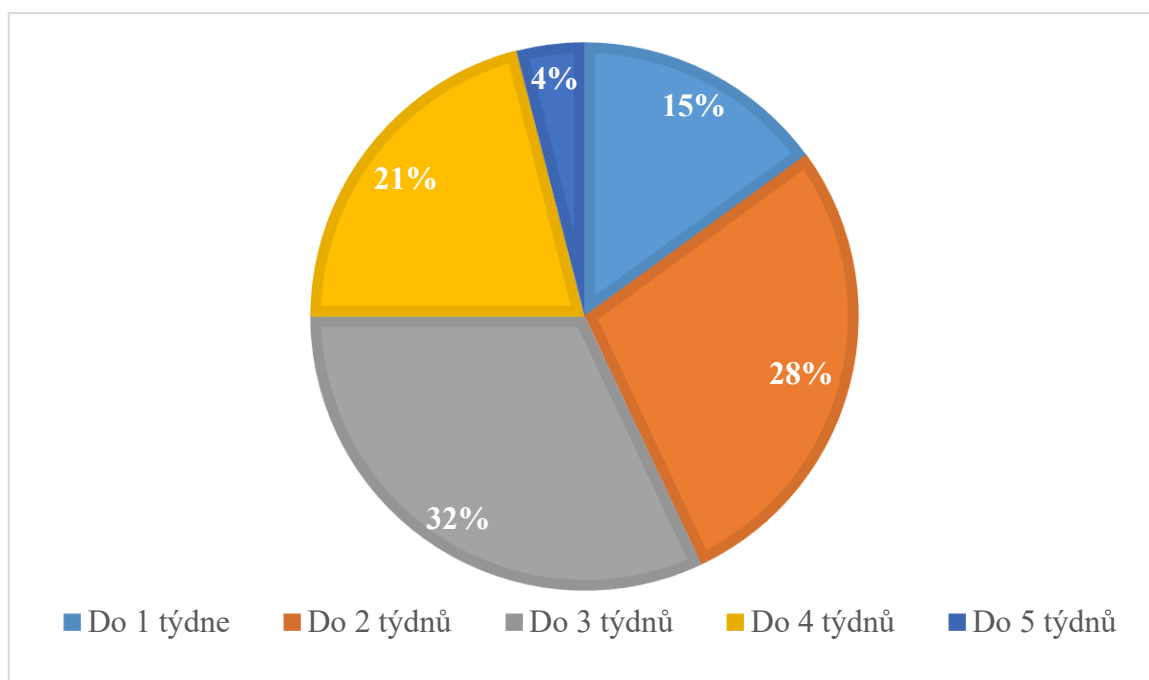
Otázka č. 9 – Sloužili jste před vstupem k AZ u nějakého útvaru AČR?

Obr. 27. Graf odpovědi k otázce č. 9.

Téměř polovina respondentů dřív sloužila u nějakého útvaru AČR. Vojáci, kteří ukončují svůj služební poměr, nastupují do povinných záloh. Pokud ale chtějí, tak mohou nastoupit k AZ a tím pomoci vzdělávat a předávat své dlouholeté zkušenosti novým příslušníkům AZ a tím přiblížit jejich vycvičení co nejvíce vojákům z povolání.

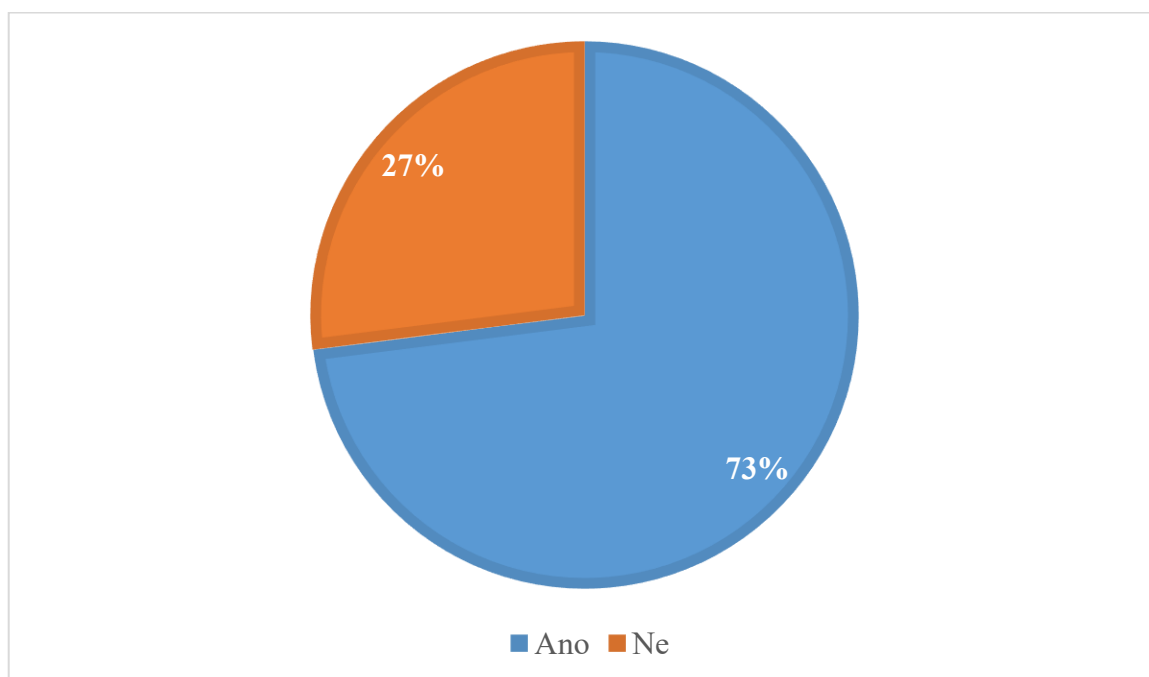
Otázka č. 10 – Kolik dní v průměru strávíte ročně na cvičení?

Obr. 28. Graf odpovědi k otázce č. 10.

Maximální doba, kterou může voják strávit na cvičení je šest týdnů. Jedinou výjimkou je první rok, kdy může absolvovat kurz základní přípravy, který se uskutečňuje v délce šesti týdnů a poté ještě může absolvovat výcvik u KVV, nebo bojových rot v celkové délce do šesti týdnů. Minimální doba, kterou voják musí absolvovat na cvičení, aby měl nárok na odměnu je sedm dnů. Nicméně nemusí se zúčastnit ani jednoho dne. Další důležitou věcí je, že si navazující výcvik může rozdělit podle potřeby třeba i po jednom dnu, pokud mu to jeho útvar podle svých možností dovolí. Ideální dobou na výcvik, nebo udržení svých vojenských schopností a dovedností jsou tři až čtyři týdny na výcviku nejlépe rozdělených do týdenních bloků v každém čtvrtletí. Samozřejmě čím více člověk stráví dobou svého výcviku je pro něj lepší. Ovšem jsou také lidé, kterým stačí i kratší doba, protože se každý učí jinak. Je dobré vidět, že většina respondentů tráví na cvičení právě tři, nebo čtyři týdny svým výcvikem.

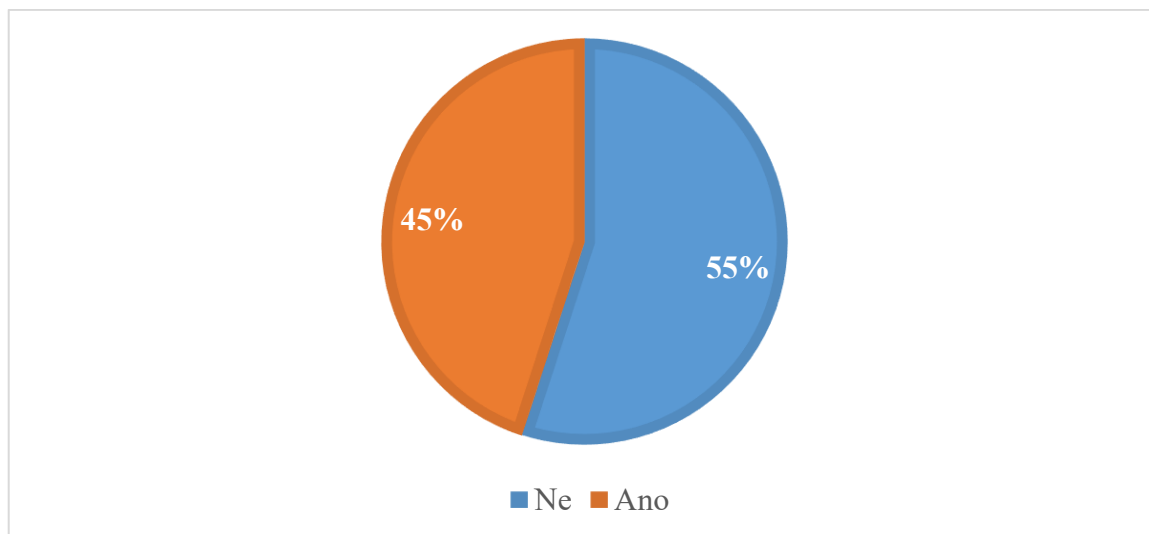
Otázka č. 11 – **Prošli jste při vstupu do AZ kurzem základní přípravy ve Vyškově?**

Obr. 29. Graf odpovědi k otázce č. 11.

Pokud chtějí bývalí vojáci z povolání, nebo absolventi základní vojenské služby (ZVS) nastoupit k AZ, tak se nezúčastňují kurzu základní přípravy ve Vyškově, ale rovnou nastoupí k vybraným jednotkám. Občané, kteří jsou „nedotčení“ armádou, tak musí absolvovat základní výcvik. Lidí, kteří mají za sebou ZVS je čím dál tím méně, protože od 1. ledna 2005 je armáda plně profesionální.

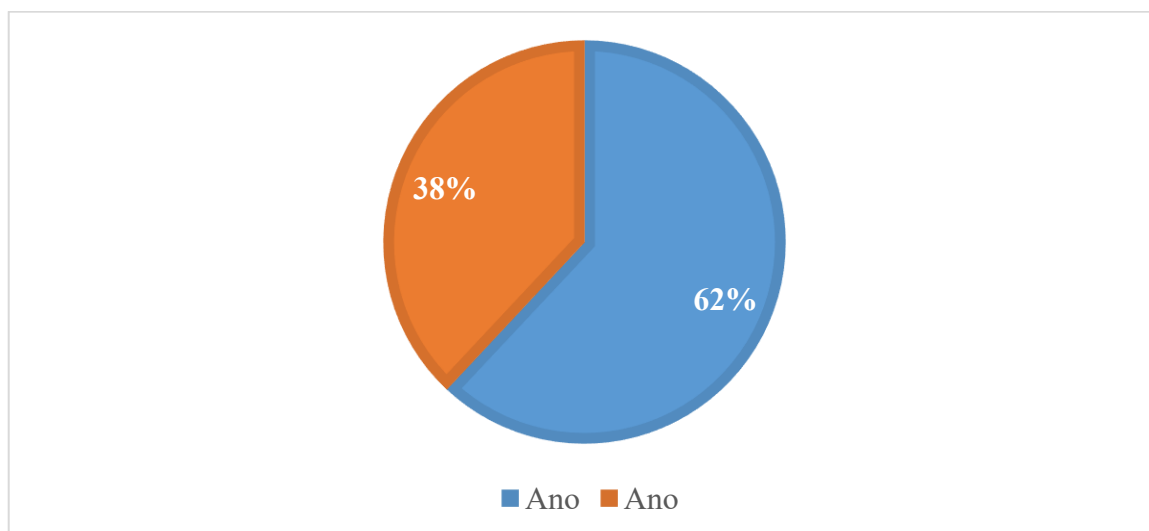
Otázka č. 12 – **Hlásíte se ke svému členství v Aktivní záloze?**

Obr. 30. Graf odpovědi k otázce č. 12.

Je docela smutné, jaký mají lidé přístup k vojákům, respektive k lidem v uniformě. Proto se není čemu divit, že více jak polovina respondentů se ke své příslušnosti k OS ČR nehlásí. Vůbec se ani není čemu divit, sám s tím nemám moc dobrou zkušenost. Na druhou stranu je to docela zvláštní, protože takřka ve všech veřejných průzkumech je armáda nejdůvěryhodnější složkou. V mnoha jiných zemích je tomu právě naopak. Kamkoli jdete v uniformě, tak se na vás všichni dívají s respektem a úctou vděkem. Dokonce vás v obchodech u pokladen pouští před sebe, děkují vám, a to i když na sobě nemáte jejich vlajku.

Otázka č. 13 – **Doporučil/a byste vstup do Aktivní zálohy svým známým?**

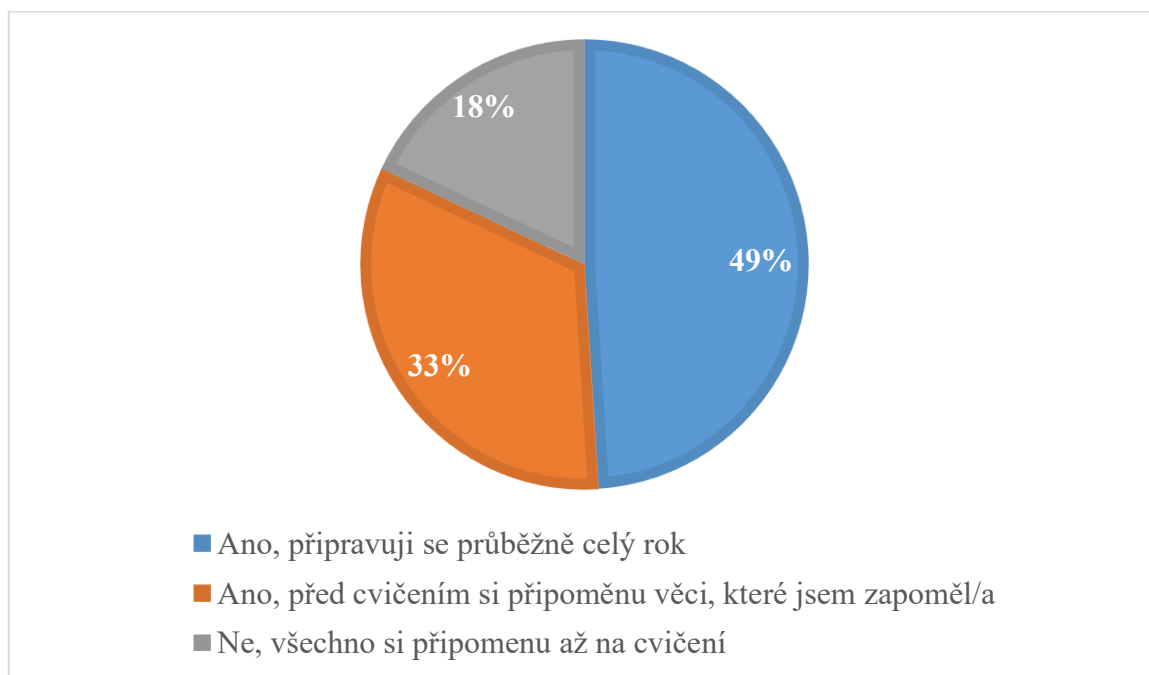

Obr. 31. Graf odpovědi k otázce č. 13.

Více jak 60 % respondentů by doporučilo svému okolí, aby vstoupili do AZ. Je to docela velké číslo, ale bylo by potřeba se zamyslet nad tím, proč je to pouze těch 60 % a ne víc. Na

druhou stranu to skoro koresponduje s veřejnými průzkumy na důvěryhodnost AČR. U veřejnosti každým rokem roste důvěra. Momentálně se pohybuje okolo 70 %. Přičemž podíl důvěryhodnosti je ve všech věkových skupinách zhruba stejný. Od roku 2004, kdy se začaly dělat průzkumy na důvěryhodnost, tak AČR získalo něco málo přes 30 %. Je dobré sledovat, jak roste důvěra nejen v armádu, ale i v policii, protože tohle jsou instituce, které by měly mít důvěru lidí.

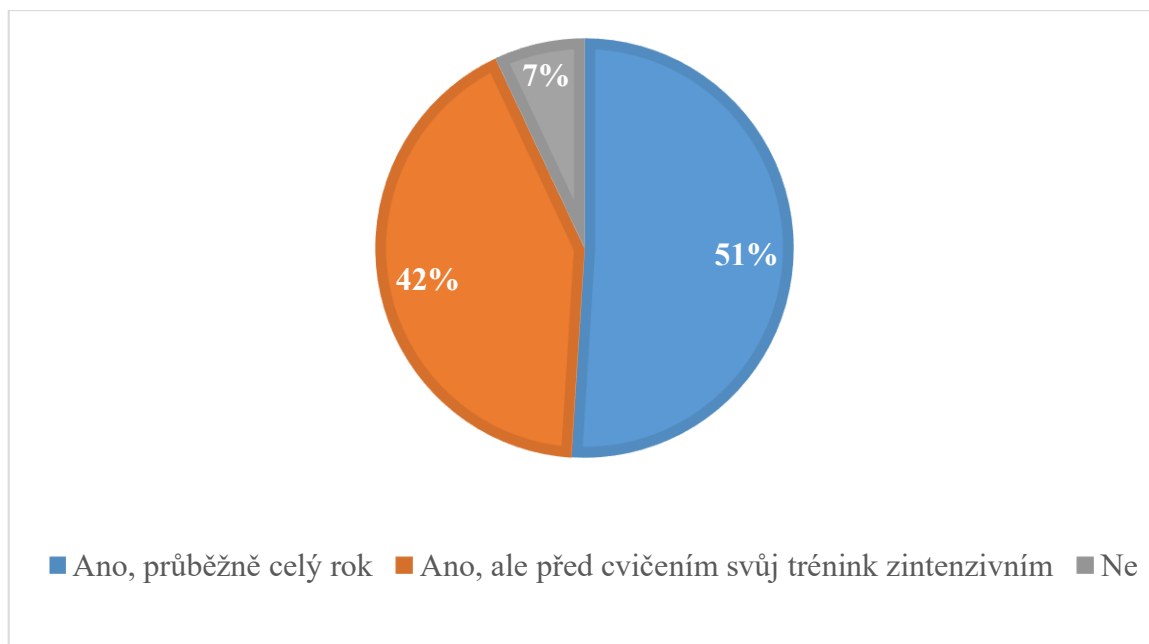
Otázka č. 14 – **Připravujete se před nástupem na cvičení?**

Obr. 32. Graf odpovědi k otázce č. 14.

Téměř jedna polovina lidí se průběžně připravuje během celého roku, respektive mezi cvičeními nehledě na to, kolik jich za rok absolvuje. Další jedna třetina si osvěží vojenské věci až těsně před cvičením a téměř dvacet procent se nepřipravuje vůbec. Je důležité, aby se vojáci v aktivní záloze připravovali i samostatně, protože nikdy nemohou vědět, kdy mohou být povoláni při nějaké mimořádné situaci. Samozřejmě, že je obtížné skloubit rodinu, civilní a vojenské zaměstnání. Proto je vhodné, aby měli záliby spojené s armádním životem.

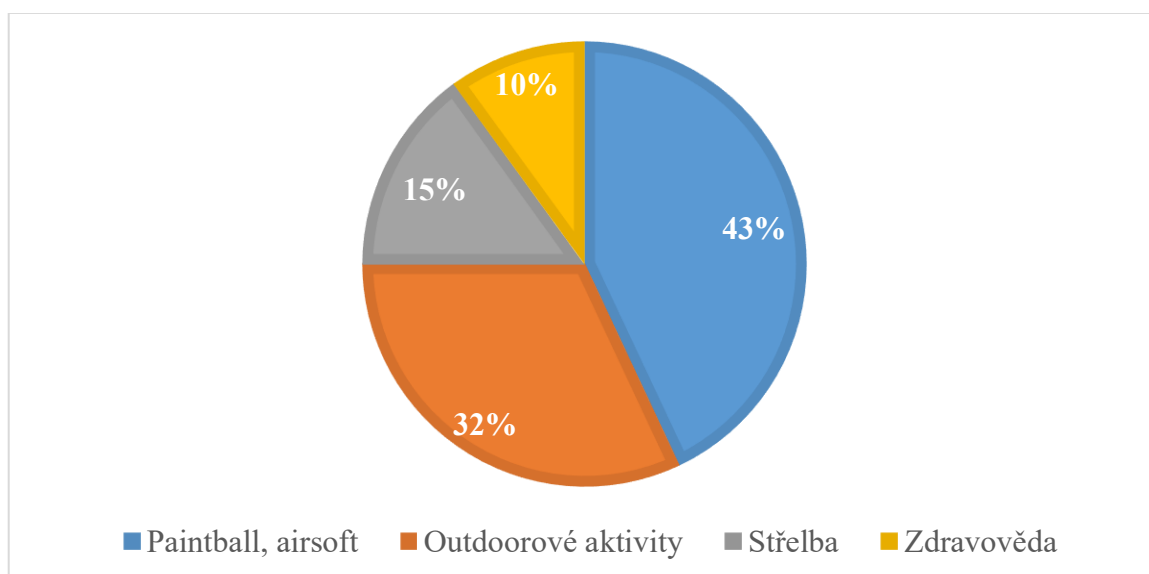
Otázka č. 15 – Udržujete se v kondici?

Obr. 33. Graf odpovědi k otázce č. 15.

Fyzická připravenost je ve vojenském prostředí důležitá. Armádní prostředí je hodně o pohybu a síle. Je třeba být připraven na časté pěší přesuny se zátěží, zalehávání a vstávání při taktické přípravě, neustálé postávání na stráž, přenášení různých věcí a podobně. Z těchto důvodů je jen dobře, že se nadpoloviční většina vojáků fyzicky připravuje během celého roku a potom zvládají další výcvik a ten se kvůli nim potom nemusí upravovat.

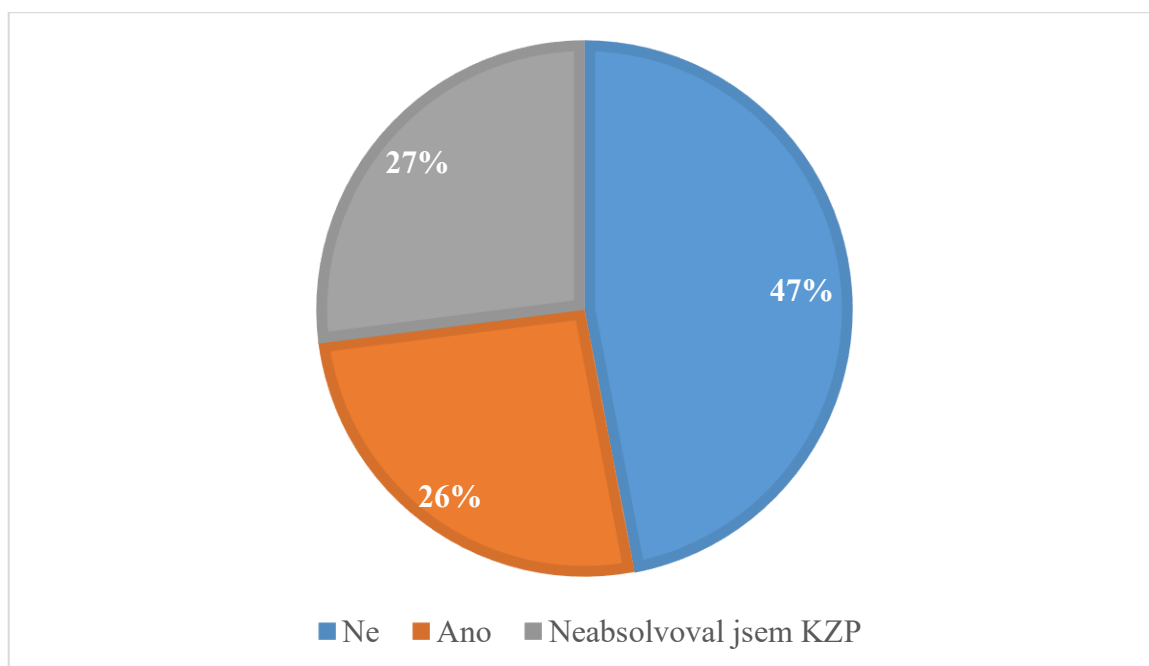
Otázka č. 16 – Provozujete nějaký koníček, který souvisí s armádou?

Obr. 34. Graf odpovědi k otázce č. 16.

V dnešní době, kde je mnoho rizik ať už spojených s možnými teroristickými útoky, nebo živelnými pohromami, tak je dobré mít nejen vycvičené obyvatele, ale i aby činnost kterou dělají, byla jejich koníčkem. Především ve zdravotě, která vám může pomoci v každodenním životě při záchraně blízkých rodinných příslušníků, kamarádů, nebo úplně cizího člověka. To je především to, o čem tu jde. O záchranu životů, a ne o jejich maření.

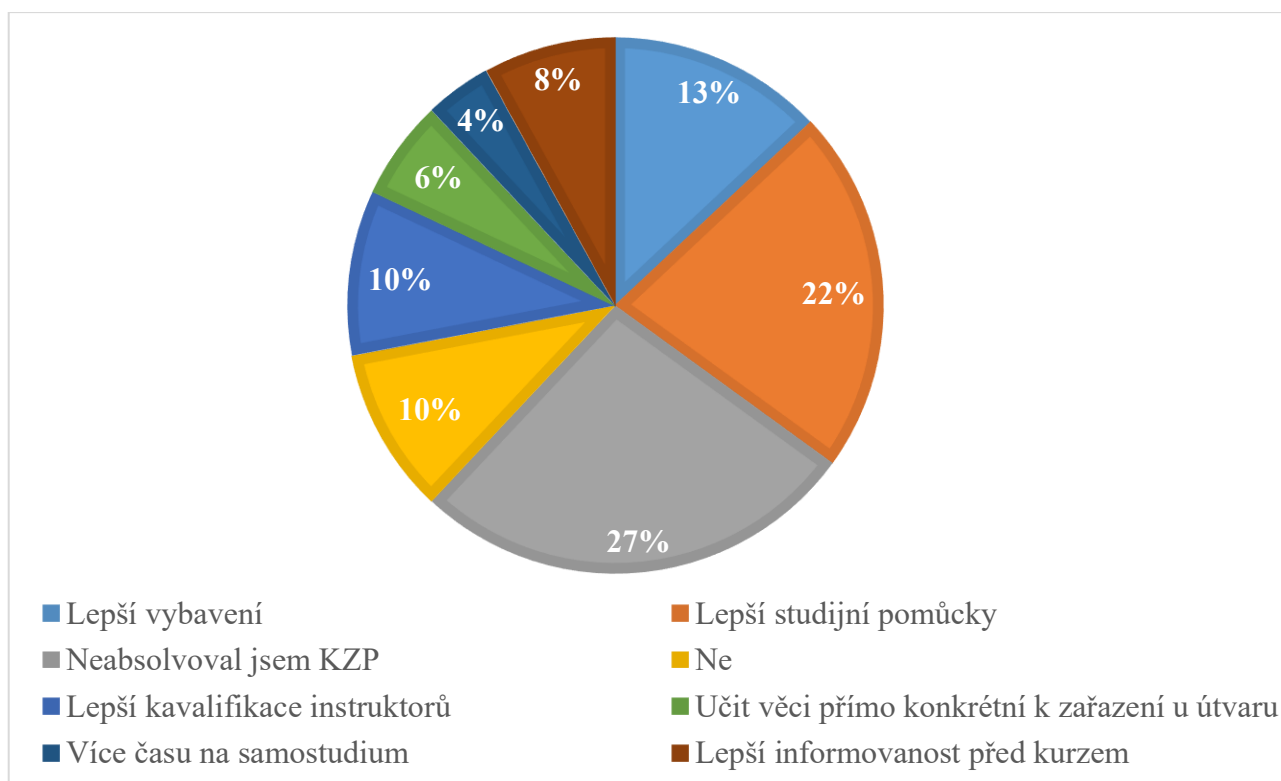
Otázka č. 17 – Myslíte si, že kurz základní přípravy Vás připravil na službu u AZ?

Obr. 35. Graf odpovědi k otázce č. 17.

Téměř polovina respondentů si myslí, že kurz základní přípravy je nepřipravil na následující činnost u aktivní zálohy. Většina uvedla, že by uvítali víc výcviku v taktice a v dozorčí a strážní činnosti, pro které jsou tyto jednotky přednostně předurčeny. Na druhou stranu více jak čtvrtina dotazovaných si myslí, že je KZP dobře připravilo na to, co teď dělají u krajských vojenských velitelství a u bojových rot na vojenských útvech. Nakonec další díl grafu ukazuje to, že se ne všichni zúčastnili základní přípravy.

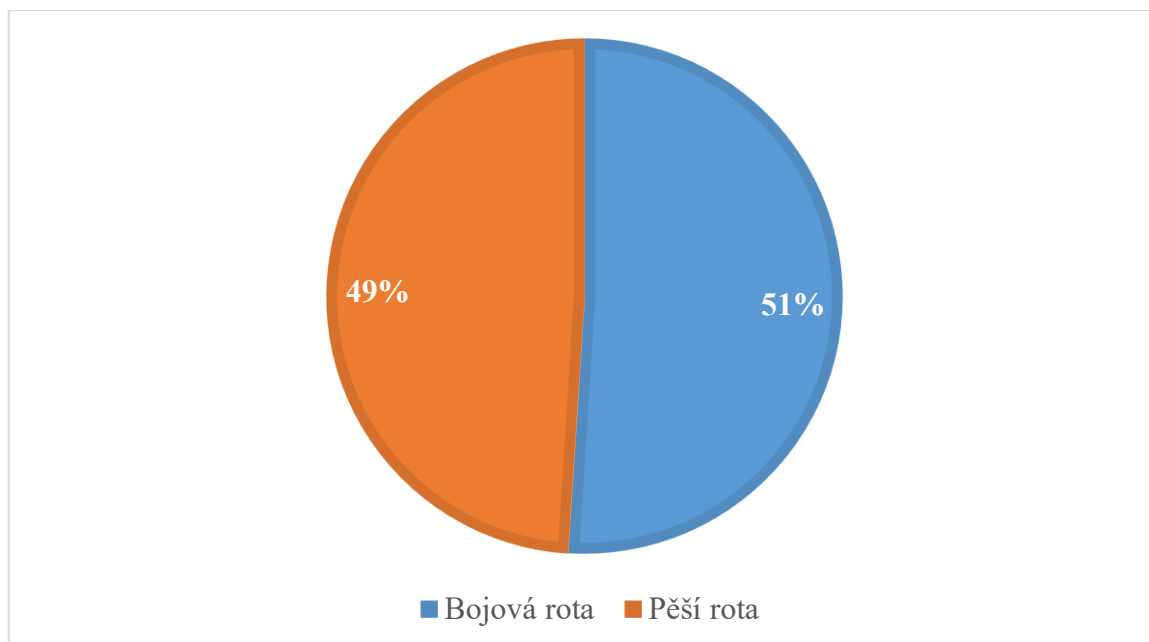
Otázka č. 18 – Změnili byste něco na kurzu základní přípravy?

Obr. 36. Graf odpovědi k otázce č. 18.

Z respondentů, kteří se zúčastnili KZP by na něm zlepšili výukové pomůcky. Týká se to například vysílaček, pomůcek do zdravotní přípravy, taktické, ženijní, topografické přípravy a jiných. Další změnou v pořadí by bylo lepší vybavení (tahle otázka je více v dalším grafu). Celých 10% by uvítalo lepší kvalifikaci instruktorů. Tohle je problém, protože požadavky s výběrovým řízením na instruktora u základní přípravy byly zrušeny, takže se berou i méně kvalifikovaní vojáci. Dalším problémem je další výcvik samotných instruktorů. Celková časová náročnost a vytíženost všech kurzů KZP neumožňuje další vzdělávání instruktorů formou odborných kurzů. Necelých 10% dotazovaných by uvítala lepší informovanost od KVV před nástupem na kurz KZP. Z úseku základní přípravy je snaha aby KVV poskytovala lepší informovanost, ale i tak na kurz nastupují lidé s neúplnými, nebo dokonce milnými informacemi. Až 6% lidí uvedlo, že by chtěli, aby se na KZP učily věci přímo k zařazení na daný útvar. V rámci jednoho kurzu a s daným počtem instruktorů to ale není možné. Kurz je zaměřený na základy a konkrétní činnosti na svou funkci se učí až na své rotě.

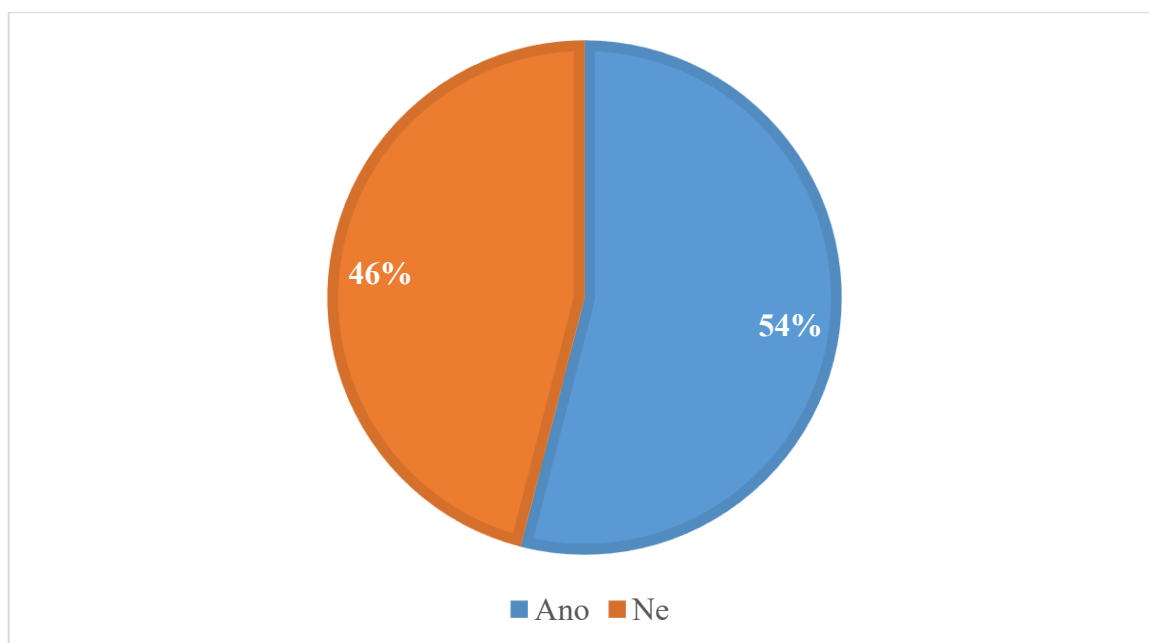
Otázka č. 19 – Sloužíte u pěší roty, nebo u bojové roty?

Obr. 37. Graf odpovědi k otázce č. 19.

Graf ukazuje, že zhruba polovina respondentů slouží u pěších rot a druhá polovina u bojových rot. K narůstající oblíbě služby u bojových rot, se dá očekávat, že podíl sloužících u nich bude vzrůstat, ale tabulkové počty jsou omezené a po jejich naplnění jen ztěží bude probíhat jejich rozšiřování.

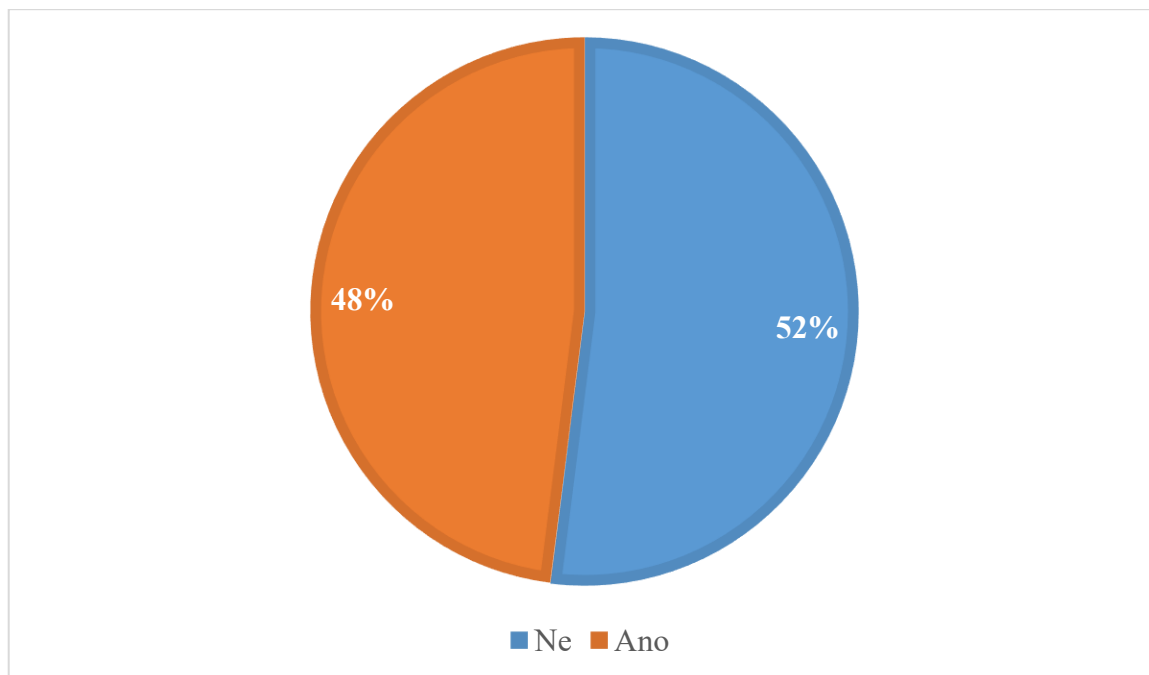
Otázka č. 20 – Myslíte si, že je výcvik u KVV, nebo u bojových rot kvalitní?

Obr. 38. Graf odpovědi k otázce č. 20.

Nadpoloviční většina si myslí, že navazující výcvik u pěších, nebo bojových rot je kvalitní. Nicméně, skoro polovina lidí si myslí, že kvalitní není. Podrobnější informace o tom, co by vojáci považovali ke zlepšení výcviku je v otázce č. 22. Na druhou stranu vojáci ne vždy vidí ty konsekvence, které vedou jejich výcvikem, a proto se jim některé věci mohou zdát zbytečné, nedostatečné, nebo naopak přemrštěné.

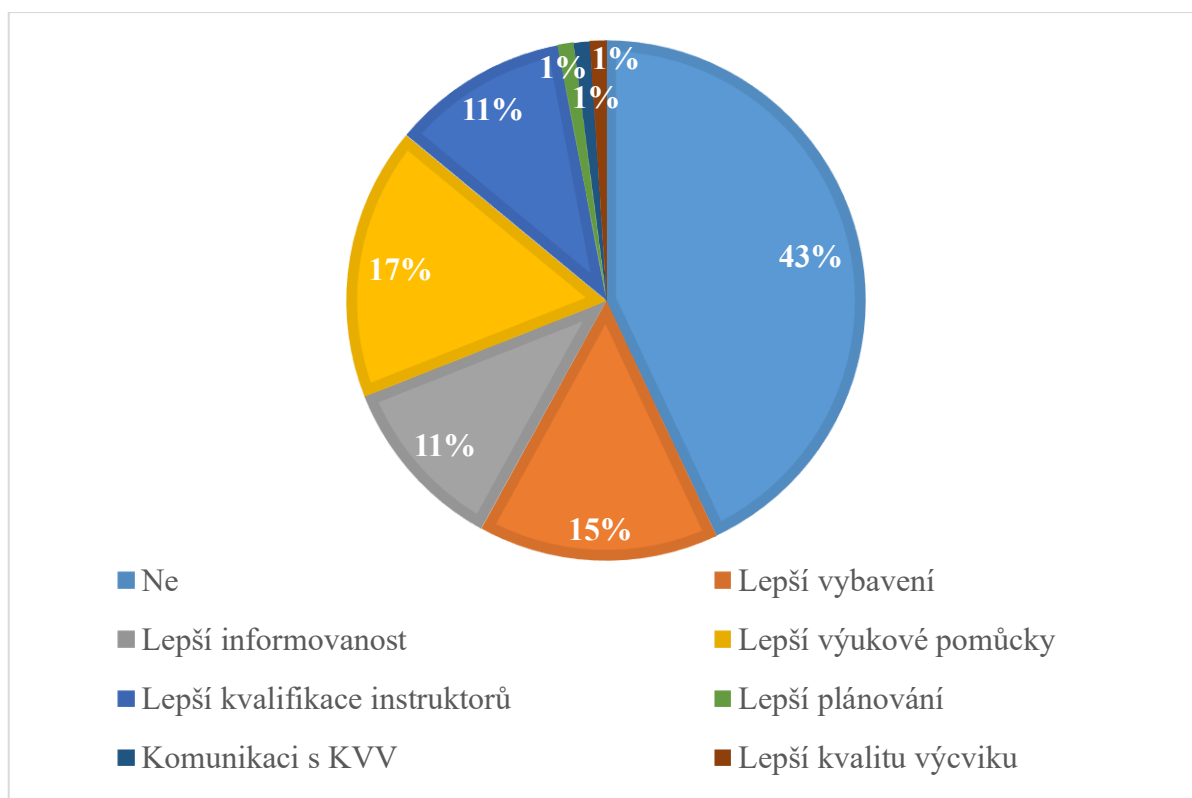
Otázka č. 21 – **Myslíte si, že Vás u AZ dobře připravují na možné nasazení?**

Obr. 39. Graf odpovědi k otázce č. 21.

Více jak 50% dotázaných si myslí, že je výcvik připraví na jejich možné nasazení. Nepříjemné ale je, že téměř polovina si myslí pravý opak. U pěších rot, kde je předurčení pro střežení ODOS a další strážní činnost se může zdát, že je výcvik poměrně jednoduchý, ale i tady je opak pravdou. Je potřeba připravit vojáky nejen na všechny možné scénáře, které se mohou stát při střežení, ale i na další vševojskové činnosti, zdokonalování fyzické zdatnosti, ale uplatňování těchto znalostí od činnosti jednotlivce, až po činnost v četě. U bojových rot je výcvik o něco komplexnější z důvodu jejich možného bojového nasazení, ať už v zahraničí, nebo na domácí půdě.

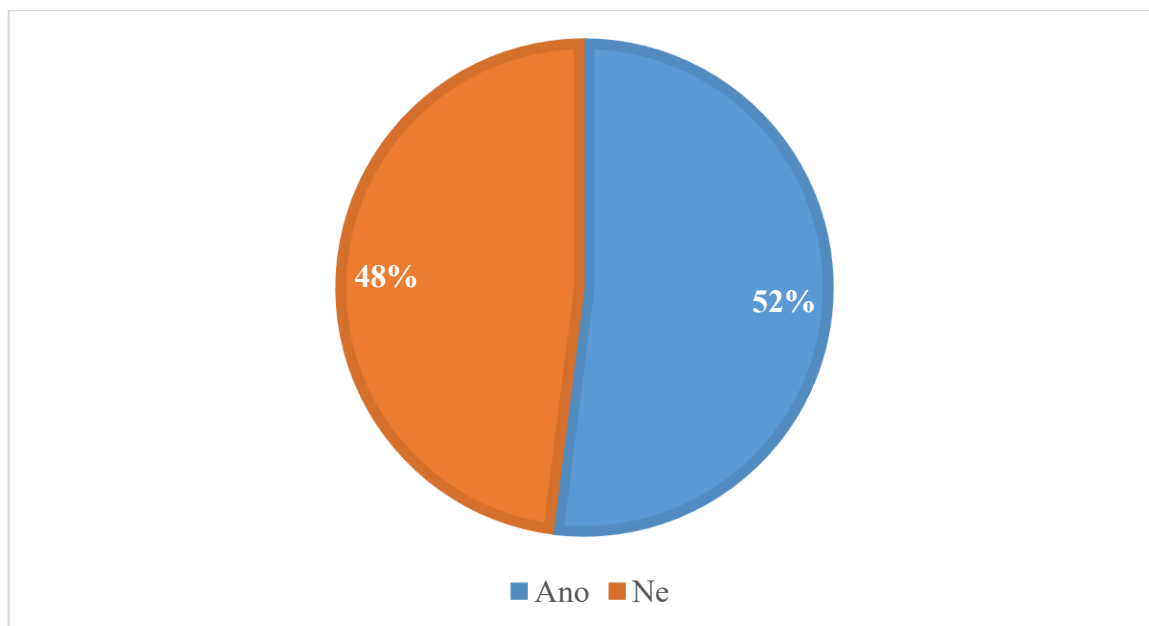
Otázka č. 22 – Změnili byste něco na výcviku u KVV, nebo bojových rot?

Obr. 40. Graf odpovědi k otázce č. 22.

Většina respondentů by na svém výcviku nic neměnili a to až 43%. Nejvíce lidí, kteří by na výcviku něco změnili, vybrali možnost výukových pomůcek. Týká se to především imitačních prostředků, trenažérů, MILES (Multiple Integrated Laser Engagement System), řezů zbraní a dalších. S tím souvisí i další nejčastější odpověď „Lepší vybavení“. Aktivní zálohy se postupně dovybavují, nicméně jejich výstroj je v celkem žalostném stavu. Od plechových přileb, tlumoků vz. 85 a jiné. Situace je obdobná jako u profesionálních vojáků, kde si „musí“ dokupovat vlastní vybavení a prezentují se s ním, jako kdyby ho vyfasovali. Až 11% dotazovaných by považovalo za lepší, kdyby s nimi útvary líp komunikovali. Jedná se především o rychlost komunikace a o ucelené a pravdivé informace. Stejný počet odpovědí, jako u „Lepší informovanosti“ je u „Lepší kvalifikaci instruktorů“.

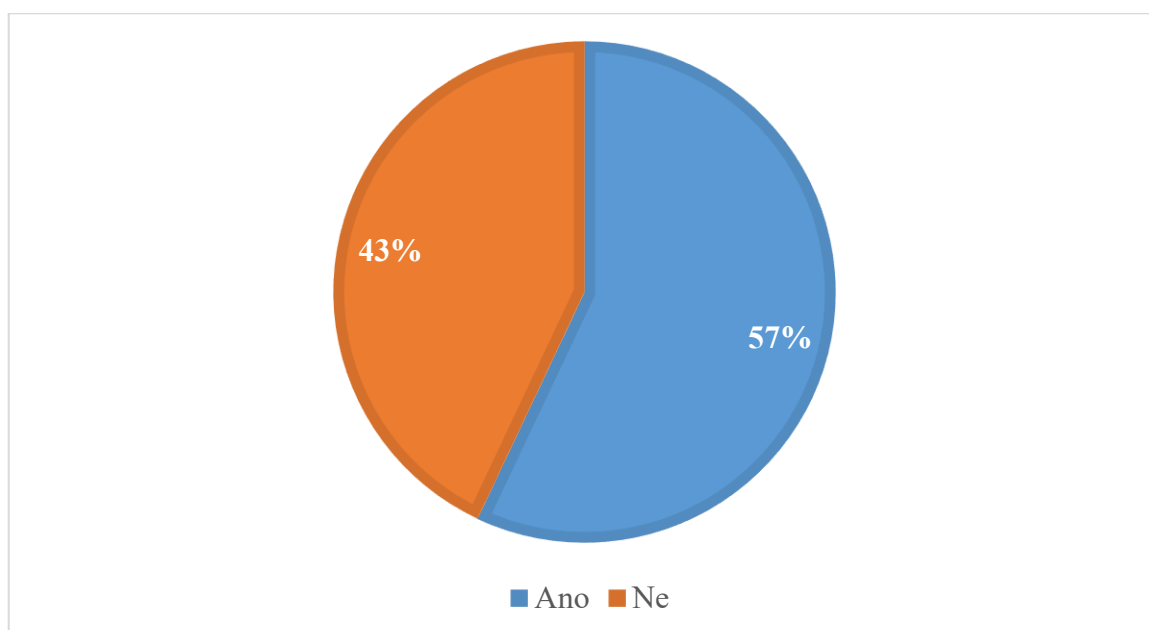
Otázka č. 23 – Máte kvalitní výstroj a vybavení?

Obr. 41. Graf odpovědi k otázce č. 23.

Skoro polovina respondentů si myslí, že od armády nemá kvalitní vybavení k jejich výcviku. Proto si mnozí vojáci dokupují vlastní výstroj a ti ostatní jsou s výstrojí spokojeni, nebo jim stačí k těm činnostem, které dělají.

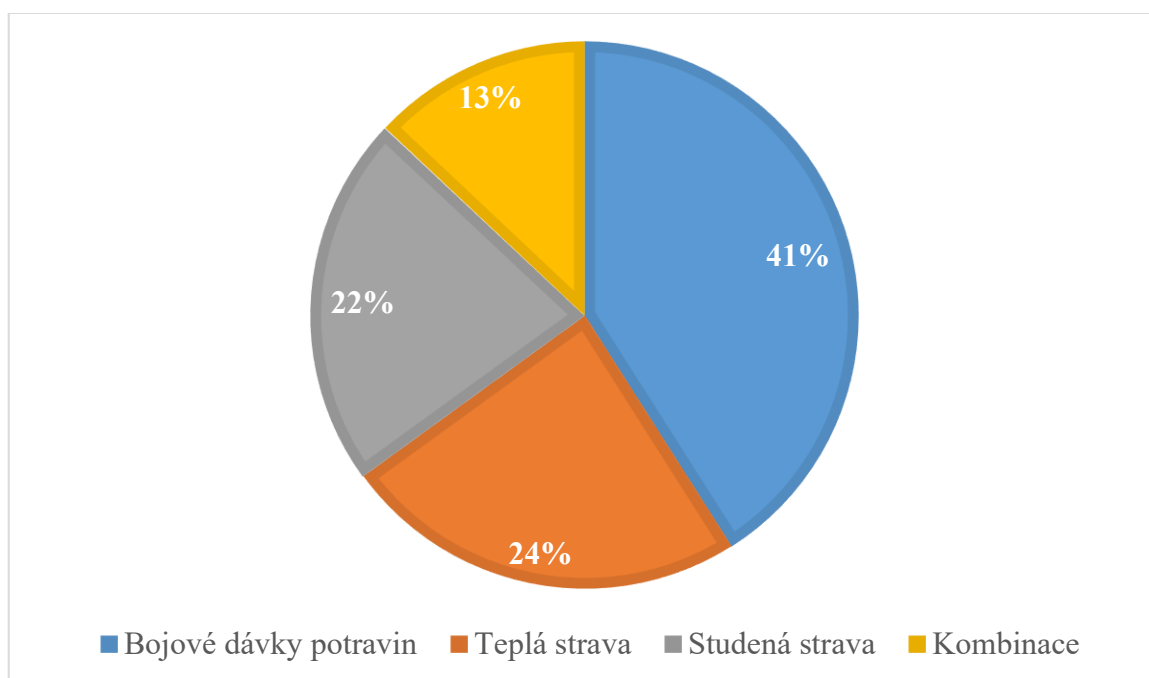
Otázka č. 24 – Dostáváte kvalitní stravu na cvičení?

Obr. 42. Graf odpovědi k otázce č. 24.

Jak se říká „hladový voják, našťvaný voják“. Pokud velení armády chce po vojácích skvělé výkony, tak by jim měla dát i mimo skvělého vybavení skvělé, a hlavně nutričně vyvážené jídlo. Povolání vojáka je nejen fyzicky, ale i psychicky náročné, proto by bylo třeba připravit ideální jídlo pro vojáky.

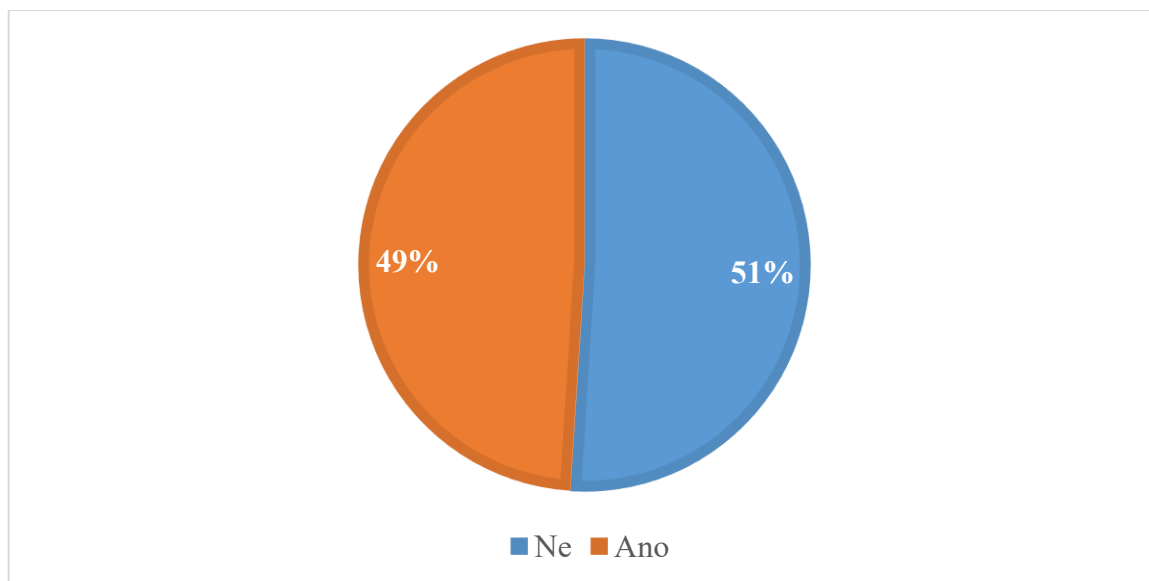
Otázka č. 25 – **Jakou stravu na cvičení dostáváte?**

Obr. 43. Graf odpovědi k otázce č. 25.

Typická strava na cvičení jsou bojové dávky potravin (BDP), nebo vařená strava v polních podmínkách. Pro vojáka, který má podávat skvělé výkony není snad nic horšího, než nechutné a mastné jídlo, jako je třeba k snídani klobása, k obědu výpečky se zelím a k večeři smažené maso. Situace není lepší, ani co se týče BDP. Často už s prošlou expirací, jen uměle prodlouženou a se zákazem konzumace dvou věcí z ní. Není dobré, když voják jede na čtrnáctidenní cvičení a dostane čtrnáct krabic, které jsou velké 25x20x7cm. První problém nastává v tom, jak je odvézt a druhý v konzumaci. Když má voják štěstí, tak si ty ne příliš chutná jídla má kde ohřát, když ne, tak je musí sníst studené. Stejný případ je i v tom, když voják ráno dostane studenou stravu na celý den. V tom dostane studené klobásy, bagetu a podobně. Problém opět nastává, když si má ohřát klobásy, nebo když je léto a bagetu nosí celý den u sebe.

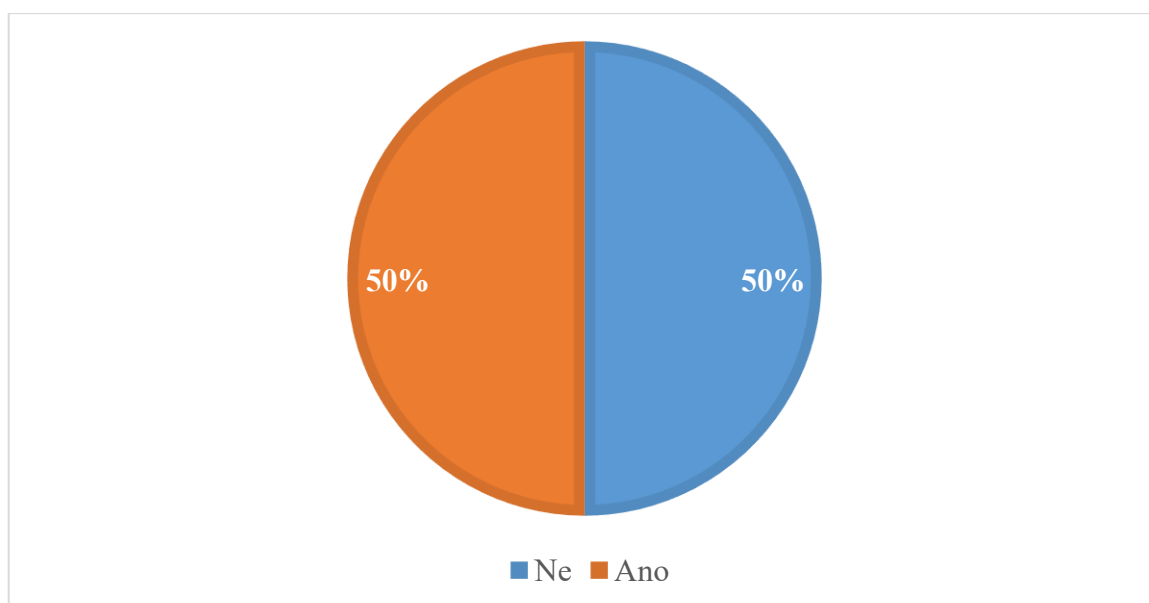
Otázka č. 26 – Posílají Vás na odborné kurzy?

Obr. 44. Graf odpovědi k otázce č. 26.

Odborných kurzů je velké množství a pro AZ jsou některé speciálně upraveny. Mezi odborné, nebo také kariérové kurzy se řadí například poddůstojnické, praporčické a důstojnické kurzy, ale také kurzy přímo na konkrétní systemizovaná místa jako jsou kurzy pro zbrojíře, pancéřovníka, kulometníka, řidiče, chemického a vzdušného pozorovatele, zdravotnické kurzy apod. Z grafu bohužel plyne, že jen necelá polovina se dostane na odborný kurz, který by jim mohl rozšířit obzory a pomoci v další kariéře.

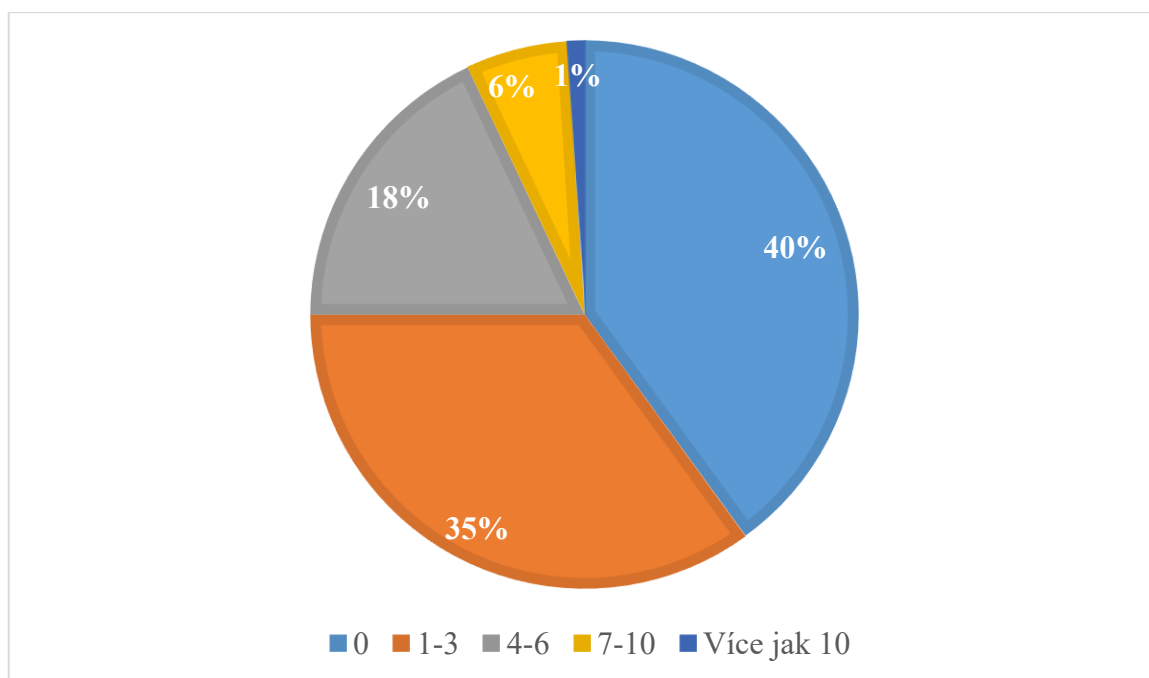
Otázka č. 27 – Dostanete se na kurz, na který chcete?

Obr. 45. Graf odpovědi k otázce č. 27.

Jen polovina lidí se dostane na kurz, na který by chtěla. Otázka je, zda je to dobře, nebo ne. K danému systematizovanému místu náleží dané činnosti, které má voják vykonávat. Proto není potřeba, aby voják byl školen ve všem. Samozřejmě, že velitel jednotky by měl usilovat o to, aby ji měl co nejvíc vycvičenou. Na druhou stranu nemůže velitel poslat všechny lidi na kurz a nemít nikoho na cvičení, nebo pro případ povolání.

Otázka č. 28 – **Kolik odborných kurzů máte za sebou?**

Obr. 46. Graf odpovědi k otázce č. 28.

Až 40% dotazovaných nemá za sebou ani jeden odborný kurz. Je to poměrně velké číslo. Značí to buď nezájem, nebo neschopnost velitele, potažmo personalistů vysílat lidi na kurzy. Další možností je, že samotní vojáci nemají o kurzy zájem. Nicméně je třeba myslet na to, že „obyčejný“ voják odborných kurzů moc nepotřebuje.

8 NÁZORY ODBORNÍKŮ

V této kapitole jsou názory instruktorů 4. Výcvikového kurzu Úseku základní přípravy. Tito instruktoři působí u ÚsZpř již několik let a poskytli svůj pohled na problémy, které se týkají výcviku nově nastupujících vojáků k AZ. Dále je zde pohled na výcvik zkušené učitelky, která se zúčastnila kurzu základní přípravy a je členkou aktivní zálohy.

8.1 Názor instruktorů Úseku základní přípravy

Níže jsou názory instruktorů, kteří působí na Úseku základní přípravy několik let a mají zkušenosti s výcvikem vojáků aktivní zálohy.

❖ **rotmistr Ing. Vladislav Vycházka, mladší instruktor Úseku základní přípravy**

„K danému tématu se vyjadřuji, jakožto profesionální voják AČR, s téměř dvouletou praxí instruktora základní přípravy, a jako absolvent civilní VŠ se zaměřením na vedení v oblasti tělovýchovy a sportu. Byl jsem aktivně zapojen do výcviku jak nováčků aktivních záloh, tak i nových rekrutů do řad profesionálních vojáků, a měl jsem tedy možnost poznat oba kurzy i na úrovni praktické. Pokusím se zde na výcvik AZ pohlédnout z hlediska srovnání s kurzem pro prof. vojáky a přidat pár vlastních subjektivních poznatků.

Na úvod bych rád zmínil, že dle informací z mého okolí se v posledních letech výrazně zlepšilo využití aktivních záloh na útvech a tedy i přístup profesionálních vojáků k nim. Lze pozorovat tendenci armády k získávání vyššího počtu členů AZ a kladení vyšších nároků na jejich připravenost.

Oproti kurzu pro profesionální vojáky má kurz aktivních záloh menší dotaci výukových hodin, což se může zdát vcelku logické, nicméně pojďme si věc rozebrat. Na jednu stranu se bavíme o zálohách, což evokuje představy něčeho podřadnějšího, něčeho kde nemusí být kladen tak velký důraz na přípravu a obecně se na to nemusejí vynakládat tak velké prostředky. Faktem však je, že profesionální voják má po základním kurzu dostatek prostoru na útvaru pro další rozvoj a doplnění znalostí či zkušeností důležitých pro službu. Naproti tomu aktivní zálohy mají tuto možnost značně omezenější, a sice pouze v rámci pár týdnů jejich aktivace během každého roku služby.

Aktuální nastavení kurzu aktivních záloh se sice snaží zvládnout za krátkou dobu všechny pro vojáka kriticky důležité aspekty, dokonce oproti kurzu pro profesionály přidává i několik

zbraňových systémů navíc, ale to vše prostřednictvím menšího počtu výukových hodin. Rekruti AZ jsou tedy nuceni zvládnout v kratší době jedny z technicky nejnáročnějších částí výcviku a nemají tedy mnoho prostoru pro důkladné osvojení potřebných návyků.

Jejich přípravu také komplikuje nedostatečná informovanost o zdravotním stavu rekrutů AZ. Ten je v souvislosti s benevolentnějšími vstupními prohlídkami mnohdy krajně nevyhovující pro plnění úkolů stanovených učebním plánem. Informace o zdravotních komplikacích rekrutů se navíc nedostávají skrz ochranu osobních údajů přímo k instruktorům, což staví instruktory do nelehké situace s množstvím rizik. Lépe na tom bohužel nejsou ani psychologické prohlídky a jedinci v přinejmenším špatné psychické kondici může být následně svěřena zbraň.

Máme-li mít zálohy, které mají skutečně sloužit jako případná náhrada a doplnění aktuálních sil, je dle mého názoru třeba prohloubit jejich základní výcvik. Ten má v kariéře AZ mnohem větší význam, než u profesionálního vojáka, kterému se posléze dostává více péče na útvary.

V neposlední řadě bych se ještě vyjádřil k práci samotného instruktora základního výcviku. Platí obecné pravidlo, že čím lépe chceme dělat konkrétní činnost, tím více se na ni musíme specializovat a to na úkor ostatního. Současné požadavky na instruktora jsou však bohužel naprosto opačné. Má mít co nejširší záběr, má učit vše a k tomu řešit i administrativní a jiné zajišťovací záležitosti neoddělitelně spojené s výcvikem. Vysoká vytiženost instruktora, a to především dlouhodobá, nemůže vést k ničemu jinému, než ke snížení kvality výcviku po všech stránkách. I sebeodolnějšího instruktora, který bude schopen a ochoten fungovat v tak vysokém tempu, dostihne syndrom vyhoření. Jistě je možné takového instruktora nahradit novým vojákem, ale ten kvalitu stejně nevyzdvihne přinejmenším prvních pár let, během získávání zkušeností instruktora.

Chceme-li tedy podpořit aktuální snahy velení AČR o růst naší armády a nesnižovat přitom její kvalitu, potřebujeme nerozptýlené, svěží a motivované instruktory, kteří jsou kováni ve svém oboru. Jedině těmi může být nesourodá směska nováčků ze všech sociálních vrstev a koutů ČR řádně připravena.

Výše zmíněné je bezesporu spojeno s otázkou, zda armádě stačí prostě zaplňovat tabulková místa, jak na poli rekrutů, tak instruktorů, nebo je pro ni důležitá i mnou zdůrazňovaná kvalita. Na závěr zdůrazňuji, že se jedná o můj osobní názor, nevidím do vyššího stupně

plánování AČR a nejsou mi tedy odkryty všechny úmysly a záměry, proto se jedná o názor zcela subjektivní. “

❖ **rotmistr Bc. Marián Kulička, mladší instruktor Úseku základní přípravy**

„U výcviku zájemců o vstup do Aktivních záloh (dále jen „AZ“) působím jako mladší instruktor dva roky.

Každý zájemce o vstup do AZ musí úspěšně absolvovat kurzu základní přípravy, který trvá 6 týdnů. Cíle kurzu je naučit zájemce základům střelecké, taktické, pořadové, zdravotní, tělesné a topografické přípravy.

Zájemci, kteří sem přicházejí, nemají v daných oblastech žádné zkušenosti. Naším úkolem je s veškerými tématy zájemce seznámit, vysvětlit, naučit. Někdo chápe rychleji, někdo pomaleji, někdo vůbec. Na toto všechno máme oněch 6 týdnů.

Jedním z problémů, který spatřuji, je fyzická připravenost některých zájemců o vstup. Před vstupem do kurzu základní přípravy nejsou prováděny žádné fyzické testy. Někteří následně mají dojem, že když se dostali do kurzu, tak z jejich strany udělali maximum a všechno ostatní je úkolem instruktorů. Pro některé je velkým problémem splnit normy tělesného přezkoušení. Tyto normy jsou podstatně sniženy od norem pro vojáky z povolání. A přesto, splnit ony normy, byť na minimum, je pro některé zájemce neskutečný oříšek. Dostáváme se potom do situace, kdy tělesná příprava se musí přizpůsobit těm méně fyzicky zdatnějším. Výsledek je ten, že ti, kteří se na kurz základní přípravy poctivě fyzicky připravovali, jdou se svou fyzickou lehce dolů, případně stagnují. Rozhodně se nezlepšují. Už nemají své individuální tréninky z doby před vstupem do kurzu. Cvičí se kolektivně a cvičení se upravuje tak, aby i ten nejméně fyzicky zdatný zájemce měl možnost cvičení dokončit a zlepšit se. Ale ani to není zárukou, že udělá výstupní přezkoušení z tělesné přípravy. Pokud na počátku kurzu někomu k úspěchu chybí zaběhnout o 500 metrů více, udělat o 20 kliků více, zvládnou o 20 sedů lehů více, chyba bude jinde než v kurzu základní přípravy. Chyba bude v tom dotyčném uchazeči a ve vstupních podmínkách pro vstup k AZ. “

8.2 Názor zaměstnankyně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

Jitka Miklášová je zkušenou učitelkou s více jak 15-ti letou praxí ve školství. V roce 2020 se zúčastnila Kurzu základní přípravy pro AZ a DVC. V této části poskytne svůj zkušený a vzdělaný pohled na to, jak učí instruktoři, se kterými se setkala.

„Jmenuji se Jitka Miklášová. V roce 2003 jsem ukončila magisterské studium na Ostravské univerzitě Přírodovědné fakultě v oboru Učitelství biologie pro základní školy a Učitelství geografie pro základní školy.

V únoru 2020 jsem nastoupila na kurz základní přípravy aktivních záloh ve Vyškově. Dokončila jsem ho v červnu téhož roku. Výcvik jsem měla rozdělený do dvou bloků, během kterých jsem měla možnost prožít výuku či výcvik s vícero instruktory.

Základní příprava aktivních záloh AČR je koncipována s maximálním možným získáním vědomostí, dovedností a návyků během šesti týdnů. Jelikož je příprava časově omezena, vyplývají z toho i různé postupy, metody, kterými se snaží jednotliví instruktoři předat své vědomosti vojákům. Velmi důležitým faktorem je také různorodost vojáků. Jedná se o vzdělávání dospělých s pestrou povahovou, intelektuální i věkovou charakteristikou.

Vše je doplněno časovým rozsahem výuky a fyzickou vyčerpaností. Voják nastupuje do zaměstnání v 5:15 hodin ráno a končí nejdříve ve 22:00. Proto výuka v dopoledních hodinách při bdělosti vojáků je obecně mnohem účinnější.

Mezi kladné didaktické vlastnosti hodin patří vědomostní připravenost a odhodlanost naučit. Mnohdy tyto vlastnosti neplní účinek. Důvody vidím ve vzdělání, neschopnosti zaujmout, výkladu či názornosti. Pokud bych měla rozebrat jednotlivé aspekty výuky, tak musím zmínit následující postřehy.

Dlouhodobé plánování hodin je velmi důležitou součástí vzdělávání. Instruktoři by si měli vyhotovit plán vyučovaného předmětu. Jedná se o obecnou charakteristiku předmětu a vytyčení tematických okruhů.

Do tematického plánu si mohou zapisovat instruktoři postřehy pro další zlepšování výuky.

Chybí mezipředmětová spojitost. Jako příklad uvedu výuku zbraní. Během výcviku se vojáci seznamují s několika druhy zbraní. Bohužel je vyučují různí instruktoři, kteří neznají rozsah

předchozí výuky. V domnění, že byly určité poznatky již řečeny, se k tomu další instruktoři nevyjadřují, popřípadě to projdou jen velmi okrajově. Chybí zpětná vazba. Nemluvě o nerespektování různých znalostí před výcvikem. Ve skupině se najdou vojáci, kteří měli možnost se zbraněmi blíže seznámit již před výcvikem. Tudiž mnozí instruktoři berou určité znalosti u celé skupiny a vynechají postupné seznamování s jednotlivými částmi zbraní či jejich zacházení. Z tohoto důvodu by bylo vhodné mít vypracovaný plán výuky.

Učební osnovy jsou velmi důležité pro stanovení rozsahu učiva a vymezení předpokladů, na které mohou instruktoři navazovat v následujících výukových hodinách (např. probírání dalších typů zbraní).

Písemné zpracování příprav na výuku by mělo být podkladem pro každého instruktora. Zde je uveden obsah a časové rozvržení v jednotlivých fázích výuky. Pokud má probíhat výuka dvě hodiny, je potřeba mít rozpis probíraného učiva a časovou dotaci, tedy harmonogram.

Dalším faktorem je názornost. Má-li si voják osvojit určité vědomosti a dovednosti, je zapotřebí zapojit také názornost. Mluvit o zbraních, ochranných maskách, granátech je důležité spojit s vlastními prožitky. Voják si zapamatuje více a rychleji. Tempo musí být přizpůsobeno skupině i jednotlivcům. Jelikož mnohdy jde o menší předměty v ukázce, důležitou roli hraje vzdálenost jednotlivců k pomůckám.

(Při seznamování s jednotlivými částmi zbraně je důležité díly vidět, a také způsob upevnění, práce, funkčnosti. Rozebírání by mělo být probíráno postupně s instruktorem, kdy každý voják má možnost si zároveň zkusit postup se svou zbraní.)

Krátkodobá příprava by měla obsahovat didaktické zásady. Tím je myšlen cíl výuky. Například naučit vojáky části zbraní, porozumět bezpečnosti při manipulaci se zbraní, upevnit správnou manipulaci s ochrannou maskou při vyhlášení chemického poplachu.

Logická struktura hodiny je další součástí krátkodobé přípravy. Nelze přecházet z jednoho tématu do druhého, přeskakovat okruhy. Takto vedená výuka vede ke ztrátě orientace v učivu, pozornosti, nepochopení a demotivaci.

Pro zvýšení pozornosti je zapotřebí obměňovat jednotlivé formy výuky. Zvláště ve večerním vyučování je nutné udržet pozornost vojáků střídáním metod.

Aktivní zapojení do výuky nejen osvěží samotnou hodinu, ale také dává zpětnou vazbu instruktorům.

Připravit si více, než je zapotřebí. Od prezentování látky může zabrat méně času, než je samotná časová dotace. Následné vyplnění zbývajících času může být při zanedbání tohoto aspektu neadekvátní.

Dále je zapotřebí brát v potaz individualitu jednotlivých vojáků. Je tím myšleno předešlé vzdělání v dané tematice a mentální chápání. Nezaměřovat se pouze na znalé vojáky. Dochází tím k demotivaci zbylé skupiny.

Důležitým faktorem v krátkodobé přípravě hraje délka praktické výuky instruktora. Jedná-li se o začínající instruktory, musí být příprava precizní. U instruktorů, kteří mají za sebou vícero vyučovacích hodin, je možné přípravu upravit na jednotlivé body. V tomto případě je předpoklad, že instruktor má zvládnutou metodiku výuky.

Výuka musí splňovat jednotlivé fáze k dosažení optimálních cílů.

Na začátku hraje důležitou roli motivace.

Poté následuje frontální opakování, jedná-li se o navazující učivo, popř. podobné učivo. (Vojáci mají za sebou výuku se samopalem, tak u BRENU opakují zásady bezpečnosti, voják je povinen ukončit palbu či se přísně zakazuje.)

Při expozici nového učiva mluvit pomalu, zřetelně, hlasitě a nezkomoleně. Je-li to možné využít pomůcek a praktických ukázek.

Následná fixace by měla probíhat individuálním přezkoušením, praktickou manipulací a kontrolou instruktorů. “

9 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ VÝCVIKU VOJÁKŮ AKTIVNÍ ZÁLOHY

V této kapitole jsou uvedeny návrhy pro zkvalitnění výcviku. Bylo vycházeno z poznatků instruktorů, kteří se přímo podílejí na výcviku vojáků v aktivní záloze, lektorky z civilního prostředí, která se účastnila výcviku a v neposlední řadě z dotazníkového šetření.

9.1 Vzdělávací kurzy pro instruktory

Armáda nemá nastavený žádnou didaktickou přípravu pro instruktory. Lidé, kteří v civilním prostředí učí na školách, musí projít mnohaletým studiem, aby mohli vzdělávat své studenty. Pro instruktory výcviku není, byť týdenní kurz se zaměřením na andragogiku. Instruktor proto jedná s vojáky, jak je mu přirozené a podle postupů, které se naučil od déle sloužících instruktorů. Proto by měl být zaveden kurz před nástupem instruktora na své místo, který by měl obsahovat především to, aby byl instruktor schopný učit a především naučit. Dále by měl být schopný si připravovat výukové pomůcky a dokumentaci. Po kurzu by měl zvládat psychologické aspekty svého služebního místa. Měl by být schopný psychologicky pracovat s lidmi a také zvládat psychologicky náročné situace nejenom pro posluchače kurzu, ale i pro něho samotného. Délka takového kurzu by měla být dostatečná k množství a probírané látce, kterou by měli noví instruktoři zvládnout a kurz by měl být připraven odborníky, kteří se v takovém prostředí pohybují.

9.2 Obnova a modernizace výcvikového materiálu

Materiál používaný při výcviku je dávno za svým zenitem. V minulosti měla armáda ten nejnovější a nejmodernější materiál, aby mohla plnohodnotně plnit své úkoly. Posledních mnoho let bylo modernizování a vybavování armády odsunováno na vedlejší kolej. Investice byly minimální. Místo postupného obnovování veškerého materiálu se v současné době musí řešit spousta projektů k modernizaci ozbrojených složek. Materiál používaný AZ je sice základní, ale o to potřebnější. Při výcviku se používají většinou vyřazené věci ostatními útvary, které mají svou životnost mnohdy za sebou.

Modernizací by měla především projít uniforma a polní obuv. Vzhledem k tomu, že se voják většinou přesunuje pěšky a se zátěží, tak je pro něj vhodná obuv alfou a omegou. Další věci, co musí mít voják, tak je pořádné funkční oblečení, ve kterém je schopný podávat nejlepší výkony a při tom mít dostatečný komfort. V neposlední řadě jsou batohy, které má voják na svých zádech. V současné době se u AZ pořád používají vezené velké polní vz. 85. Už jen

skutečnost že byly zavedeny před 35-ti lety je alarmující. Neergonomický batoh, bez hrudního a bederního popruhu je pro přesuny se zátěží naprosto devastující pro záda. Další materiál, který je náchylný k poškození, respektive k brzkému obnošení se neobměňuje. Jsou to například nákoleníky, rukavice, chrániče sluchu a ochrana zraku. Tento základní, ale ne drahý materiál, který bývá brzy opotřebován, tak je i často opomíjen.

9.3 Obnova a modernizace vzdělávacího materiálu

Učebny a výukové pomůcky jsou mnohdy starší než samotní vojáci. Nehledě na stáří tak se zde také projevuje opotřebování a neprovádění údržby. Lavice a stoly bývají rozlámané a tím i nebezpečné pro vojáky nejenom tím, že nejsou ergonomické. Samotné vybavení třídy je zastaralé. Ve většině případů jsou tabule pořád staré popraskané keramické pro popis křídou. Tabule by měly být ideálně interaktivní, aby na nich instruktor mohl popisovat a animovat například různé taktické situace.

Měl by být proveden i nákup nových výukových pomůcek, jako jsou třeba škrtdla, imitace zranění, vysílačky, prostředky pro realizaci OPZHN, různé pomůcky pro zlepšování fyziky, buzoly a další. Vojenské doktríny by měli vydat nové učebnice a cvičebnice pro vojáky, aby se vojáci mohli učit nové a aktualizované věci a následně si je mohli procvičovat. Ideální by samozřejmě bylo, aby tyhle věci byly elektronické.

Ozbrojené síly by rozhodně měly zvážit zapojení do výuky 3D technologií a to nejen pro nováčky a aktivní zálohy. Tento rok byl izraelskou firmou nabídnut českému ministerstvu obrany simulátor, který by mohl ušetřit až 60% výcviku. Tento simulátor používá izraelská armáda a policie pro výcvik svých lidí. České ministerstvo obrany uvedlo, že by o tento simulátor mělo velký zájem. [41]

Obr. 47. Zkoušení simulátoru ministerstvem obrany ČR. [41]

Složka, která už používá simulátory k výcviku, v české armádě existuje. Je jím centrum simulačních a trenažerových technologií. Toto centrum ale provádí pouze své výcviky a nespolupracuje na komplexních výcvicích s jinými složkami. Virtuální realita je směr výcviku, kterým by se měl výcvik ubírat. Jsou v něm obrovské možnosti a způsoby výcviku. Dají se v ní nastavit obrovské množství možných taktických, střeleckých, zdravotních a dalších situací, které by mohly vojáka ve službě potkat a tímto by se na ně mohl perfektně připravit.

9.4 Minimální požadavky na osoby vstupující do AZ

Na vojáky, kteří nastupují k jednotkám AZ, nejsou kladen žádné požadavky z fyzické zdatnosti a tyhle požadavky po nich nejsou vyžadovány ani v průběhu jejich kariéry u AZ. Problém bývá v tom, že jednotka, která by mohla dělat různé fyzicky náročnější úkoly, které jsou na ni kladeny bývá omezována ve výcviku jedinci, kteří nezvládají ani minimální požadavky na fyzickou a psychickou odolnost. Proto by měly být nastaveny požadavky na vstup do AZ, kde by vojáci měli podstoupit fyzické testy. Dále by vojáci AZ měli být pravidelně jednou za rok přezkušováni výročním přezkoušením fyzické zdatnosti. Měl by být nastaven i systém, který by stanovoval, co bude s vojákem, pokud takové přezkoušení nespĺnili. Takové hodnocení by mohlo vypadat například tak, že výsledky přezkoušení, které

jedinec dosáhne, budou rozdělena do několika stupňů. Hodnocení by spočívalo v tom, že by voják buď splnil, nebo nesplnil dané normy. Pokud by normy nesplnil, záleželo by, o kolik by je nesplnil. Pokud by nesplnil pouze o malý počet, byla by mu dána možnost si toto přezkoušení do roka opravit. Pokud by ani opakování nesplnil o velký počet, měl by být vyřazen z AZ. Pokud by se přezkoušení nezúčastnil, tak by se měl posuzovat důvod této neúčasti. Protože nejen profesionální voják, ale i voják AZ by měl splňovat určité fyzické normy, protože ani on nikdy neví, kdy bude potřeba jeho schopností pro potřebu státu.

Dalším problémem je právě psychologické vyšetření, které se po vojácích takřka vůbec nevyžaduje. Vzhledem k tomu, že se takovým lidem dává do ruky střelná zbraň s ostrou municí, tak je takovýto přístup na pováženou. Proto by všichni vojáci AZ měli před vstupem absolvovat psychologické vyšetření, aby nebyly se svěřenou zbraní hrozbou nejen sami sobě, ale především svému okolí.

9.5 Strava

Pokud budeme vojáka považovat za sportovce, což mnohdy není daleko od pravdy, protože voják musí podávat vysoké výkony s obrovskou zátěží s nadměrným fyzickým a psychickým zatížením někdy v krátké době a někdy dlouhodobě. V tomto ohledu by také mělo být myšleno na jeho stravu. Klobásky, párky, knedlíky, omáčky, konzervy, paštiky, bagety a podobná strava není vhodná téměř pro nikoho, natož tak pro někoho na kom záleží fyzické a psychické výkony, které mnohdy rozhodují o životech lidí, ale i v tom nejhorším případě mohou rozhodovat o existenci státu. Ministerstvo obrany by nad touto věcí mělo začít přemýšlet a mělo by dát dohromady skupinu odborníků, kteří by tuhle situaci vyřešili. Taková strava by měla být nejen nutričně vyvážená, ale i skladná, protože vojáci mnohdy absolvují nejen několikadenní cvičení, kde si musí veškerou stravu nést u sebe v batohu, a proto musí být i trvanlivé aby se dala sníst i po dlouhé době uložení ve vysokých teplotách a na slunci.

ZÁVĚR

V teoretické práci byly stručně vymezeny ozbrojené síly České republiky. Její úkoly a součásti. Především byly vymezeny úkoly armády České republiky s její prezentací se na veřejnosti v podobě projektu POKOS a misemi v zahraničních operacích. Dále byla vylíčena aktivní záloha České republiky, její určení, činnosti v mírovém stavu a při stavu ohrožení státu rozdělení AZ do teritoriálních jednotek a bojových jednotek. Jsou zde vysvětleny objekty důležité pro obranu státu, pro jejíž střežení jsou jednotky AZ primárně určeny a vize jakým by se mohl udávat vývoj AZ pro následující léta. Obzvláště je zde detailně vymezen základní výcvik nově nastupujících vojáků do AZ, který probíhá u Velitelství výcviku-vojenské akademie ve Vyškově a navazující výcvik, který probíhá u teritoriálních strážních jednotek, nebo u bojových jednotek. V následující kapitole je vysvětleno možné nasazení AZ, zejména jak by takové nasazení probíhalo a kdy by bylo možno AZ nasadit. Jsou zde vymezeny jednotlivé metody výcviku a výuky se zaměřením především na ty, které se při výcviku vojáků AZ používají jak na základní přípravě, tak v dalším navazujícím výcviku. Nakonec jsou v teoretické práci vymezeny metody, které byly použity pro její zpracování.

V praktické části byl vymezen výcvik, jak probíhá u Úseku základní přípravy ve Vyškově týden po týdnu podle běžného výcvikového záměru. Také byly vylíčeny dva navazující výcviky, které probíhaly v roce 2019 a 2020 u 24. základny dopravního letectva ve Kbelích a jeden výcvik u 42. mechanizovaného praporu v Táboře. Dále bylo zpracováno a vyhodnoceno dotazníkové šetření, které bylo vyobrazeno pomocí výsečového grafu. Dotazník, na který odpovídali členové jednotek AZ je součástí přílohy I. Svůj odborný náhled a své názory poskytly zkušení instruktoři, kteří se účastní výcviku a zkušená zaměstnankyně ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, která má mnoholeté zkušenosti s ve vzdělávání a také se účastnila výcviku a je členkou jednotek AZ. Nakonec jsou navržena možná opatření, která by měla vést ke zkvalitnění výcviku jednotek AZ a tím přispět k lepší obranyschopnosti naší země.

Aktivní záloha je v posledních letech velmi populární a hlásí se do ní velké množství lidí. Zájmem ministerstva obrany ČR je mít, pokud možno co nejpočetnější zálohy, aby mohli být nápomocni nejen vojákům AČR při všech možných nenadálých situacích. Proto je potřeba se zaměřit na jejich nejenom prvotní, ale i navazující výcvik, aby z nich byli odborníci na činnosti, ke kterým je armáda potřebuje. Proto je potřeba se na tohle téma zaměřit, aby byl jejich výcvik co nejkvalitnější a následně odváděli profesionální práci při plnění

náročných úkolů. Dlouhá léta AZ byly jen malým a chudým bratrem profesionálních vojáků, kde je u jednotek často drželo jenom jejich odhodlání, ale v leččem už vojáky dohnaly a jsou s nimi na podobné úrovni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Ozbrojené síly ČR. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, c2019 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojene-sily-cr.aspx>
- [2] ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon o ozbrojených silách České republiky*. In: . Praha: Ministerstvo obrany, 1999, číslo 219.
- [3] Armáda České republiky se představuje. *Armáda České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo obrany, 2018 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz>
- [4] Sebevražedný útok ve Wardaku - všichni čeští vojáci jsou v pořádku - AKTUALIZOVÁNO. *Zahraniční mise Armády České republiky* [online]. Praha: Army.cz, c2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/ukolove-uskupeni/zpravodajstvi/sebevrazedny-utok-ve-wardaku---vsichni-cesti-vojaci-jsou-v-poradku--73663/>
- [5] ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY SE PŘEDSTAVUJE. *Armáda České republiky* [online]. Praha: WebToDate, c2020 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>
- [6] *Dlouhodobý výhled pro obranu 2030*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha, 2015. ISBN isbn:978-80-7278-666-4.
- [7] Miliardové nákupy a tisíce nových vojáků: Česká armáda představila velké plány. *Blesk.cz zprávy* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, c2001-2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/623662/miliardove-nakupy-a-tisice-novych-vojaku-ceska-armada-predstavila-velke-plany.html>
- [8] SOUČASNÁ ČESKÁ ARMÁDA JE OPROTI TÉ PŘEDLISTOPADOVÉ DESETINOVÁ, A PŘESTO O POZNÁNÍ SILNĚJŠÍ. *Euro* [online]. Praha: Mladá fronta, c2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/udalosti/armada-cr-historie-struktura-kariera-1468873>
- [9] HISTORIE MISÍ. *Zahraniční mise Armády České republiky* [online]. Praha: WebToDate, c2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/historie-misi/default.htm>

- [10] Zapojte se do prázdninové soutěže k vojenské historii České republiky. *Ministerstvo obrany České republiky* [online]. Praha: WebToDate, c2020 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/zapojte-se-do-prazdninove-souteze-k-vojenske-historii-ceske-republiky-145227>
- [11] Co je to POKOS. [Http://www.pokos.army.cz/](http://www.pokos.army.cz/) [online]. Praha: Macron Software, c2004-2014 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/co-je-pokos>
- [12] PERNICA, Bohuslav. *Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2007. ISBN isbn978-80-7278-381-6.
- [13] 15 nových jednotek aktivní zálohy, 10 tisíc záložáků v roce 2030. *CZDEFENCE Czech Army and Defence Magazine* [online]. Praha, c2020 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: https://www.czdefence.cz/clanek/15-novych-jednotek-aktivni-zalohy-10-tisic-zalozaku-v-roce-2030?fbclid=IwAR3an-mRZ4JiFML7k0yx8vFrtyW5cBM5mDeJvSUWouTYjf4ez-UTWp_gG71o
- [14] RICHTER, Rostislav. *Slovník pojmů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018. ISBN isbn978-80-87544-91-4.
- [15] ČESKÁ REPUBLIKA. *Prog-1-3/AZ KVV: PROGRAMY PŘÍPRAVY VOJÁKŮ V AKTIVNÍ ZÁLOZE KRAJSKÝCH VOJENSKÝCH VELITELSTVÍ*. In: . Praha: Ministerstvo obrany, 2019.
- [16] ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky*. In: . Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 1999.
- [17] Staň se příslušníkem jednotky aktivní zálohy u Velitelství výcviku-Vojenské akademie ve Vyškově. *Velitelství výcviku - Vojenská akademie* [online]. Vyškov: Velitelství výcviku-Vojenská akademie ve Vyškově, c2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/content/stan-se-prislusnikem-jednotky-aktivni-zalohy-u-velitelstvi-vycviku-vojenske-akademie-ve>
- [18] ČESKÁ REPUBLIKA. *SMĚRNICE: PRO VYHODNOCOVÁNÍ, VÝBĚR A OCHRANU OBJEKTŮ OBRANNÉ INFRASTRUKTURY A STANOVENÍ ROZSAHU ZPRACOVÁVANÉ DOKUMENTACE*. In: . Praha: Ministerstvo obrany, 2013, číslo 53.

- [19] Vize AZ. *Aktivní záloha (AZ)* [online]. [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <http://www.aktivnizaloha.army.cz/vize-az>
- [20] První záložák v Afghánistánu se osvědčil, armáda vyšle další. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, c2003-2020 [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/prvni-zalozak-v-afghanistanu-se-osvedcil-armada-vysle-dalsi-40301861>
- [21] *Areport: Tango 22, Tango 22 - zde Tango 21*. Praha, 2020, (1). ISSN 1211-801X.
- [22] 3033+1. Jsme jako sněhová koule, říká poradce generálů pro Aktivní zálohu. *Natoaktual.cz Oficiální portál Informačního centra o NATO* [online]. Ostrava: Jagello 2000, c2020 [cit. 2020-02-19]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/foto.aspx?r=na_zpravy&c=A190625_044524_na_zpravy_m00&foto=M007c3d10_MapajednotekAZ.jpg
- [23] NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie osobnosti*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1680-5.
- [24] Vlastní
- [25] Cíle a úkoly základní přípravy. *Velitelství výcviku - Vojenská akademie* [online]. Vyškov: Velitelství výcviku-Vojenská akademie ve Vyškově, c2020 [cit. 2020-02-22]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/node/64>
- [26] *PŘÍPRAVA PŘÍSLUŠNÍKŮ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY: Pub-70-01-01*. Praha, 2007.
- [27] KOUCKÁ, Marta a Bohumír VESELÝ. *Krizové řízení v oblasti obrany státu: učební text pro kurzy zvláštní odborné způsobilosti Ochrana obyvatelstva a krizové řízení : modul D*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN isbn978-80-86640-69-3.
- [28] ČESKÁ REPUBLIKA. *8 NORMATIVNÍ VÝNOS MINISTERSTVA OBRANY: Plánování a organizace přípravy vojáků v záloze*. In: . Praha: Ministerstvo obrany, 2020.
- [29] MULINEN, Frédéric de. *Příručka práva ozbrojeného konfliktu pro ozbrojené síly*. Přeložil Petra DITRICOVÁ. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha spolu s Českým červeným křížem, [2017]. ISBN 978-80-7278-692-3.

- [30] *Příručka vojáka*. IV. vydání. Vyškov, 2015.
- [31] VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese / Marie Vágnerová*. Vyd. 3., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3.
- [32] PRAŠKO, Ján a Hana PRAŠKOVÁ. *Asertivitou proti stresu*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2007. Psychologie pro každého. ISBN 978-80-247-1697-8.
- [33] Kurz základní přípravy AZ AČR - Den 5: psychologie, nasazování plynových masek apod. *ArmyWeb army lifestyle magazín* [online]. Praha: Plugo, c2013 [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/kurz-zakladni-pripravy-az-acr-den-5>
- [34] GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JÚVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN isbn9788073151850.
- [35] *Dotazník-online ...jak na dotazník: Dotazník je...* [online]. Andreas Viklund, c2007 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <http://www.dotaznik-online.cz/>
- [36] Dotazník (Questionnaire). *Management mania* [online]. Praha: Creative Commons BY-NC, c2011-2016 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/dotaznik>
- [37] *Řízený rozhovor, přesvědčování: referát z předmětu „Etika a psychologie v řízení“*. Praha, 2007. Referát. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní.
- [38] VOJTÍŠEK, P. Výzkumné metody: a techniky významu a jejich aplikace v absolventských pracích vyšších odborných škol. Praha: Vyšší odborná škola sociálně právní, 2012. ISBN 978-80-905109-3-7. Dostupné z: http://skoly.praha.eu/files/=84121/Skripta+-+V%C3%BDzkumn%C3%A9_metody.pdf
- [39] Řízený strukturovaný rozhovor. *Management mania* [online]. Praha: Creative Commons BY-NC, c2011-2016 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeny-strukturovany-rozhovor>
- [40] Aktivní zálohy. 42. mpr "Svatováclavský" [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR, c2004-2014 [cit. 2020-06-29]. Dostupné z: <http://www.42mpr.army.cz/aktivni-zalohy-0>

- [41] Každý, kdo si technologii vyzkoušel, si systém velice pochvaloval. In: *CZDEFENCE.cz – Czech Army & Defence Magazine* [online]. Praha: Plugo, c2020 [cit. 2020-07-04]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/ziska-armada-ceske-republiky-stejne-systemy-virtualni-reality-jako-pouziva-idf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
AZ	Aktivní záloha
BDP	Bojová dávka potravin
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BUU	Brigádní úkolové uskupení
CQB	Close quarters battle
ČR	Význam první zkratky.
DVC	Dobrovolné vojenské cvičení
FIBUA	Fight in built-up area.
IMC	Instrukčně-metodické cvičení
IZS	Integrovaný záchranný systém
KPV	Komplexní polní výcvik
KVV	Krajské vojenské velitelství
KZP	Kurz základní přípravy
MILES	Multiple integrated laser engagement systém
MO	Ministerstvo obrany.
Obr.	Obrázek.
ODOS	Objekty důležité pro obranu státu.
OM	Ochranná maska.
OMN	Objekty možného napadení.
OPZHN	Ochrana proti zbraním hromadného ničení.
OS	Ozbrojené síly.
PČR	Policie České republiky.
PO	Požární ochrana.

POKOS	Příprava občanů k obraně státu.
RG	Ruční granát.
RPG	Reaktivní protitankový granát.
Sb.	Sbírka.
SNO	Sklad naturálního odívání.
SVD	Snajperskaja vintovka Dragunova.
TTD	Technicko-taktické data
ÚsZPř	Úsek základní přípravy
VeV-VA	Velitelství výcviku-Vojenská akademie
VVP	Vojenský výcvikový prostor.
vz.	Vzor.
zDL	Základna dopravního letectva.
ZVS	Základní vojenská služba.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Znak AČR. [4]</i>	12
<i>Obr. 2. Logo POKOS. [10]</i>	15
<i>Obr. 3. Grafické vyjádření možnosti vstupu do armády. [13]</i>	16
<i>Obr. 4. Logo Aktivní zálohy. [17]</i>	19
<i>Obr. 5. Dislokace jednotek AZ. [22]</i>	23
<i>Obr. 6. Bloková struktura Úseku základní přípravy. [24]</i>	25
<i>Obr. 7. Ukázka první pomoci. [33]</i>	36
<i>Obr. 8. Fasování materiálu ve SNO. [24]</i>	42
<i>Obr. 9. Zdravotní příprava na učebně. [24]</i>	44
<i>Obr. 10. Výcvik v realizaci OPZHN. [24]</i>	45
<i>Obr. 11. Výcvik v pořadové přípravě. [24]</i>	46
<i>Obr. 12. Střelby z ručních zbraní. [24]</i>	48
<i>Obr. 13. Výcvik v překonávání kontaminovaného prostoru na KPV. [24]</i>	49
<i>Obr. 14. Nácvik boje v zastavěném prostoru. [24]</i>	51
<i>Obr. 15. Střelby se samopalem vz. 58. [24]</i>	52
<i>Obr. 16. Střelecký nácvik s pistolí. [40]</i>	54
<i>Obr. 17. Střelecký nácvik s RPG-7. [40]</i>	54
<i>Obr. 18. Přesun jednotky ve formaci. [40]</i>	55
<i>Obr. 19. Graf odpovědi k otázce č. 1.</i>	56
<i>Obr. 20. Graf odpovědi k otázce č. 2.</i>	57
<i>Obr. 21. Graf odpovědi k otázce č. 3.</i>	57
<i>Obr. 22. Graf odpovědi k otázce č. 4.</i>	58
<i>Obr. 23. Graf odpovědi k otázce č. 5.</i>	59
<i>Obr. 24. Graf odpovědi k otázce č. 6.</i>	60
<i>Obr. 25. Graf odpovědi k otázce č. 7.</i>	60
<i>Obr. 26. Graf odpovědi k otázce č. 8.</i>	61
<i>Obr. 27. Graf odpovědi k otázce č. 9.</i>	62
<i>Obr. 28. Graf odpovědi k otázce č. 10.</i>	62
<i>Obr. 29. Graf odpovědi k otázce č. 11.</i>	63
<i>Obr. 30. Graf odpovědi k otázce č. 12.</i>	64
<i>Obr. 31. Graf odpovědi k otázce č. 13.</i>	64
<i>Obr. 32. Graf odpovědi k otázce č. 14.</i>	65

<i>Obr. 33. Graf odpovědi k otázce č. 15.....</i>	<i>66</i>
<i>Obr. 34. Graf odpovědi k otázce č. 16.....</i>	<i>66</i>
<i>Obr. 35. Graf odpovědi k otázce č. 17.....</i>	<i>67</i>
<i>Obr. 36. Graf odpovědi k otázce č. 18.....</i>	<i>68</i>
<i>Obr. 37. Graf odpovědi k otázce č. 19.....</i>	<i>69</i>
<i>Obr. 38. Graf odpovědi k otázce č. 20.....</i>	<i>69</i>
<i>Obr. 39. Graf odpovědi k otázce č. 21.....</i>	<i>70</i>
<i>Obr. 40. Graf odpovědi k otázce č. 22.....</i>	<i>71</i>
<i>Obr. 41. Graf odpovědi k otázce č. 23.....</i>	<i>72</i>
<i>Obr. 42. Graf odpovědi k otázce č. 24.....</i>	<i>72</i>
<i>Obr. 43. Graf odpovědi k otázce č. 25.....</i>	<i>73</i>
<i>Obr. 44. Graf odpovědi k otázce č. 26.....</i>	<i>74</i>
<i>Obr. 45. Graf odpovědi k otázce č. 27.....</i>	<i>74</i>
<i>Obr. 46. Graf odpovědi k otázce č. 28.....</i>	<i>75</i>
<i>Obr. 47. Zkoušení simulátoru ministerstvem obrany ČR. [41].....</i>	<i>84</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Tabulka schematickeho znázornění předurčení jednotek aktivní zálohy. [13]</i>	
.....	17

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazník k diplomové práci pro vojáky v AKTIVNÍ

ZÁLOZE – Aktivní záloha ozbrojených sil ČR

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Věk

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-60

3. Vzdělání

- Základní
- Výuční list
- Maturitní vysvědčení
- Bakalářský titul
- Inženýrský (Magisterský) titul
- Jiné

.....

4. Váš obor vzdělání

- Humanitární
- Technické
- Ekonomické
- Zdravotní a sociální
- Umělecké
- Jiné

.....

5. Jaké je Vaše bydliště

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj

- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Zlínský kraj
- Moravskoslezský kraj

6. Jaký je váš rodinný stav

- Svobodný/svobodná
- Ženatý/vdaná
- Rozvedený, rozvedená
- Vdovec/vdova

7. Jaký byl důvod vstupu k Aktivní záloze

- Finanční ohodnocení
- Vlastenectví
- Nové zkušenosti
- Kvůli rodině, kamarádům
- Militantní nadšenec
- Touha po dobrodružství
- Jiné

.....

8. Jak dlouho jste u Aktivní zálohy

- 0-1 rok
- 2-3 roky
- 4-5 let
- 6-10 let
- Více jak 10 let

9. Sloužili jste před vstupem k AZ u nějakého útvaru AČR?

- Ano
- Ne

10. Kolik dní v průměru strávíte ročně na cvičení?

- Do 1 týdne
- Do 2 týdnů

- Do 3 týdnů
- Do 4 týdnů
- Do 5 týdnů
- Do 6 týdnů

11. Prošli jste při vstupu do AZ kurzem základní přípravy ve Vyškově

- Ano
- Ne

12. Hlásíte se ke svému členství v Aktivní záloze?

- Ano
- Ne

13. Doporučil/a byste vstup do Aktivní zálohy svým známým?

- Ano
- Ne

14. Připravujete se před nástupem na cvičení?

- Ano, před cvičením si připomenu věci, které jsem zapomněl/a
- Ano, připravuji se průběžně celý rok
- Ne, všechno si připomenu až na cvičení

15. Udržujete se v kondici?

- Ano, průběžně celý rok
- Ano, ale před cvičením svůj trénink zintenzivním
- Ne

16. Provozujete nějaký koníček, který souvisí s armádou?

- Střelba
- Outdoorové aktivity
- Paintball, airsoft
- Zdravověda
- Jiné

.....

17. Myslíte si, že Kurz základní přípravy Vás připravil na službu u AZ

- Ano
- Ne
- Neabsolvoval jsem KZP

18. Změnili byste něco na Kurzu základní přípravy?

- Ne
- Neabsolvoval jsem KZP
- Ano

.....
.....
.....

19. Sloužíte u pěší roty, nebo u bojové roty?

- Pěší rota
- Bojová rota

20. Myslíte si, že je výcvik u KVV, nebo u bojových rot kvalitní?

- Ano
- Ne

21. Myslíte si, že Vás u AZ dobře připravují na možné nasazení?

- Ano
- Ne

22. Změnili byste něco na výcviku u KVV, nebo pěších rot?

- Ne
- Ano

.....
.....
.....

23. Máte kvalitní výstroj a vybavení

- Ne
- Ano

24. Dostáváte kvalitní stravu na cvičení

- Ano
- Ne

25. Jakou stravu na cvičení dostáváte

- Studenou (bagety, konzervy, párky...)
- Bojové dávky potravin

- Teplá strava (vaří nám přímo kuchaři, nebo nám dováží)
- Kombinace

26. Posílají Vás na odborné kurzy

- Ano
- Ne

27. Dostanete se na kurz, na který chcete?

- Ano
- Ne

28. Kolik odborných kurzů máte za sebou?

- 0
- 1-3
- 4-6
- 7-10
- Více jak 10